

REPUBLICA MOLDOVA
MINISTERUL ECONOMIEI ȘI COMERȚULUI

**RAPORT PRIVIND SĂRĂCIA ȘI IMPACTUL
POLITICILOR**

2007

Chișinău
Noiembrie, 2008

CUPRINS

INTRODUCERE	4
SUMAR EXECUTIV	5
I. CONTEXTUL MACROECONOMIC	10
II. EVALUAREA SĂRĂCIEI	15
2.1. SĂRĂCIA, INEGALITATEA ȘI CREȘTEREA ECONOMICĂ	15
• <i>Sărăcia în anul 2007</i>	15
• <i>Creșterea economică și sărăcia</i>	17
• <i>Dinamica inegalității</i>	19
2.2. INCIDENȚA, STRUCTURA ȘI RISCUL SĂRĂCIEI	21
• <i>Profilul sărăciei după medii de reședință</i>	21
• <i>Aspecte regionale ale sărăciei</i>	23
2.3. SĂRĂCIA DUPĂ CARACTERISTICILE DEMOGRAFICE	23
• <i>Sărăcia după mărimea și tipul gospodăriei</i>	23
• <i>Sărăcia după numărul de copii prezenți în gospodărie</i>	24
• <i>Sărăcia după statutul ocupațional și sursa principală de venit a capului gospodăriei casnice</i>	24
• <i>Nivelul educațional și sărăcia</i>	26
• <i>Sărăcia după vîrstă și sex</i>	27
2.4. SĂRĂCIA SUBIECTIVĂ	29
2.5. DEPRIVAREA MULTIPLĂ A LOCALITĂȚILOR RURALE, ASPECTE REGIONALE	31
III. IMPACTUL POLITICILOR ASUPRA SĂRĂCIEI	44
3.1. POLITICI ÎN DOMENIU OCUPĂRII FORȚEI DE MUNCĂ ȘI SALARIZĂRII	44
3.2. INFLUENȚA PREȚURILOR ASUPRA BUNĂSTĂRII POPULAȚIEI	50
EVOLUȚIA PREȚURILOR ÎN ANUL 2007	50
INFLUENȚA PREȚURILOR	51
ANEXA 1: DATELE ȘI METODOLOGIA DE EVALUARE A SĂRĂCIEI	56
ANEXA 2: ANEXE STATISTICE	72

LISTA TABELELOR

Tabelul 1. Evoluția PIB în anii 2006 și 2007	10
Tabelul 2. Indicatorii sărăciei 2006 -2007.....	15
Tabelul 3. Comparații ale nivelului de sărăcie, 2005	17
Tabelul 4. Structura veniturilor disponibile ale gospodăriilor casnice 2006, %.....	20
Tabelul 5: Nivelul sărăciei după categorii de vîrstă ale populației, 2007	28
Tabelul 6. Pragul subiectiv al sărăciei estimat în funcție de mărimea gospodăriei casnice, 2007 (lei)	29
Tabelul 7. Rata sărăciei în mediile urban și rural, în perioada 2007 , ponderat, %.....	29

LISTA FIGURILOR

Figura 1: Veniturile PIB pe persoană, dolari SUA la PPC.....	12
Figura 2: Distribuirea consumului gospodăriilor casnice, 2007.....	16
Figura 3: Rata sărăciei conform pragului internațional.....	17
Figura 4: Incidența creșterii reale 2006-2007.....	18
Figura 5: Nivelul inegalității în țările CSI și în alte țări din regiune.....	19
Figura 6: Structura cheltuielilor de consum după nivelul de bunăstare al populației, 2007.....	20
Figura 7: Rata sărăciei absolute după mediul de reședință, anii 2006 – 2007.....	21
Figura 8: Distribuția populației sărace pe medii de reședință, 2007	22
Figura 9. Nivelul sărăciei în Republica Moldova pe zone, 2007	23
Figura 10. Profilul sărăciei în funcție de mărimea gospodăriei casnice	24
Figura 11. Nivelul sărăciei în dependență de numărul copiilor în gospodăriile casnice	24
Figura 12. Profilul sărăciei în funcție de categoriile socio-economice	25
Figura 13. Sărăcia în funcție de sursa principală de venit a capului gospodăriei, 2007.....	25
Figura 14. Nivelul sărăciei în funcție de nivelul de educație, 2007	26
Figura 15. Relația dintre nivelul de educație și bunăstare, nivelul de educație și zone	27
Figura 16: Autoaprecierea nivelului de trai de către gospodarii, 2007, %	30
Figura 17: Cum trăiește familia în comparație cu anul precedent (opinia subiectivă) 2007, %.....	30
Figura 18: Deprivarea de venituri a localităților rurale pe raioane, 2007	32
Figura 19: Deprivarea economică a localităților rurale pe raioane, 2007	34
Figura 20: Deprivarea demografică a localităților rurale pe raioane, 2007.....	35
Figura 21: Deprivarea asistenței medicale a localităților rurale pe raioane, 2007	36
Figura 22: Deprivarea educațională a localităților rurale pe raioane, 2007.....	37
Figura 23: Deprivarea condițiilor de trai a localităților rurale pe raioane, 2007	38
Figura 24: Deprivarea geografică a localităților rurale pe raioane, 2007	39
Figura 25: Deprivarea multiplă a localităților rurale pe raioane, 2007	40
Figura 26: Harta de deprivare a localităților rurale conform IDAM, la nivel de raion, 2007	41
Figura 27: Deprivarea multiplă a localităților rurale pe zone, 2006-2007	42
Figura 28. Nivelul deprivării pe zone, conform domeniilor de deprivare, 2006-2007.....	42
Figura 29 . Evoluția ratei de activitate și ratei de ocupare a populației în perioada 2004-2007	44
Figura 30 . Dinamica creării locurilor noi de muncă, 2001-2007	45
Figura 31. Structura populației în funcție de nivelul de bunăstare și sursa principală de venit a gospodăriilor casnice, 2007	45
Figura 32. Evoluția ratei șomajului după mediul de reședință	46
Figura 33. Rata șomajului pe grupe de vîrstă, 2007	47
Figura 34 . Dinamica remitențelor în perioada anilor 1999-2007	48
Figura 35. Impactul venitului din remitențe asupra ratelor absolute ale sărăciei după zone, 2007.....	48
Figura 36. Dinamica lunară a indicelui prețurilor de consum la principalele categorii de mărfuri și servicii pe parcursul anului 2007	50
Figura 37. Dinamica prețurilor la produsele alimentare și a consumului populației.....	51
Figura 38. Structura consumului de produse alimentare a populației sărace și a celei nesărace.....	52
Figura 39: Evoluția consumului de produse alimentare pe medii de reședință în perioada anului 2007	52
Figura 40: Evoluția prețurilor și cheltuielilor de consum ale populației pentru îmbrăcăminte, încălțăminte, medicamente după nivelul de bunăstare, 2007.....	53
Figura 41: Evoluția prețurilor și a cheltuielilor de consum ale populației pentru serviciile comunale, după nivelul de bunăstare, 2007.....	54

INTRODUCERE

i. Performanța economică înregistrată de Republica Moldova pe parcursul ultimilor ani a contribuit la realizarea unei creșteri economice care a avut impact asupra reducerii sărăciei. Rezultatele obținute și progresele pe plan economic au generat diminuarea semnificativă a nivelului sărăciei în țară. Astfel, în anul 2007 nivelul de bunăstare a populației a crescut. Rata sărăciei absolute a constituit 25,8% și s-a micșorat cu 4,4 puncte procentuale în comparație cu anul 2006. De asemenea, a fost înregistrată o diminuare cu 1,7 puncte procentuale a nivelului sărăciei extreme, rata acesteia fiind de doar 2,8%.

ii. Cu toate acestea, similar anilor precedenți, se remarcă diferențe între nivelul de trai al populației urbane și rurale, ratele sărăciei în zonele rurale fiind cu mult mai înalte în comparație cu cele urbane, unde activitățile economice sînt mai puțin rentabile, iar salariile mai mici decît în mediul urban. Sărăcia a continuat să afecteze categoriile tradițional vulnerabile ale populației, cum sînt persoanele în etate, persoanele fără studii și aptitudini profesionale, șomerii de lungă durată și cei angajați în cîmpul muncii doar ocazional.

iii. Furnizarea informațiilor analitice precise, indispensabile pentru monitorizarea sărăciei și elaborarea ulterioară a politicilor și strategiilor constituie obiectivul Raportului anual privind Sărăcia și Impactul Politicilor. Raportul oferă o analiză multidimensională cu privire la: evoluția macroeconomică, sărăcia monetară și inegalitate, gradul de apreciere subiectivă a populației a propriei stări de bunăstare, specificul sărăciei la diferite categorii ale populației, precum și aspecte ale deprivării comunitare. De asemenea, în Raport este analizat impactul politicilor din domeniul forței de muncă și influența prețurilor asupra bunăstării populației.

iv. Analiza prezentată în Raport a fost efectuată în baza datelor furnizate de Cercetarea Bugetelor Gospodăriilor Casnice (CBGC), realizată anual de Biroul Național de Statistică. Au fost utilizate, de asemenea, după necesitate date administrative din diferite surse.

v. Raportul conține analiza detaliată a Indicelui de Deprivare a Ariilor Mici (IDAM). Elaborarea indicelui respectiv a fost bazată pe datele administrative colectate conform unui set special de Indicatori social-economici care caracterizează condițiile de trai ale populației din comunitățile locale (primării), direcțiile raionale și un șir de instituții: Agenția Relații Funciare și Cadastru, Casa Națională de Asigurări Sociale, Ministerul Sănătății, Biroul Național de Statistică.

vi. În contextul schimbării cadrului instituțional și funcțional al Executivului și modificării atribuțiilor de coordonare a politicilor naționale, Ministerul Economiei și Comerțului și-a propus anul acesta o abordare nouă în partea ce ține de analiza impactului politicilor promovate asupra sărăciei. Astfel, în capitolul trei ce se referă la evaluarea impactului politicilor, Raportul se axează pe politicile promovate de Ministerul Economiei și Comerțului în câteva dintre domeniile sale de competență. Este analizat efectul politicilor de ocupare a forței de muncă, în domeniul salarizării și migrației asupra sărăciei. Totodată, pentru prima dată în raport este analizată influența prețurilor la produsele alimentare, nealimentare și resurselor energetice asupra sărăciei.

vii. Constatările prezentate în Raport sînt necesare pentru a determina și elimina factorii care contribuie la creșterea sărăciei și a realiza în continuare obiectivele stabilite în principalele documente de planificare strategică, precum și respectarea altor angajamente de politici ale Republicii Moldova. Analiza impactului politicilor se rezumă la evaluarea progreselor înregistrate în avansarea spre un scop comun stabilit. Însă rezultatele implementării politicilor necesită timp pentru a fi resimțite, efectele reale ale politicilor fiind observate numai după cîțiva ani.

SUMAR EXECUTIV

viii. Evoluția indicatorilor macroeconomici în anul 2007 atestă menținerea stabilității macroeconomice și continuarea creșterii economice. Însă, concomitent cu creșterea economică și îmbunătățirea relativă a indicatorilor sociali, unele sectoare ale economiei au înregistrat rezultate mai modeste. Un impact negativ asupra dezvoltării anumitor sectoare economice, cum ar fi comerțul exterior și industria, în 2007 a avut embargoul la exportul producției vinicole în Federația Rusă. Dezvoltarea sectorului agricol și a unor sectoare industriale a fost negativ influențată de condițiile climaterice nefavorabile, care, printre altele, au provocat majorarea prețurilor. Însă, în același timp, au existat premise care au avantajat creșterea altor sectoare, cum sînt sectoarele de construcții, transport și comerț.

ix. Produsul intern brut (PIB) a crescut cu 3% în anul 2007, însă calitatea creșterii economice nu s-a îmbunătățit, fapt demonstrat de structura și factorii de creștere a PIB. Dinamica Valorii adăugate brute (VAB) este nesemnificativă, continuînd să înregistreze o creștere regresivă în comparație cu perioadele precedente (1,5%, în comparație cu 2,6% în 2006 și 5,2% în 2005), consumul final a crescut în ritmuri mai mari decît PIB, iar soldul negativ al exportului net a sporit esențial. Pe lîngă aceasta, 1,7% din creșterea economică a fost asigurată de creșterea impozitelor nete pe produs și import, în special a impozitelor asupra mărfurilor importate.

x. Nivelul PIB-ului pe cap de locuitor (1229 dolari SUA în anul 2007, comparativ cu 951 dolari SUA în anul 2006) rămîne a fi în continuare scăzut, iar standardele de viață rămîn inferioare celor din Uniunea Europeană și ale altor state din Europa centrală și de est. Acest fapt determină emigrarea continuă a forței de muncă, fenomen care impune probleme atît de ordin macroeconomic, cît și de ordin social. Volumul remitențelor, care au atins circa 1/3 în raport cu PIB, stimulează creșterea consumului și, concomitent, creează dificultăți în promovarea unei politici monetare și valutare eficiente.

xi. În anul 2007 în Republica Moldova sărăcia s-a redus semnificativ, numărul estimat al persoanelor sărace micșorînu-se cu circa 16 mii persoane. Ponderea persoanelor sărace, cu un consum mai mic decît pragul sărăciei absolute a constituit 25,8%, și a diminuat în comparație cu anul 2006 cu 4,4 puncte procentuale, iar a celor cu un consum sub nivelul sărăciei extreme a constituit 2,8% și s-a micșorat cu 1,7 puncte procentuale în comparație cu anul 2006. Factorii principali care au contribuit la creșterea nivelului de bunăstare a populației sînt majorările de salarii, pensii, crearea noilor locuri de muncă, dezvoltarea economică înregistrată, în special, în orașele mari.

xii. Anul 2007 a fost un an dificil pentru economia Republicii Moldova, dat fiind seceta înregistrată pe teritoriul țării. Cu toate acestea, nivelul de bunăstare al populației țării, în general, s-a ridicat. Aceasta se datorează suportului material acordat din partea Guvernului și a altor state și organisme internaționale, veniturilor obținute din munca rezidenților de peste hotare, precum și a faptului că o bună parte din populație și-a păstrat stocuri de produse agricole din anii precedenți, reducînd astfel efectele negative imediate ale condițiilor climaterice nefavorabile. Efectele acestui fenomen asupra nivelului de trai pot fi simțite în perioada imediat următoare, dat fiind epuizării către finele anului 2007 a stocurilor de producție vegetală pentru o parte din populație.

xiii. Alți indicatori de măsurare a sărăciei denotă la fel tendințe de îmbunătățire. Profunzimea sărăciei, care evidențiază cît de săraci sînt cei aflați sub pragul sărăciei, a constituit 5,9% și a scăzut cu 2 puncte procentuale în comparație cu anul 2006. Acest indicator arată că, deficitul mediu al fiecărei persoane absolut sărace a constituit, în mediu, circa 50 lei.

xiv. Inegalitatea în consumul populației Republicii Moldova a scăzut în 2007, însă în comparație cu alte țări aceasta rămîne la un nivel mediu. Conform coeficientului Gini, nivelul

inegalității a diminuat de la 0,315 în 2006 la 0,298 în 2007, ceea ce semnifică că s-a redus decalajul de venituri dintre cei bogați și cei săraci.

xv. Veniturile disponibile ale populației din chintila superioară sînt de circa 3 ori mai mari față de veniturile chintilei inferioare. Mai mult de 50% din totalul veniturilor celei mai sărace chintile sînt obținute din activitatea individuală agricolă și plăți sociale, pe cînd cota acestora în structura veniturilor gospodăriilor înstărite este doar de 15%. Aceasta presupune că preponderent la nivelul venitului specific chintilelor inferioare trăiesc persoanele care au o vîrstă înaintată și cele care practică activități agricole individuale. Veniturile obținute din remitențe constituie o sursă importantă de depășire a sărăciei. Acestea reduc riscul populației de trăi în sărăcie cu 11 puncte procentuale.

xvi. În 2007 atît în mediul urban, cît și în mediul rural ratele sărăciei s-au redus. Reducere semnificativă a fost obținută în orașele mari: numai 14% din locuitorii acestor orașe s-au aflat în sărăcie absolută, nivelul acesteia diminuîndu-se cu 6,6 puncte procentuale în comparație cu anul precedent. În orașele mici nivelul sărăciei a atins 23,8% și a scăzut, în comparație cu anul 2006, aproape în același ritm ca și în orașele mari. În mediul rural sărăcia a scăzut cu ritmuri mai lente decît în mediul urban – cu doar 2,8 puncte procentuale și a înregistrat un nivel de 31,3%.

xvii. Deși, s-a obținut o reducere a ratelor sărăciei pe tot teritoriul țării, nivelul sărăciei este cu mult mai mare în zonele rurale comparativ cu cele urbane. În comparație cu orașele mari, ratele sărăciei în localitățile rurale sînt de peste 2 ori mai mari. Nivelul înalt al sărăciei în mediul rural este datorat ponderii mari a populației angajate în sectorul agricol, productivității relativ scăzute a muncii, veniturilor mici ale angajaților din agricultură, precum și restructurării lente a celorlalte ramuri ale economiei din zonele rurale. Totodată, dependența substanțială a volumului veniturilor de condițiile climaterice determină instabilitatea acestora și reprezintă un factor de risc specific și suplimentar pentru gospodăriile sărace rurale.

xviii. Estimările sărăciei absolute la nivel regional indică o distribuție neuniformă a localităților după nivelul de trai. Sărăcia în zonele Nord, Centru și Sud este aproximativ aceeași – circa 30%, deci nu există mari divergențe între nivelul de bunăstare a acestor zone. Însă se diferențiază nivelul de bunăstare a populației din zona municipiului Chișinău, care este cu mult mai mare decît în celelalte zone ale republicii.

xix. Persoanele care trăiesc în gospodării mari sînt expuse unui risc de sărăcie mai ridicat. Cele mai înalte rate ale sărăciei absolute sînt înregistrate la gospodăriile formate din 5, 6 sau mai mulți membri. Tendințele sărăciei în dependență de numărul de copii sînt aceleași ca și în anii precedenți. Fiecare copil în plus sporește gradul de a trăi în sărăcie.

xx. Riscul de sărăcie scade în mod substanțial odată cu creșterea nivelului de educație. O gospodărie al cărui cap de familie nu are studii primare e de circa 6 ori mai predispusă să trăiască sub limita sărăciei, decît gospodăria unui absolvent de facultate. Totodată, circa 54% dintre cei săraci sînt absolvenți ai școlilor medii generale și de specialitate, ceea ce demonstrează că școlile profesionale nu îi înzestreză pe absolvenți cu abilități flexibile care sînt mult mai adecvate într-o economie de piață.

xxi. Sărăcia este determinată, de asemenea, de statutul ocupațional al capului gospodăriilor casnice. O sursă de diminuare a riscului de sărăcie este practicarea activităților salariate și activităților pe cont propriu. La persoanele care desfășoară activități salariate în afara sectorului agricol înregistrează cele mai joase rate ale sărăciei. Astfel, promovarea în continuare a unor politici de dezvoltare a antreprenoriatului este o cale de eliminare a sărăciei din societate. Cei mai afectați de sărăcie sînt gospodăriile conduse de lucrătorii agricoli și pensionari.

xxii. Analiza sărăciei absolute după sex confirmă că atît femeile, cît și bărbații se află la un nivel identic al sărăciei. Din punct de vedere demografic, persoanele în etate sînt cele mai predispușe spre sărăcie, în special persoanele cu vîrsta de 70 de ani și peste, cu o rată a sărăciei absolute de 38%. Problema sărăciei copiilor rămîne a fi actuală. În anul 2007, 27,4% din

numărul total de copii se aflau în sărăcie absolută. Riscul copiilor de a trăi în sărăcie este și mai mare în mediul rural.

xxiii. Un aspect important al sărăciei este determinarea nivelului de deprivare a comunităților locale, care joacă un rol important în procesul de analiză și stabilire a măsurilor strategice de dezvoltare a localităților/regiunilor, precum și de înlăturare a dezechilibrelor dintre acestea. În acest scop, Ministerul Economiei și Comerțului calculează Indicele de deprivare a ariilor mici (IDAM). Nivelul depriverii depinde de domeniul luat în considerare (din cele șapte stabilite). Un raion poate fi deprivat în baza unui aspect, iar altul în baza altuia.

xxiv. Conform datelor obținute cu ajutorul IDAM¹, în anul 2007, cele mai deprivat localități ale republicii sînt:

- după venituri – Chișinăul rural, Ialoveni, Călărași, Telenești, Strășeni;
- după domeniul economic – Chișinăul rural, Strășeni, Călărași și cele 2 localități rurale ale mun. Bălți;
- după compoziția demografică – UTAG, Telenești, Basarabeasca și Cimișlia;
- în domeniul educației – Anenii Noi, Hîncești, Ungheni și Ialoveni;
- după accesul la asistența medicală – Rezina, urmat de Dondușeni, Florești, Strășeni;
- după nivelul condițiilor de trai – Nisporeni, Florești, Ungheni, Soroca, Glodeni și Sîngerei;
- după accesul la infrastructura drumurilor și la alte servicii (piață, oraș) – Nisporeni, Fălești și Ungheni.

xxv. În general, ca și în anii precedenți, datele anului 2007 confirmă că raioanele Nisporeni, Telenești, Strășeni sînt cele mai deprivat raioane din republică. Analiza sub aspect regional a depriverii multiple arată că regiunea de dezvoltare Centru este cea mai afectată de lipsa accesului la diverse servicii, urmată de regiunea de Nord a republicii. Localitățile rurale din regiunea UTAG sînt relativ mai dezvoltate, urmate de cele din mun. Chișinău. Astfel, IDAM oferă posibilitatea aprecierii profilului geografic al bunăstării, indicînd zonele/localitățile în care este concentrată sărăcia și către care trebuie alocate resursele.

xxvi. Politicile economice realizate în anul 2007 în complex cu activitățile în domeniul ocupării au permis înregistrarea unei ușoare stabilizări a situației pe piața forței de muncă a Republicii Moldova. Astfel, rata de activitate a populației a constituit 44,8%, înregistrînd o reducere față de anul 2006 de doar 1,5 puncte procentuale, iar rata de ocupare fiind în scădere doar cu 0,4 puncte procentuale. Peste o treime din totalul populației ocupate au constituit-o persoanele care au activat în sectorul agricol. În sectorul privat au fost angajate 69,8% din populație iar 26,2% - în cel public.

xxvii. Crearea locurilor noi de muncă a constituit una dintre principalele măsuri active promovate. Astfel, în anul 2007 în ramurile economiei au fost create circa 87 mii locuri noi, din care industriei și comerțului revenindu-le 22,6% și 22,1% respectiv, agriculturii, silviculturii și economiei vînatului – 11%, iar construcțiilor – 10%.

xxviii. Crearea unor condiții adecvate pentru dezvoltarea în mediul rural a activităților alternative agriculturii urmează să devină o prioritate pentru autoritățile administrației publice centrale și locale. Dezvoltarea economică a mediului urban oferă populației posibilități de angajare în cîmpul muncii cu un nivel adecvat de remunerare și, în final, șansa de a depăși starea de sărăcie. Pe cînd nivelul ridicat al sărăciei în mediul rural este determinat nu doar de evoluția lentă a sectorului agricol, ci și de oportunitățile limitate de angajare în sectorul non-agricol. Astfel, populația rurală este nevoită să practice în marea majoritate activități agricole cu un nivel redus de remunerare sau să emigreze în căutarea unui loc de muncă.

---

¹ IDAM se referă doar la localitățile rurale

xxix. Ocuparea informală a continuat să fie o provocare pentru dezvoltarea țării. Pe parcursul anului 2007 au activat în sectorul informal 10,4% din totalul persoanelor ocupate în economie, iar 33,6% au activat informal, atât în cadrul întreprinderilor sectorului formal, cât și la întreprinderile informale. Revenirea la ocuparea formală urmează a fi stimulată prin promovarea unor politici inovative pe piața forței de muncă, acordarea unor servicii publice calitative și, nu în ultimul rând, promovarea și mediatizarea beneficiilor oferite de angajarea formală.

xxx. În anul 2007 rata șomajului (proporția șomerilor BIM în populația activă) la nivel de țară s-a redus și a constituit 5,1%, fiind cu 2,3 puncte procentuale mai mică față de anul 2006. Discrepanțe semnificative au fost înregistrate între rata șomajului în mediul urban (6,9%) și mediul rural (3,6%).

xxxi. O problemă aparte a constituit-o șomajul în rândul tinerilor. Ponderea șomerilor tineri (15-24 ani) în total șomeri a fost de 30,5%. Tînăra generație a continuat să se confrunte cu dificultăți în găsirea locurilor de muncă din mai multe motive obiective sau subiective: neconcordanța pregătirii profesionale cu nevoile și exigențele impuse de activitatea economico-socială; indisponibilitatea unor agenți economici de a angaja tineri fără experiență în muncă, nivelul scăzut de retribuire a muncii, în special în primii ani de activitate etc.

xxxii. Dorința de a obține un venit mai mare și aspirațiile spre atingerea unui nivel de viață mai înalt au constituit factorii decisivi care au provocat în perioada de referință fenomenul migrației forței de muncă. În anul 2007, conform datelor statistice, numărul persoanelor declarate plecate în alte țări la lucru sau în căutare de lucru a constituit circa 335,6 mii persoane sau circa 21% în totalul populației inactive de 15 ani și peste. În mare parte, persoanele plecate la muncă peste hotare sînt tinere și cu un înalt grad de calificare.

xxxiii. Veniturile obținute din remitențe au influențat direct asupra bunăstării gospodăriilor casnice. Mai mult de 40% din populația țării locuiesc în gospodării care beneficiază de remitențe. Impactul acestora este mai mare în mediul rural, diminuînd ratele sărăciei cu circa 13,6 puncte procentuale. Influență semnificativă asupra reducerii sărăciei absolute au produs veniturile respective în majoritatea regiunilor țării, determinînd o reducere cu 14,4 puncte procentuale și 14,3 puncte procentuale a ratelor sărăciei absolute în regiunile de Nord și Sud, 11,1 puncte procentuale în zona de Centru.

xxxiv. Cu toate că impactul imediat al remitențelor asupra reducerii sărăciei este considerabil, sînt deosebit de importante și efectele de lungă durată care influențează dezvoltarea capitalului uman al țării. În perioada următoare este important de a crea condiții adecvate care să genereze reorientarea fluxurilor masive de remitențe de la consum spre investiții în sfera productivă. Pentru aceasta este necesară susținerea și dezvoltarea în continuare a mediului de afaceri atractiv, consolidarea încrederii populației în sistemul bancar din țară și în serviciile oferite de instituțiile publice, formarea și ridicarea nivelului cunoștințelor și abilităților necesare pentru dezvoltarea unei afaceri.

xxxv. De rînd cu eforturile individuale ale persoanelor pentru asigurarea propriei bunăstări, tendințele de reducere a sărăciei au fost influențate și de politicile în domeniul salarizării. În anul 2007 salariul mediu lunar al unui lucrător din economia națională s-a majorat față de anul 2006 cu 21,7%, constituind 2065 lei. Salariul real a crescut cu 8%. În sfera bugetară salariul mediu a crescut cu 12,1%, constituind 1625 lei, iar în sectorul real al economiei - cu 25,2 %, atîngînd valoarea de 2292 lei. Cu toate acestea, posibilitățile existente de motivare a muncii nu stimulează forța de muncă, nivelul salarizării în majoritatea sectoarelor economiei rămînînd la o cotă redusă, ceea ce nu reprezintă o garanție pentru o viață în afara sărăciei.

xxxvi. Un aspect care a influențat în mod direct în perioada de referință bunăstarea populației este evoluția prețurilor. În anul 2007 nivelul inflației a rămas la un nivel înalt. Factorii principali care au influențat creșterea generală a prețurilor în perioada analizată au fost reducerea ofertei

unor produse alimentare, ca urmare a condițiilor climaterice nefavorabile și majorarea prețului la gazele naturale și la energia electrică importate din Rusia și Ucraina.

xxxvii. În medie, prețurile la produsele alimentare s-au majorat cu 15,4%, iar la mărfurile nealimentare - cu 11,6%. O majorare de circa 13% au înregistrat prețurile la serviciile prestate populației. Astfel, majorarea prețurilor produselor alimentare și mărfurile nealimentare au contribuit, respectiv, cu 4,9% și 5,4% la creșterea totală a prețurilor de consum. Aportul de 2,9% la creșterea IPC general a fost al tarifelor pentru servicii, din care 1,7% au revenit serviciilor comunal-locative.

xxxviii. Creșterea prețurilor la produsele alimentare a influențat, în primul rînd, calitatea alimentației celor săraci. Structura consumului populației mai înstărite diferă de structura consumului celor săraci. Astfel, pe primul loc în structura consumului populației nesărace predomină carnea și produsele din carne – 26%, pe cînd în structura celor săraci primul loc este ocupat de produsele de panificație - 23%. Cel mai puțin afectați de majorarea prețurilor la o bună parte din produse a fost populația orașelor mari (Chișinău și Bălți), unde și consumul produselor respective a fost în creștere. Aceasta se poate explica prin faptul că nivelul de bunăstare al populației în orașele mari este cel mai ridicat.

xxxix. Majorarea prețurilor la mărfurile nealimentare a avut ca efect limitarea accesului populației sărace la o parte din bunuri și servicii. Populația bogată a cheltuit pentru îmbrăcăminte și încălțăminte o sumă de 3 ori mai mică decît cei bogați. Creșterea prețurilor la serviciile de sănătate și la medicamente a influențat, în special, accesul populației sărace la aceste servicii. Cheltuielile reale pentru serviciile de sănătate ale populației sărace în anul 2007 au scăzut cu circa 3,2%, iar cele pentru medicamente – cu 5,2%. Evoluția este inversă pentru populația bogată.

xl. În perioada analizată prețurile pentru serviciile comunale au crescut cu 22%, inclusiv pentru energie electrică - cu 32%, pentru gaze - cu 14% și pentru apă și canalizare – cu 49%. Influența creșterii prețurilor la aceste servicii s-a manifestat prin mărirea ponderii cheltuielilor pentru întreținerea locuinței în totalul cheltuielilor populației, generînd reducerea cheltuielilor pentru alte servicii cum ar fi serviciile medicale, serviciile de agrement și transport.

I. CONTEXTUL MACROECONOMIC

1. Evoluția indicatorilor macroeconomici în anul 2007 atestă menținerea stabilității macroeconomice și continuarea creșterii economice. Astfel, în această perioadă au sporit veniturile populației, inclusiv datorită majorării salariilor și creșterii volumului remitențelor, care a influențat pozitiv dezvoltarea sectorului de servicii și a contribuit la aprecierea monedei naționale față de dolarul SUA și Euro. De asemenea, a fost înregistrată o creștere considerabilă a investițiilor străine directe în economia națională.

2. Totodată, economia națională continuă să fie influențată de un șir de factori externi și interni. Un impact negativ asupra dezvoltării anumitor sectoare economice, cum ar fi comerțul exterior și industria, în 2007, a avut embargoul la exportul producției vinicole în Federația Rusă. Dezvoltarea sectorului agricol și a unor sectoare industriale a fost negativ influențată de condițiile climaterice nefavorabile, care, printre altele, au provocat majorarea prețurilor. Însă, în același timp, cererea sporită, condiționată preponderent de creșterea fondului de remunerare a muncii, intrările valutare din munca rezidenților și transferurile nerezidenților Republicii Moldova de peste hotare au avantajat creșterea altor sectoare cum sînt sectoarele de construcții transport și comunicații, comerț.

3. În anul 2007 **Produsul intern brut** (PIB) a atins o valoare nominală de 53,4 mild. lei și o rată reală de creștere de 3% comparativ cu 4,8% în anul 2006. Structura PIB a înregistrat o evoluție după cum urmează:

- valoarea adăugată brută (VAB) s-a majorat cu 1.5%, comparativ cu majorarea de 3.6% înregistrată în anul 2006;
- 1.7% din creșterea economică a fost asigurată de sporirea impozitelor nete pe produs și import, în special a impozitelor asupra mărfurilor importate;
- creșterea consumului final (3.8%) a depășit-o pe cea a PIB (3.0%);
- creșterea formării brute de capital fix (22,7%) a depășit pe cea a PIB și consumului final;
- a sporit esențial soldul negativ al exportului net (cu 17.1%), constituind 50.8% din PIB.

4. În ce privește sursele de formare a PIB (PIB pe categorii de resurse), se atestă o continuitate a tendinței de relansare a sectorului de *servicii* a cărui VAB s-a majorat cu 12.7% față de anul precedent, în mare parte fiind rezultatul creșterii puterii de cumpărare a populației. La fel ca în anul 2006, contribuția serviciilor la creșterea PIB a fost cea mai semnificativă – 7.2%. VAB creată în *construcții* a înregistrat o creștere considerabilă de 22,2%, datorită înviorării activității investiționale, determinată de creșterea nivelului de trai al populației și de creșterea economică în general. O creștere se atestă și în VAB creată în sectorul de *transport și comunicații*, care s-a majorat față de anul 2006 cu 17,4%, preponderent, datorită sectorului comunicații.

Tabelul 1. Evoluția PIB în anii 2006 și 2007

PIB pe categorii de resurse și de utilizări	În prețuri curente, mil. lei		Structura, %		În % față de perioada respectivă a anului precedent		Gradul de influență, +/-	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
<i>RESURSE</i>								
Valoarea adăugată brută	37339	44305	83,4	83,0	103,6	101,5	3,1	1,3
din care:								
agricultura	6489	5304	14,5	9,9	97,2	65,4	-0,5	-5,0
industria	6581	7892	14,7	14,8	97,7	97,0	-0,3	-0,4
servicii	25385	32612	56,7	61,1	107,8	112,7	4,1	7,2
serviciile intermediarilor	-1116	-1503	-2,5	-2,8	116,7	120,4	-0,2	-0,5

PIB pe categorii de resurse și de utilizări	În prețuri curente, mil. lei		Structura, %		În % față de perioada respectivă a anului precedent		Gradul de influență, +/-	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
finanțări indirect măsurate								
Impozitele nete pe produs și import	7415	9049	16,6	17,0	111,0	110,6	1,7	1,7
PIB	44754	53354	100,0	100,0	104,8	103,0	4,8	3,0
<i>UTILIZĂRI</i>								
Consumul final	50972	60104	113,9	112,6	108,0	103,8	8,8	4,4
Formarea brută de capital	14656	20368	32,7	38,2	112,2	120,3	3,7	6,6
din care: formarea brută de capital fix	12691	17764	28,3	33,3	121,3	122,7	5,2	6,4
Exportul net	-20874	-27118	-46,6	-50,8	119,1	117,1	-7,7	-8,0

Sursă: Biroul Național de Statistică

5. Un rol important în asigurarea creșterii economice durabile îi revine industriei, care și în anul 2007 a fost influențată negativ de suspendarea, începînd cu luna martie 2006, a exporturilor de producție vinicolă. Acest fapt, precum și situația dificilă în agricultură au afectat industria prelucrătoare, care deține 85% din sectorul industrial. Ca urmare, valoarea adăugată brută a acesteia s-a micșorat cu 3,9% comparativ cu anul 2006. În același context, este de menționat diversificarea slabă a industriei, ca un impediment important în calea dezvoltării acesteia.

6. Valoarea adăugată brută creată în agricultură în anul 2007 a înregistrat cea mai considerabilă diminuare din ultimii ani - de 34,6%, ceea ce a influențat negativ la formarea PIB (-5%). Diminuarea volumului producției în sectorul agricol a fost determinată de condițiile climatice nefavorabile ale anului 2007.

7. Impozitele nete pe produs și import au crescut esențial (cu 10.6%). Contribuția acestora la creșterea PIB a fost marcantă - de 1.7%. Evoluția ascendentă a fost determinată preponderent de creșterea necesităților economiei aflate în proces de dezvoltare și a puterii de cumpărare a populației, precum și majorarea prețurilor la unele resurse energetice importate, care, în cele din urmă au contribuit la majorarea esențială a importurilor. Faptul, că sursa principală de creștere a impozitelor nete a fost majorarea semnificativă a importurilor și nu a taxelor impuse asupra producției, denotă dependența esențială a țării noastre față de exterior.

8. Structura PIB pe categorii de utilizări denotă creșterea consumului final în PIB cu 3,8% comparativ cu anul 2006, care a fost condiționată în mare parte de creșterea consumului final al gospodăriilor cu 3,4% față de anul 2006. Creșterea continuă a acestuia a fost determinată, preponderent, din contul creșterii fondului de remunerare a muncii și intrărilor valutare din munca rezidenților și transferurile nerezidenților Republicii Moldova de peste hotare, care conform estimărilor Băncii Naționale a Moldovei (BNM), în anul 2007 au însumat circa 1,5 mild. dolari SUA sau 34% în raport cu PIB.

9. Indicatorul ce caracterizează gradul de investire în economie este formarea brută de capital fix, care în anul 2007 a înregistrat cea mai esențială creștere din ultimii ani, comparativ cu anul 2006 crescînd cu 22,7%. Volumul investițiilor capitale s-a majorat cu 20,7% față de anul 2006, preponderent, din contul mijloacelor proprii și mijloacelor investitorilor străini. Este important de precizat faptul că, în anul 2007 cele mai mari ritmuri de creștere au fost obținute în investițiile capitale finanțate din bugetul de stat și mijloacelor investițiilor străine.

10. Un rol important în satisfacerea cererii interne (consumul final și formarea brută de capital), care este în continuă creștere, îi revine importurilor. Este de menționat faptul că cererea internă a depășit oferta internă (PIB) cu 50,8% (restul fiind acoperit din contul importurilor), fapt ce denotă dependența considerabilă a economiei naționale de resursele externe și expune țara la

riscuri majore în procesul dezvoltării durabile. Astfel, soldul negativ al *exportului net* s-a majorat cu 17,1%, ceea ce a contribuit la creșterea ponderii acestuia în PIB cu 4,2 puncte procentuale.

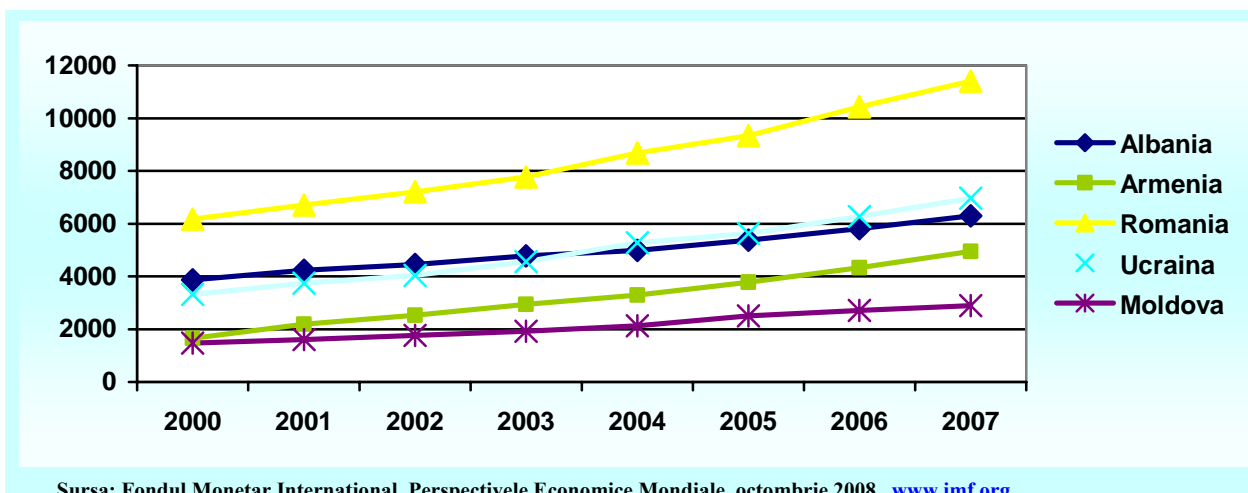
11. Este de menționat, că la creșterea valorii negative a exportului net a contribuit comerțul exterior cu bunuri, în timp ce balanța serviciilor a fost pozitivă. Importurile de bunuri au marcat o creștere cu 37% (sau cu 996,7 mil. dolari) față de anul 2006, care au însumat 3689,9 mil. dolari. Intensificarea continuă a importului se datorează dependenței Republicii Moldova de resursele energetice importate, prețul cărora a crescut pe piața mondială, precum și necesității de tehnologii și echipamente moderne pentru dezvoltarea sectorului real a economiei, care la fel sînt importate (mașini și aparate, echipamente electrice, mijloace și materiale de transport, metale comune etc.).

12. Totodată, exporturile de bunuri în anul 2007 au însumat 1341,8 mil. dolari, fiind în creștere cu 27,6% (sau 290,2 mil. dolari) în comparație cu anul 2006. În mare parte această creștere a fost susținută de o majorare mai semnificativă a exporturilor către țările Uniunii Europene (cu 141,6 mil. dolari).

13. Astfel, structura PIB continuă să se modifice. La partea ce ține de resurse, scade valoarea adăugată brută creată în industrie și agricultură și cresc semnificativ impozitele nete pe produs și import. Acestea din urmă sînt determinate nemijlocit de creșterea puterii de cumpărare a populației, ca rezultat al volumului înalt de intrări de valută a remitențelor de peste hotare. Concomitent, se observă o modificare a structurii PIB pe categorii de utilizări, un semn pozitiv este că alături de consumul final cresc cu ritmuri înalte și investițiile în capital fix, însă ritmurile de creștere a importurilor au avut o influență negativă asupra creșterii PIB. Astfel, se remarcă, încă odată, dependența mare a țării noastre față de exterior.

14. Comparativ cu țările dezvoltate, în Republica Moldova nivelul PIB-ului pe locuitor rămîne a fi scăzut (1229 dolari SUA în anul 2007, comparativ cu 951 dolari SUA în anul 2006). Acest fapt determină emigrarea continuă a forței de muncă, fenomen care impune noi probleme de ordin social și macroeconomic. Volumul remitențelor, estimat aproximativ la 1/3 din PIB, stimulează creșterea consumului și, concomitent, complică promovarea unei politici monetare și valutare eficiente. De asemenea, fenomenul emigrării afectează durabilitatea sistemului de pensionare, prin faptul că duce la diminuarea bazei de formare a primelor de asigurare socială obligatorie.

Figura 1: Veniturile PIB pe persoană, dolari SUA la PPC

15. În anul 2007 economia țării a fost marcată și de încetinirea neesențială a proceselor inflaționiste, Rata medie anuală ajungînd la 12,3%, înregistrînd o diminuare cu 0,4 puncte procentuale comparativ cu cea înregistrată în anul 2006. În luna decembrie 2007 față de decembrie 2006 rata inflației a constituit 13,1%. Evoluția inflației în perioada dată a fost determinată de reducerea ofertei unor produse alimentare, ca urmare a condițiilor climaterice

nefavorabile, de majorarea prețului la gazul natural și energia electrică importate din Rusia și Ucraina, precum și de așteptările inflaționiste determinate de acești factori.

16. Cursul de schimb al monedei naționale, pe parcursul anului 2007, a marcat o apreciere de 12,3% față de dolarul SUA în termeni nominali (de la 12,91 lei pentru 1 dolar american la 01.01.2007 până la 11,32 lei la 31.12.2007). Față de Euro, leul moldovenesc s-a apreciat cu 1,9%. Principalii factori care au determinat modificarea cursului de schimb au fost majorările esențiale ale transferurilor bănești de peste hotare și deprecierea dolarului SUA pe piețele valutare internaționale. În anul 2007 a continuat tendința de majorare a volumului tranzacțiilor în Euro, ca rezultat al sporirii cererii și ofertei de această valută pe piața valutară internă.

17. Agregatele monetare au înregistrat evoluții pozitive: masa monetară M3 a atins 27.34 mild. lei și s-a majorat cu 39,8% comparativ cu sfârșitul anului 2006. Creșterea masei monetare M3 a fost determinată nu numai de sporirea depozitelor în monedă națională (de 1,6 ori) și în valută străină (cu 26,5%), dar și a volumului de bani în circulație (cu 29,5%). Printre factorii care au influențat majorarea depozitelor sînt remitențele de peste hotare și creșterea încrederii deponenților în sistemul bancar.

18. În anul 2007 veniturile în bugetul public național au crescut cu 24,6% față de anul 2006, și au însumat 22,2 mild. lei. La capitolul *cheltuieli*, menționăm o creștere a acestora cu 24,4%, care, în termeni nominali au însumat 22,4 mild. lei. Prin urmare, a fost înregistrat un deficit al bugetului public național în sumă de 133,7 mil. lei.

19. În 2007, la fel ca și în perioada precedentă, se atestă o îmbunătățire relativă a indicatorilor sociali. Astfel, salariul mediu lunar al unui salariat din economia națională în ianuarie-decembrie 2007 a constituit 2063 lei și s-a majorat cu 21,5% față de perioada similară a anului 2006. Creșterea salariului în termeni reali a constituit 8,2%. La fel, mărimea medie a pensiei lunare la 1 ianuarie 2008 a constituit 548,3 lei, fiind în creștere față de 1 ianuarie 2007 cu 24%, iar valoarea reală a pensiei s-a majorat cu 9,6%. Rata șomajului la nivel de țară, calculată conform metodologiei BIM (Biroul Internațional al Muncii), în anul 2007 a înregistrat valoarea de 5,1%. La acest capitol, se atestă în continuare o diferență considerabilă între mediul urban și cel rural, care este în creștere față de anul 2006. Șomajul în rândurile tinerilor (15-24 ani) este în descreștere față de anul precedent, însă se menține la un nivel înalt de 14,4%.

20. Paralel cu unele tendințe pozitive ale economiei naționale, în anul 2007 au fost remarcate și anumite deficiențe în unele sectoare, în special în industrie și agricultură. Datele pentru anul 2007 cu privire la volumul producției industriale evidențiază o descreștere cu 1,3% (în prețuri comparabile) față de anul 2006 și a constituit 26,2 mild. lei (în prețuri curente). Astfel, comparativ cu anul 2006 a fost înregistrată reducerea volumelor producției la: vinuri, băuturi alcoolice distilate, diminuări provocate de embargoul impus de Federația Rusă. În anul 2007 a scăzut și volumul producției altor ramuri din industria prelucrătoare, precum: fabricarea de articole de îmbrăcăminte, prepararea și vopsirea blănurilor, fabricarea produselor din tutun, fabricarea de mașini și echipamente etc. Acest lucru denotă că, pe lângă factorii de conjunctură comercială nefavorabilă, există și impedimente sistematice care nu permit dezvoltarea industriei și transformarea acesteia într-un sector competitiv.

21. Creșterea considerabilă a deficitului balanței comerciale de bunuri a provocat deteriorarea contului curent al balanței de plăți. Deficitul acestuia a continuat să crească, majorîndu-se pînă la 15,8%, în raport cu PIB, față de 11,1% și 7,6% în anii 2006 și 2005 respectiv.

22. În ceea ce privește *datoria de stat externă* administrată de Guvern, în comparație cu sfârșitul lunii decembrie 2006 aceasta s-a majorat cu 6,3% (sau 45,5 mil. dolari), însumînd 763,7 mil. dolari SUA (8644,5 mil. lei), inclusiv datoria directă – 745,1 mil. dolari SUA și datoria asumată garantată – 18,6 mil. dolari SUA.

23. Dezvoltarea economică a țării din ultima perioadă s-a caracterizat prin evoluții pozitive remarcate într-un șir de domenii, precum: construcții, transport și comunicații, comerț etc.

Totodată, multitudinea de factori negativi (secata anului 2007, embargoul la exportul producției vinicole în Federația Rusă) au determinat stagnarea în unele sectoare specifice ale economiei cum sînt agricultura și industria. Gradul sporit de dependență a țării de factorii externi denotă necesitatea creării unor condiții favorabile pentru stimularea producției interne, care ar asigura o dezvoltare durabilă a Republicii Moldova în viitor.

II. EVALUAREA SĂRĂCIEI

2.1. SĂRĂCIA, INEGALITATEA ȘI CREȘTEREA ECONOMICĂ

24. Acest capitol se axează pe o analiză mai profundă a evoluției sărăciei în anul 2007, punând în evidență dimensiunea, profunzimea și profilul ei, precum și factorii individuali care o influențează. De menționat, că în scopul aprecierilor survenite în evoluția sărăciei, au fost luate drept comparație doar datele anului 2006. Nu s-a făcut comparație cu datele anilor precedenți, dat fiind faptul că datele anului 2006 nu sînt comparabile cu datele anilor precedenți². Structura capitolului este următoarea: inițial sînt analizate dimensiunile sărăciei și inegalității, creșterii economice. Ulterior, cu ajutorul profilului sărăciei, sînt identificate grupurile care se confruntă cu cel mai mare risc de a trăi în sărăcie. Capitolul se încheie cu o analiză profundă a deprivării multiple în localitățile rurale, aspectele regionale ale acesteia, calculată în baza Indicelui de Deprivare a Ariilor Mici.

■ Sărăcia în anul 2007

25. În anul 2007 sărăcia în Republica Moldova s-a redus semnificativ. Ponderea persoanelor sărace, cu un consum mai mic decît pragul sărăciei absolute (839,3 lei), a constituit 25,8%, și a diminuat în comparație cu anul 2006 cu 4,4 puncte procentuale. Astfel, pe parcursul ultimului an numărul estimat al persoanelor sărace din Republica Moldova a scăzut cu circa 16 mii persoane. Nivelul sărăciei extreme, de asemenea, a diminuat. Pragul sărăciei extreme în anul 2007 a constituit 453 lei, iar ponderea persoanelor cu un consum sub nivelul acestui prag a fost doar de 2,8%, ceea ce constituie cu 1,7 puncte procentuale mai puțin în comparație cu anul trecut. După cum s-a menționat și anul precedent, valorile sărăciei extreme sînt destul de joase, ceea ce presupune că în scurt timp, sărăcia extremă nu va mai fi o problemă relevantă pentru populația Republicii Moldova.

Tabelul 2. Indicatorii sărăciei 2006 -2007

Indicatorii și sursele	2006	2007
<i>Pragul absolut al sărăciei (MDL pe adult echivalent pe lună)</i>	747,4	839,3
Rata sărăciei, %	30,2	25,8
Profunzimea sărăciei, %	7,9	5,9
Severitatea sărăciei	3,0	2,1
<i>Pragul sărăciei extreme (MDL pe adult echivalent pe lună)</i>	404,2	453,9
Rata sărăciei extreme, %	4,5	2,8
Profunzimea sărăciei extreme, %	1,0	0,5
Severitatea sărăciei extreme	0,4	0,2
<i>Pragul relativ al sărăciei (MDL pe adult echivalent pe lună)³</i>	591,8	707,1
Rata sărăciei, %	16,9	15,1

Sursa: Ministerul Economiei și Comerțului în baza datelor CBGC

26. Deși anul 2007, a fost un an dificil pentru economia Republicii Moldova, dat fiind seceta înregistrată pe teritoriul țării, nivelul de bunăstare al populației țării, în general, s-a ridicat. Or, efectele acestui fenomen asupra nivelului de trai al populației vor fi simțite pe termen mai lung, fapt dovedit și de practica anului 2005³. Influența întârziată a efectelor secetei din 2007 se poate explica prin faptul că o bună parte din populație și-a păstrat stocuri de produse

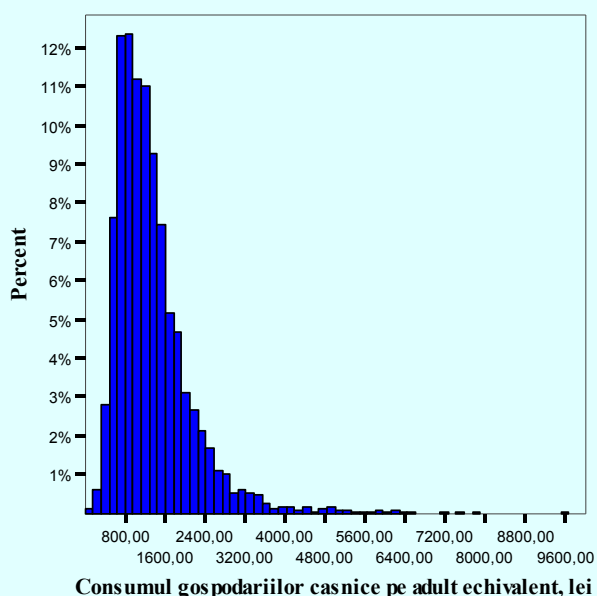
² Întru îmbunătățirea calității datelor, începînd cu anul 2006 Biroul Național de Statistică a realizat modificări esențiale în Cercetarea Bugetelor Gospodăriilor Casnice: au fost realizate schimbări metodologice, cadrul de eșantionare, instrumentarul de colectare a datelor

³ În anul 2005, ratele sărăciei au crescut, chiar dacă ritmul creșterii economice a rămas pozitiv. Cauza creșterii sărăciei a fost, în primul rînd, extinderea acesteia în zonele rurale. Această evoluție a fost marcată după seceta anului 2003.

agricole din anii trecuți. Astfel, conform datelor statistice la începutul anului 2007 în gospodăriile populației existau stocuri de producție vegetală în sumă de circa 2,4 miliarde lei. Stocurile de produse acumulate de populație pe parcursul anilor de pînă la secetă au redus efectele negative imediate ale condițiilor climaterice nefavorabile. Totodată, o consecință a secetei a fost epuizarea totală către finele anului a stocurilor de producție vegetală pentru o parte din populație. Datele confirmă acest fapt. În comparație cu începutul anului 2007, stocurile de producție vegetală în gospodăriile populației la începutul anului 2008 au scăzut de circa 2,2 ori, iar pentru unele produse cum sînt cerealele, rezervele au scăzut de circa 3 ori. În acest caz impactul secetei va fi simțit în perioada imediat următoare.

27. Totuși, factorii principali care au redus impactul negativ al secetei din 2007 a fost suportul material din partea Guvernului și a altor state și organisme internaționale, cît și veniturile obținute din munca rezidenților de peste hotare. Republica Moldova a lansat un apel în adresa comunității internaționale în vederea susținerii eforturilor sale pentru reducerea impactului și consecințelor negative ale secetei din vara anului 2007 asupra bunăstării și a securității alimentare a populației. Comunitatea internațională a fost receptivă la apelul țării noastre. Astfel, asistența acordată pentru diminuarea consecințelor secetei a atins suma echivalentă cu peste 200 milioane lei. Guvernul a decis alocarea sumelor donate pentru susținerea producătorilor agricoli cu combustibil a activităților agricole, material semincer, furaje etc. Totodată, surse importante au fost alocate pentru susținerea păturilor social-vulnerabile cu produse alimentare de primă necesitate: făina, cartofi, carne, produse lactate. Astfel, peste 135 mii de gospodării din sectorul rural afectate de consecințele secetei au fost asigurate cu material semincer, îngrășăminte, furaje, combustibil pentru activități agricole, produse alimentare, asistență financiară, iar circa 400 mii oameni care aparțin păturilor social-vulnerabile au fost ajutați să depășească dificultățile aferente acestui fenomen. Cu certitudine, și veniturile obținute de populație de peste hotarele țării au constituit o sursă importantă de diminuare a efectelor negative ale secetei.

Figura 2: Distribuția consumului gospodăriilor casnice, 2007

Sursa: Ministerul Economiei și Comerțului, în baza CBGC

consumul acestora fiind concentrat pe un interval apropiat de pragul sărăciei. Analiza garficului din figura 2 demonstrează că, consumul unei ponderi ridicate a populației se situează în jurul pragului sărăciei absolute (839 lei). Circa 32,5% din populație au un consum mai mic

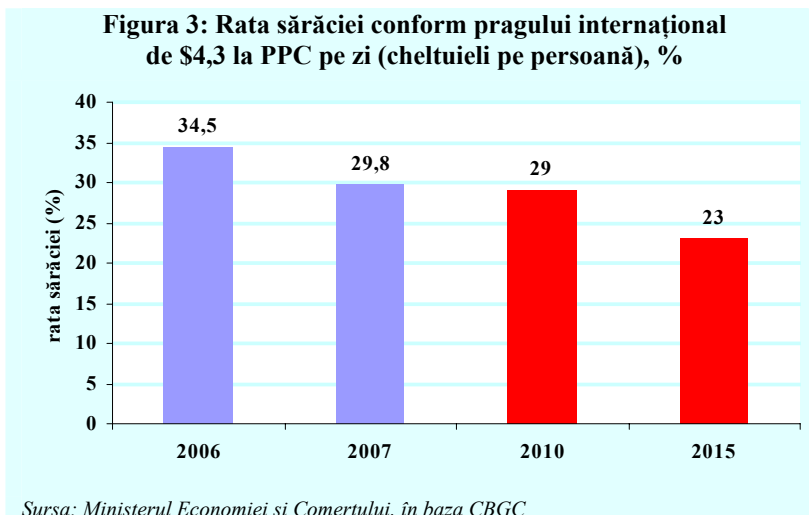
28. Alți indicatori de măsurare a sărăciei denotă tendințe asemănătoare. Profunzimea sărăciei⁴, care evidențiază *cît de săraci* sînt cei aflați sub pragul sărăciei a scăzut cu 2 puncte procentuale în comparație cu anul 2006 și a constituit 5,9%. Aceasta înseamnă că în 2007 fiecare persoană absolut săracă avea un deficit mediu de circa 50 lei pentru a depăși starea de sărăcie absolută. Suma respectivă extinsă la întreaga populație săracă arată că transferul monetar necesar săracilor pentru a depăși starea de sărăcie constituie circa 46 milioane lei.

29. Nu există diferențe esențiale între cheltuielile de consum ale gospodăriilor casnice care se situează sub pragul sărăciei absolute și cele aflate peste acest prag,

⁴ Profunzimea sărăcie măsoară deficitul de venituri ale persoanelor sărace în raport cu pragul sărăciei.

decît 923 lei (+10% de la pragul sărăciei), circa 38,5% din populație consumă mai puțin de 1007 lei (+20% de la pragul sărăciei) și circa 44% din populație consumă mai puțin de 1091 lei pe lună (+30% de la pragul sărăciei). Astfel, un segment substanțial al populației are o situație mai defavorizată în ceea ce privește nivelul consumului, în timp ce un segment relativ restrîns se bucură de un nivel acceptabil de bunăstare, caracterizat printr-un nivel ridicat al consumului.

30. Probabilitatea de a atinge ținta stabilită pentru anul 2010 în contextul Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului în domeniul sărăciei este destul de înaltă. Obiectivul unu stabilește reducerea ratei populației cu un consum sub 4,3 dolari pe zi/persoană (la PPC) de la 34,5% în 2006, pînă la 29% în 2010 și pînă la 23% în 2015. Datele anului 2007 demonstrează că rata sărăciei calculată în dependență de cheltuieli pe persoană utilizînd pragul internațional al sărăciei constituie 29,8% și s-a redus în comparație cu anul 2006 cu 4,7 puncte procentuale. Comparînd nivelul sărăciei în anul 2007 cu ținta de 29% stabilită pentru anul 2010, se poate concluziona că este foarte probabil ca ținta propusă să fie atinsă.

31. Există încă diferențe semnificative între nivelul bunăstării din Republica Moldova și cel din alte țări europene. Rata sărăciei calculată conform pragului internațional de 4,3 dolari SUA pe zi/persoană, care asigură comparabilitatea progresului țărilor în contextul reducerii numărului de persoane care trăiesc în sărăcie, arată că riscul de sărăcie în Republica Moldova este mai ridicat decît în Ungaria, Estonia, Lituania, Polonia, însă mai mic decît în România.

Tabelul 3. Comparații ale nivelului de sărăcie, 2005

Țara	Rata sărăciei (%) conform pragului internațional de \$4,3 pe zi/persoană la PPC
Ungaria	11
Estonia	19
Polonia	21
Lituania	22
Republica Moldova ¹	35
România	40

¹ \ Datele se referă la anul 2006

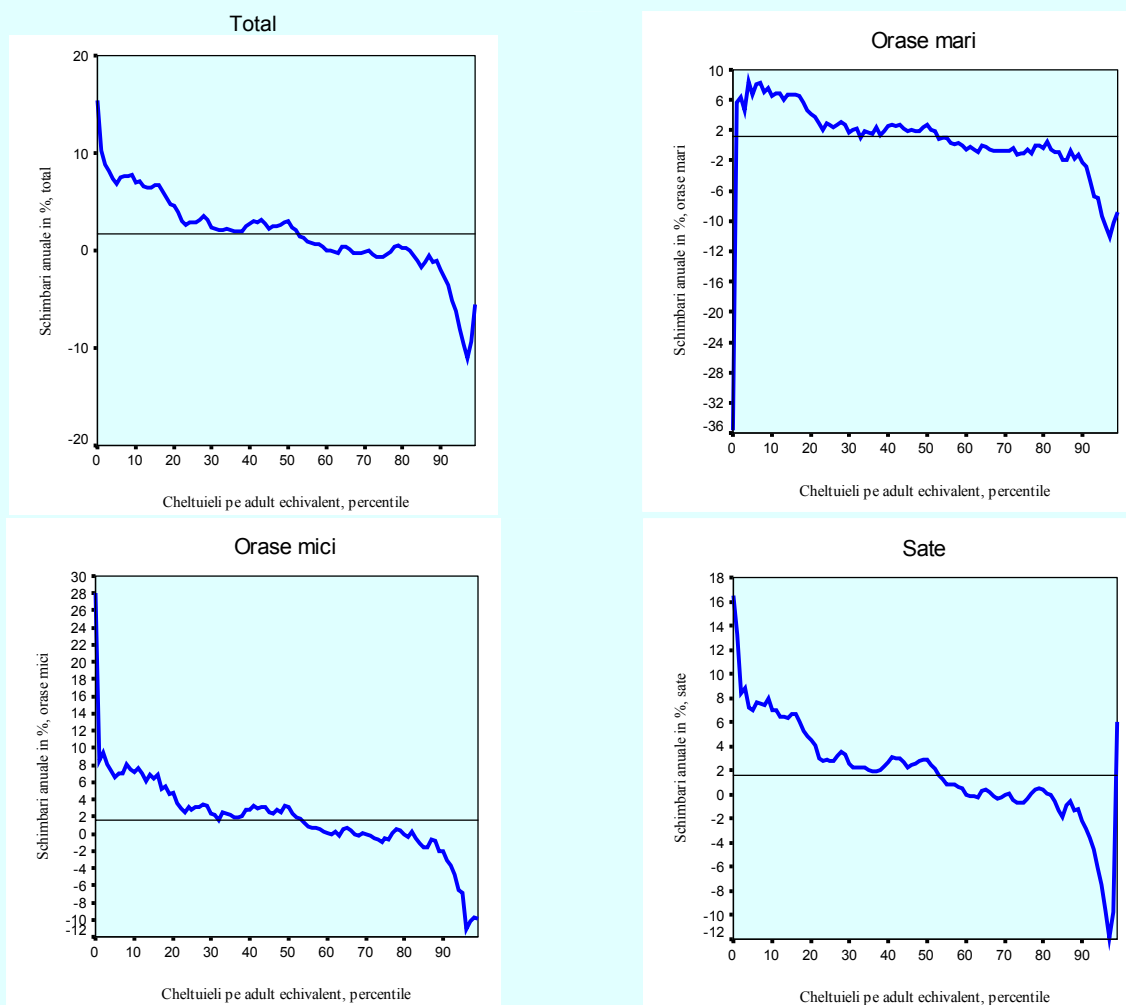
Sursa: Banca Mondială; <http://siteresources.worldbank.org/>

■ *Creșterea economică și sărăcia*

32. Între creșterea economică și sărăcie există o legătură strînsă, astfel încît creșterea economică reprezintă o condiție preliminară pentru majorarea standardelor de viață și reducerea sărăciei. În lipsa unei creșteri economice, este dificil de redus ratele sărăciei. Într-o astfel de situație numai redistribuirea venitului de la gospodăriile mai bogate la cele mai sărace va rezulta rate mai scăzute ale sărăciei. În pofida factorilor climaterici nefavorabili care au influențat puternic economia țării în anul 2007, PIB s-a majorat cu 3% față de anul precedent. Gradul de influență a creșterii economice asupra nivelului de sărăcie poate fi apreciat prin determinarea influenței creșterii consumului mediu (componentă a creșterii economice) și influenței redistribuirii (inegalitate) consumului asupra ratelor de sărăcie. Astfel, în perioada 2006-2007 ratele sărăciei s-au redus cu 4 p.p. Această reducere se datorează, în mare parte, 79% – creșterii consumului și 21% – redistribuirii consumului între gospodării.

33. Analiza distribuției beneficiilor creșterii economice se realizează prin utilizarea curbelor de incidență. Curbele de incidență a creșterii prezintă rata de creștere a consumului, cumulată pe întreaga perioadă, pe axa verticală, și populația ordonată crescător în funcție de consum, pe cea orizontală. Totodată, curbele incidenței creșterii permit de a analiza care categorii de populație au câștigat/pierdut ca urmare a creșterii economice pe parcursul perioadei analizate. O curbă de incidență descendentă arată că persoanele din categoriile sărace ale populației beneficiază mai mult de pe urma creșterii sau pierd mai puțin de pe urma scăderii economiei. O curbă ascendentă arată contrariul. Figura 4 prezintă curbele incidenței creșterii la nivel național și pe medii de reședință pentru perioada 2006-2007.

Figura 4: Incidența creșterii reale 2006-2007

Sursa: Ministerul Economiei și Comerțului în baza datelor CBGC

34. În perioada 2006-2007 consumul mediu cumulată pe adult echivalent a înregistrat o creștere medie de circa 3%, iar beneficiile creșterii economice au fost orientate mai mult spre cei săraci. Analiza impactului de pe urma creșterii economice demonstrează că în perioada 2006-2007 persoanele din percentile⁵ inferioare au înregistrat o creștere a consumului cu circa 15%, pe când consumul persoanelor din categoriile superioare în această perioadă a scăzut. Această dinamică corespunde cu evoluția coeficientului Gini, care a diminuat în această perioadă și care confirmă că scăderea inegalităților în consumul populației a avut un impact major asupra reducerii ratelor de sărăcie.

35. Analiza distribuției consumului după mediile de reședință arată că, în general, atât în mediul urban cât și în mediu rural a crescut consumul populației sărace. Cea mai mare creștere a consumului au înregistrat-o gospodăriile sărace din orașele mici, cu circa 28%. Un

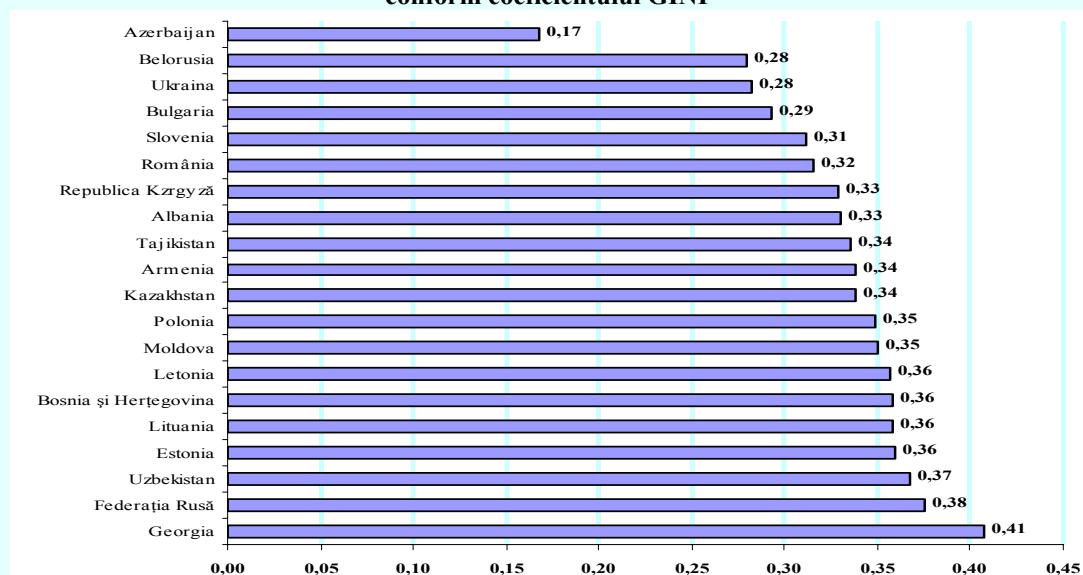
⁵ A suta parte din totalul populației.

asemenea nivel de creștere a avut consumul celor mai sărace persoane, situate în percentilele 1-2. Cît privește influența creșterii economice asupra consumului persoanelor din orașele mari, aceasta este puțin diferită decît în orașele mici. Creșterea economică nu a avut impact pozitiv asupra consumului celor mai sărace persoane din orașele mari, situate în percentilele 1-2. Consumul acestora pe parcursul anului 2007 a scăzut semnificativ, cu circa 36%. În rest populația săracă urbană din celelalte percentile (3-50) a înregistrat o creștere a consumului. În mediul rural se remarcă aceleași tendințe ca și în orașele mici, beneficiarii principali ai creșterii economice fiind persoanele sărace. Consumul populației sărace din mediul rural a crescut cel mai mult, cu peste 16% cumulată. Persoanele situate mai sus de percentila 50 atît din mediul urban, cît și din mediul rural nu au beneficiat de pe urma creșterii economice. Reieșind din traiectoria curbelor de incidență a creșterii, se constată că impactul creșterii economice asupra sărăciei este parțial, rolul decisiv în reducerea ratelor de sărăcie revine redistribuției veniturilor.

■ *Dinamica inegalității*

36. Inegalitatea în consumul populației Republicii Moldova a scăzut în 2007, însă în comparație cu alte țări aceasta rămîne la un nivel mediu. Conform coeficientului Gini, nivelul inegalității a diminuat de la 0,315 în 2006 la 0,298 în 2007. Utilizînd datele Băncii Mondiale privind coeficientul Gini pentru a face comparație cu inegalitatea în alte țări se constată că Moldova are un nivel al inegalității la fel cu cel din Polonia, Kazakhstan, Armenia, Tajikistan, Letonia. Un nivel mai redus al inegalității este înregistrat în așa țări ca Azerbaidjan, Belarus, Ucraina, Bulgaria (Figura 5). Un alt indicator care reflectă nivelul inegalității în țară este distribuția 90/10 a mediei cheltuielilor de consum pe adult echivalent. Acesta relatează că, cheltuielile medii ale celor mai înstărite 10% din populație sînt de circa 6 ori mai mari decît ale celor mai sărace 10% din populație. Diferența respectivă s-a micșorat în comparație cu anul trecut, fapt ce semnifică reducerea decalajului de venituri dintre cei bogați și cei săraci.

Figura 5: Nivelul inegalității în țările CSI și în alte țări din regiune conform coeficientului GINI

Sursa: Baza de date principală a Băncii Mondiale, <http://web.worldbank.org>

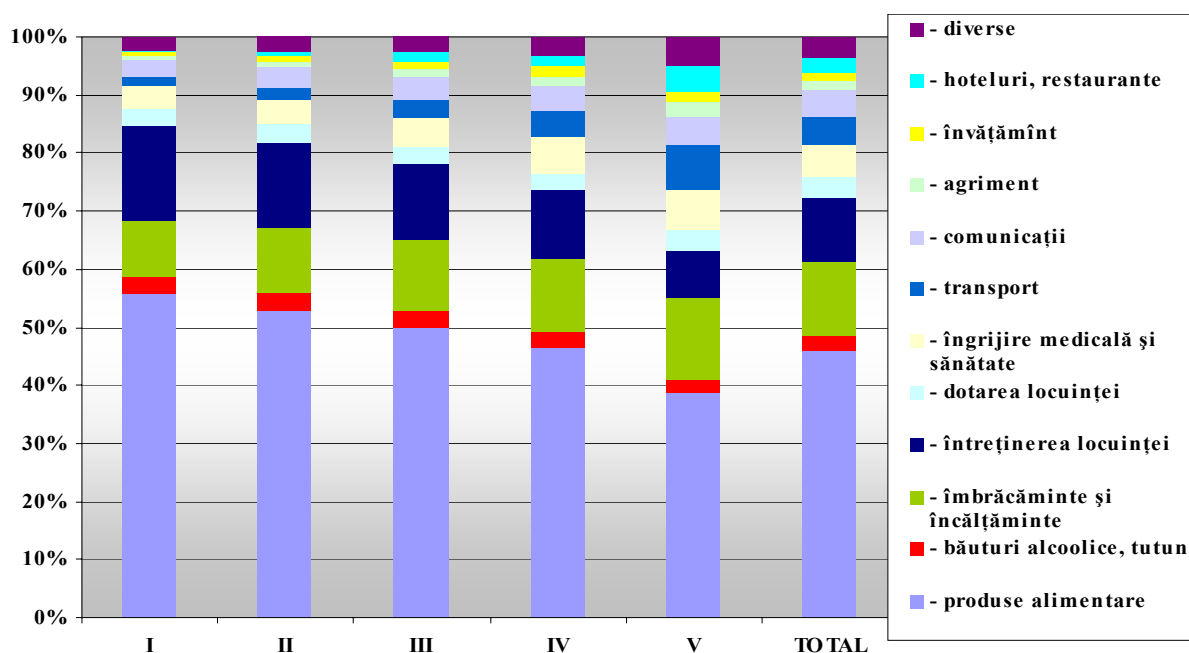
Notă: Datele se referă la anul 2005 (cu excepția țărilor Lituania, Bosnia și Herțegovina, Letonia, Moldova, Tajikistan, R. Kirghiză, Slovenia – 2004, Uzbekistan, Kazakhstan, Armenia, Bulgaria – 2003)

37. Există diferențe esențiale în structura consumului populației bogate și celei sărace. În ansamblu cheltuielile medii de consum pe adult echivalent în anul 2007 au constituit 1351 lei și au crescut în comparație cu anul trecut cu 190 lei. Cît privește structura acestora, cheltuielile alimentare constituie cea mai mare parte din cheltuielile totale ale populației (46%). Însă există mari discrepanțe în ponderea produselor alimentare în consumul celor bogați și celor săraci. În timp ce familiile mai bogate cheltuiesc mai puțin de 39% pe produse alimentare, cei mai săraci cheltuiesc peste 55% pe asemenea produse (Figura 6). Această tendință confirmă constatările

teoretice care relatează că pe măsură ce venitul este mai mare, rata cheltuielilor pentru produsele alimentare în consumul gospodăresc scade.

38. Asigurarea cu necesarul alimentar și achitarea cheltuielilor ce țin de întreținerea locuinței constituie o prioritate pentru populația săracă, ceea ce limitează accesul acesteia la alte mărfuri și servicii. Pe lângă cheltuielile pentru produsele alimentare, o altă componentă principală în cheltuielile de consum ale populației sărace sînt cheltuielile pentru întreținerea locuinței. În medie acestea reprezintă 11%, iar populația din chintila inferioară alocă pentru aceste cheltuieli lunar 16% din coșul de consum sau de 2 ori mai mult decît cei din chintila superioară. Astfel, peste 70% din resursele financiare ale populației sărace sînt absorbite de asigurarea cu produse alimentare și întreținerea locuinței. Acest fapt generează limitarea resurselor gospodăriilor sărace necesare pentru asigurarea cu alte mărfuri și servicii care ar asigura un trai decent. De exemplu, cele mai bogate 20% din gospodării cheltuiesc în medie lunar 351 lei pentru îmbrăcăminte și încălțăminte, iar cele mai sărace gospodării – doar 59 lei sau de 6 ori mai puțin. Totodată, gospodăriile sărace cheltuiesc pentru serviciile de sănătate de 7,6 ori mai puțin decît cele bogate. Și accesul la serviciile de educație este mai redus pentru cei săraci. Cea mai săracă chintilă cheltuiește pentru aceste servicii de 13 ori mai puțin, decît cei din cea mai bogată chintilă.

Figura 6: Structura cheltuielilor de consum după nivelul de bunăstare al populației, 2007

Sursa: Ministerul Economiei și Comerțului în baza datelor CBGC

39. Diferențe esențiale se observă și în structura veniturilor populației sărace și celei bogate. În 2007 veniturile disponibile ale populației au constituit 1308 lei în medie pe lună, populația cea mai puțin asigurată din chintila I realizînd venituri în mărime de 695 lei, ceea ce reprezintă circa 53% din media pe țară. Veniturile disponibile ale populației din chintila superioară sînt de peste 3 ori mai mari față de veniturile populației din chintila inferioară (Tabelul 4).

Tabelul 4. Structura veniturilor disponibile ale gospodăriilor casnice 2006, %

	Chintile pe cheltuieli de consum (pe o persoană echivalent adultă)					
	I	II	III	IV	V	Total
<i>TOTAL, inclusiv veniturile din:</i>	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Venit din activitatea salariată	32,46	34,81	36,96	40,36	48,28	40,83
Venit din activitatea individuală non-agricolă	4,15	4,88	5,23	7,49	7,33	6,30
Venit din activitatea individuală agricolă	22,14	21,54	20,28	16,04	8,40	15,62

	Chintile pe cheltuieli de consum (pe o persoană echivalent adultă)					
	I	II	III	IV	V	Total
Venit din proprietate	0,00	0,23	0,44	0,38	0,24	0,28
Plăți sociale	28,10	19,96	15,54	11,51	7,08	13,69
- inclusiv pensii	24,24	17,43	13,26	9,81	5,60	11,61
- compensații	1,19	0,79	0,65	0,46	0,25	0,55
- indemnizații pentru copii	0,86	0,48	0,36	0,37	0,45	0,46
Alte venituri	13,15	18,59	21,56	24,22	28,66	23,28
- inclusiv remitențe	9,22	14,65	17,44	19,34	20,62	17,69
<i>Media venitului disponibil (pe echivalent), lei</i>	<i>694,80</i>	<i>961,85</i>	<i>1182,15</i>	<i>1458,52</i>	<i>2219,00</i>	<i>1308,00</i>

Sursa: Ministerul Economiei și Comerțului în baza datelor CBGC

40. Principala sursă de formare a veniturilor populației este activitatea salarizată, iar pe locul doi se situează veniturile din remitențe. Ponderea veniturilor din activitatea salariată constituie 41% din totalul veniturilor disponibile ale populației. Circa 32% din cea mai săracă populație și circa 48% din cea mai bogată populație își obțin veniturile din activități salariate. Aceasta vorbește despre nivelul diferit al salariului oferit în Republica Moldova, care în cazul celor bogați este suficient pentru a depăși starea de sărăcie, iar în cazul celor săraci acesta este prea mic. O pondere înaltă în structura veniturilor o au remitențele – 18%. Însă majoritatea veniturilor obținute din remitențe sînt concentrate la chintilele bogate ale populației. Sau altfel spus, o sursă importantă în asigurarea bunăstării populației sînt banii veniți de peste hotare.

41. În mare parte, sărace sînt persoanele care își obțin veniturile din activități individuale agricole și din prestații sociale. Mai mult de 50% din totalul veniturilor celei mai sărace chintile sînt obținute din activitatea individuală agricolă și plăți sociale, pe cînd cota acestora în structura veniturilor gospodăriilor înstărite este doar de 15%. Aceasta presupune că preponderent la nivelul venitului specific chintilelor inferioare trăiesc persoanele care au o vîrstă înaintată și cele care practică activități agricole individuale.

2.2. INCIDENȚA, STRUCTURA ȘI RISCUL SĂRĂCIEI

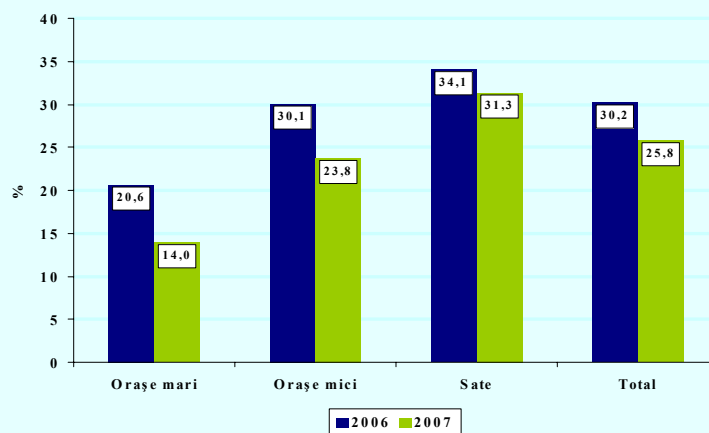
42. Această secțiune analizează caracteristicile sărăciei și permite de a răspunde la următoarele întrebări: Cine sînt săracii? Care sînt cele mai vulnerabile categorii ale populației? Care factori determină riscul sărăciei? Datele statistice care stau la baza diagramelor din secțiunea dată sînt prezentate în anexele statistice la Raportul respectiv.

Unde locuiesc săracii?

■ Profilul sărăciei după medii de reședință

43. În 2007 atît în mediul urban, cît și în mediul rural ratele sărăciei s-au redus. Reducere semnificativă a fost obținută în orașele mari: numai 14% din locuitorii acestor orașe pe parcursul anului 2007 s-au aflat în sărăcie absolută, nivelul acesteia diminuîndu-se cu 6,6 puncte procentuale în comparație cu anul precedent. În orașele mici nivelul sărăciei a atins 23,8% și a scăzut, în comparație cu anul 2006, aproape în același ritm ca și în orașele mari, cu 6,3 puncte procentuale. În mediul rural sărăcia a scăzut cu ritmuri mai lente decît în mediul urban – cu doar 2,8 puncte procentuale și a înregistrat un nivel de 31,3%.

Figura 7: Rata sărăciei absolute după mediul de reședință, anii 2006 – 2007

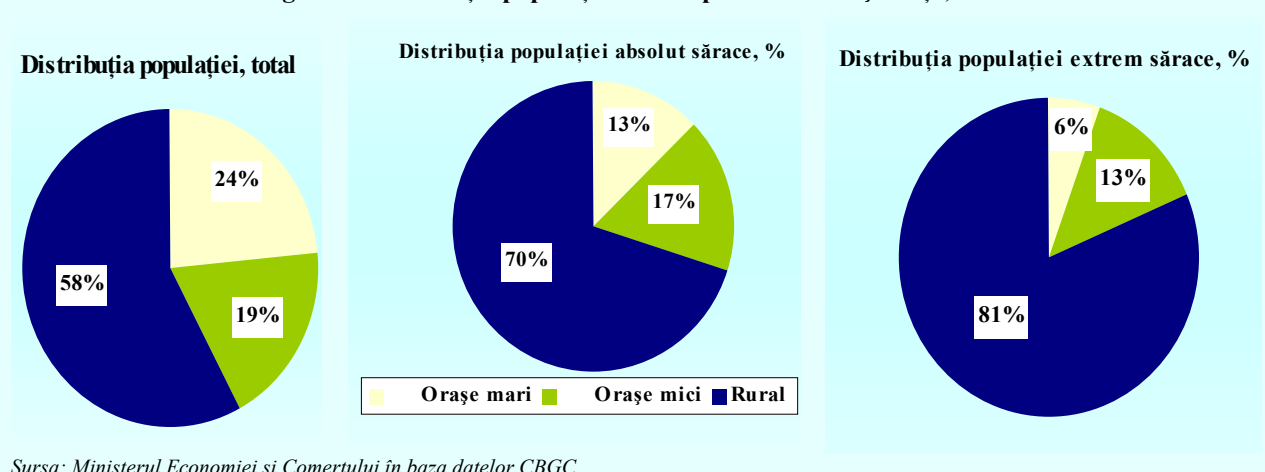

Sursa: Ministerul Economiei și Comerțului, în baza CBGC

44. Factorii principali care au contribuit la creșterea nivelului de bunăstare a populației sînt: majorările de salarii, pensii, crearea noilor locuri de muncă, dezvoltarea economică înregistrată, în special, în orașele mari. Conform datelor oficiale statistice, în anul 2007 salariul mediu lunar al unui lucrător din economia națională s-a majorat față de anul 2006 cu 21,7%, iar salariul real a crescut cu 8%. Totodată, au crescut esențial numărul locurilor de muncă create: numai în anul 2007 în ramurile economiei au fost create circa 87 mii locuri de muncă. Pe parcursul ultimilor ani s-au realizat majorări semnificative a pensiilor. În anul 2007 mărimea medie a pensiei a crescut cu 24% față de anul precedent, iar creșterea reală a pensiei a constituit 9,6%. Un factor decisiv în asigurarea unui trai decent a populației l-a avut dezvoltarea economică înregistrată de Republica Moldova. Un indicator relevant în acest sens este volumul investițiilor. În anul 2007 activitatea investițională a consemnat o creștere a volumului de investiții cu 20,7% față de anul 2006. Creșterea a fost asigurată în mare parte din contul mijloacelor investitorilor străini, care s-au majorat cu 46,6%.

45. Deși, s-a obținut o reducere a ratelor sărăciei pe tot teritoriul țării, nivelul sărăciei este cu mult mai mare în zonele rurale comparativ cu cele urbane. În comparație cu orașele mari, ratele sărăciei în localitățile rurale sînt de peste 2 ori mai mari. Este necesar de remarcat că acest decalaj a crescut în comparație cu anul trecut. Paralel cu aceasta în 2007 s-a evidențiat o creștere a ponderii săracilor din mediul rural în total populație săracă. Astfel, în structura persoanelor sărace circa 70% din toți cei săraci locuiesc în localități sătești (Figura 8), iar în comparație cu anul trecut această pondere a crescut cu 4 puncte procentuale.

Figura 8: Distribuția populației sărace pe medii de reședință, 2007

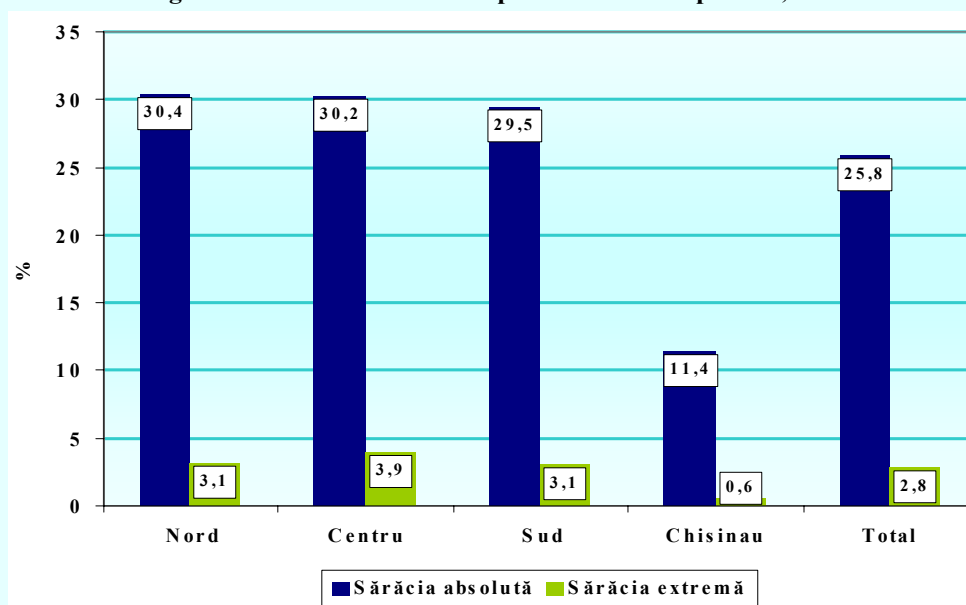

46. Sărăcia în mediul rural este asociată cu faptul că o mare parte a populației este angajată în sectorul agricol. Nivelul înalt al sărăciei în mediul rural este datorat ponderii mari a populației angajate în sectorul agricol, productivitatea relativ scăzută a muncii, veniturilor mici ale angajaților din agricultură, precum și restructurarea lentă a celorlalte ramuri ale economiei în zonele rurale. Fermierii și salariații din sectorul agricol alcătuiesc circa 50% din totalul populației aflate în sărăcie din mediul rural. Totodată, dependența substanțială a volumului veniturilor de condițiile climaterice determină instabilitatea acestora și reprezintă un factor de risc specific și suplimentar pentru gospodăriile sărace rurale. Productivitatea agricolă rămîne în continuare a fi scăzută: sectorul agricol include 32,8% dintre toți lucrătorii din economie și contribuie cu doar 10% la PIB.

■ Aspecte regionale ale sărăciei⁶

47. În Republica Moldova persistă importante disparități regionale care împiedică dezvoltarea social-economică echilibrată pe întreg teritoriul țării. Creșterea economică regională reprezintă o condiție necesară pentru dezvoltarea durabilă, dar nu și suficientă pentru reducerea sărăciei. Estimările sărăciei la nivel regional, indică o distribuție neuniformă a localităților după nivelul de trai. Sărăcia în zonele Nord, Centru și Sud este aproximativ aceeași – circa 30%, deci nu există mari divergențe între nivelul de bunăstare a acestor zone. Însă se diferențiază nivelul de bunăstare a populației din zona municipiului Chișinău, care este cu mult mai mare decât în celelalte zone ale republicii. Astfel, nivelul sărăciei în această zonă este de aproape 3 ori mai jos decât în celelalte zone și constituie doar 11%. Municipiul Chișinău dispune într-o măsură mai mare decât alte regiuni ale țării de factorii de producere și elementele de infrastructură necesare pentru atragerea investițiilor și dezvoltarea social-economică, ceea ce impune un nivel al bunăstării mai ridicat în această regiune.

Figura 9. Nivelul sărăciei în Republica Moldova pe zone, 2007

Sursa: Ministerul Economiei și Comerțului în baza datelor CBGC

2.3. Sărăcia după caracteristicile demografice

48. Această secțiune analizează diverse caracteristici ale gospodăriilor casnice care au un impact important asupra incidenței sărăciei: mărimea și structura gospodăriei, numărul copiilor în familie, vârsta, sexul, statutul ocupațional, nivelul de educație etc.

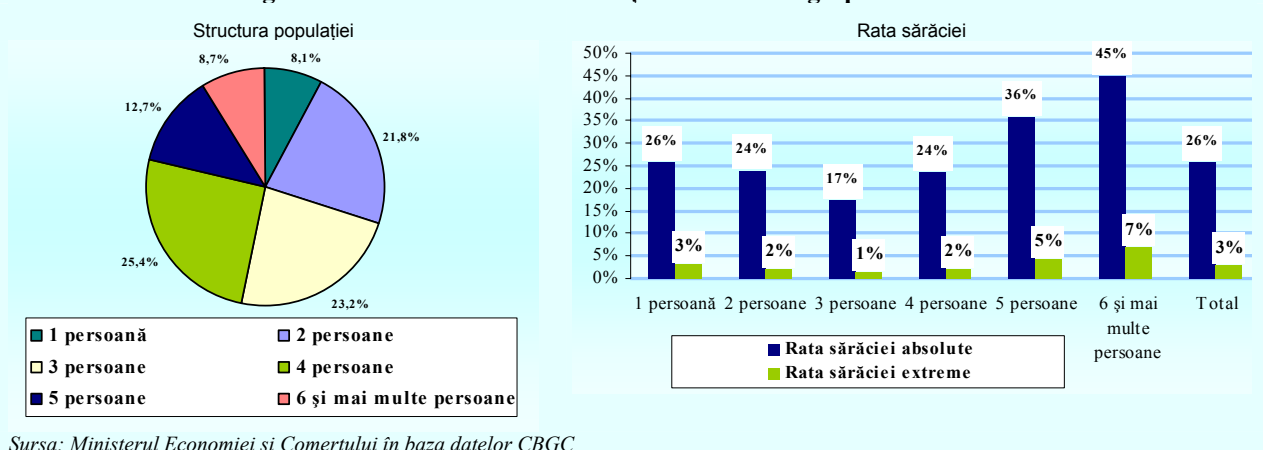
■ Sărăcia după mărimea și tipul gospodăriei

49. Persoanele care trăiesc în gospodării mari, cu patru membri sau mai mult, sînt expuse unui risc de sărăcie mai ridicat. Aproape jumătate din populația țării trăiește în familii alcătuite din mai mult de 4 persoane. Cele mai înalte rate ale sărăciei absolute sînt înregistrate la gospodăriile formate din 5, 6 sau mai mulți membri. În gospodăriile alcătuite din 5 persoane rata sărăciei absolute a fost cu 10 puncte procentuale mai mare decât media pe țară, iar gospodăriile

⁶ În CBGC se cercetează regiunile statistice ale republicii, care se deosebesc de regiunile stabilite de Lege nr. 438-XVI privind dezvoltarea regională. Regiunile statistice ale republicii: Nord - Briceni, Edineț, Ocnița, Dondușeni, Soroca, Drochia, Rîșcani, Glodeni, Fălești, Sîngerei, Florești, Șoldănești, mun. Bălți; Centru - Ungheni, Telenești, Rezina, Orhei, Călărași, Nisporeni, Strășeni, Criuleni, Dubăsari, Anenii Noi, Ialoveni, Hîncești; Sud - Leova, Cimișlia, Basarabeasca, Căușeni, Ștefan Vodă, UTA Găgăuzia, Cantemir, Taraclia, Cahul; Mun. Chișinău.

cu 6 și mai mulți membri au înregistrat o rată a sărăciei absolute de aproape 2 ori mai mare decât media pe țară.

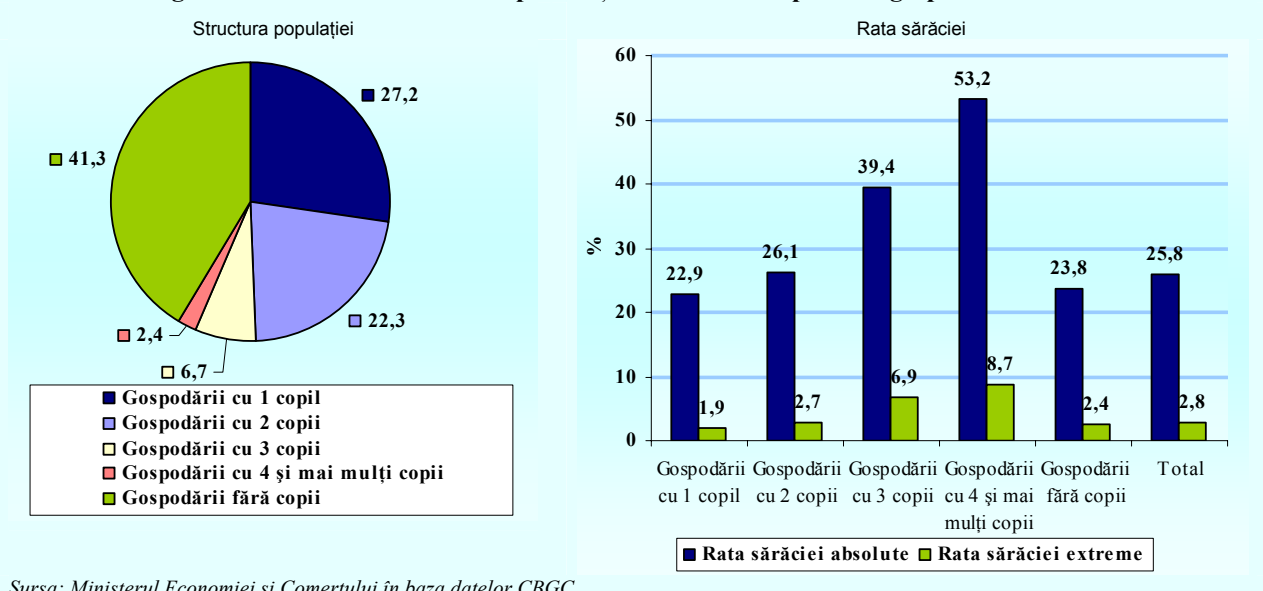
Figura 10. Profilul sărăciei în funcție de mărimea gospodăriei casnice

■ Sărăcia după numărul de copii prezenți în gospodărie

50. Nivelul sărăciei crește odată cu creșterea numărului de copii în familie. Tendințele sărăciei în dependență de numărul de copii sînt aceleași ca și în anii precedenți. Creșterea numărului copiilor contribuie la creșterea gradului de sărăcie (Figura 11). Circa 69% din totalul gospodăriilor casnice sînt gospodăriile cu un singur copil și cele fără copii. Aceste gospodării sînt cele mai puțin sărace, pe cînd cele mai afectate sînt gospodăriile cu 4 sau mai mulți copii, rata sărăciei absolute constituind 53%. E de menționat, că ponderea acestor gospodării este destul de joasă și constituie doar 2,4% din totalul gospodăriilor casnice.

Figura 11. Nivelul sărăciei în dependență de numărul copiilor în gospodăriile casnice

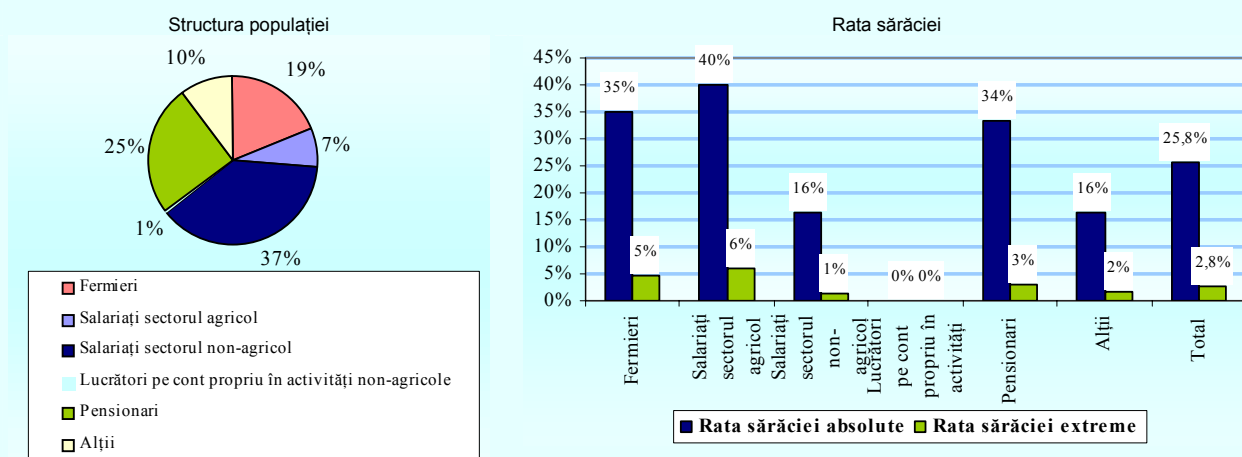
■ Sărăcia după statutul ocupațional și sursa principală de venit a capului gospodăriei casnice

51. Analiza datelor după grupele social-economice relevă că cei mai săraci sînt salariații din sectorul agricol, fermierii și pensionarii. Cel mai înalt nivel al sărăciei este înregistrat la gospodăriile salariaților din sectorul agricol și fermieri. Rata sărăciei absolute la aceste categorii de gospodării este de 40%, și respectiv 35%, rate care depășesc media națională cu 14 și respectiv 9 puncte procentuale. Unui risc mai înalt al sărăciei se supun pensionarii. Deși

bunăstarea acestora a crescut în ultimul an, nivelul sărăciei în rândul persoanelor în etate rămîne încă ridicat. Astfel, rata sărăciei la pensionari constituie 34%, comparativ cu 42% în 2006.

52. Practicarea activităților salariate și activităților pe cont propriu este o sursă de diminuare a riscului de a cădea sub incidența sărăciei. Cele mai joase rate ale sărăciei se înregistrează la persoanele care desfășoară activități salariate în afara sectorului agricol. Rata sărăciei la această categorie de populație constituie doar 16%, iar ponderea acestora în structura gospodăriilor casnice constituie circa 37%. Nu cad sub incidența sărăciei lucrătorii pe cont propriu. Astfel, promovarea în continuare a unor politici de dezvoltare a antreprenoriatului este o cale de eliminare a sărăciei din societate.

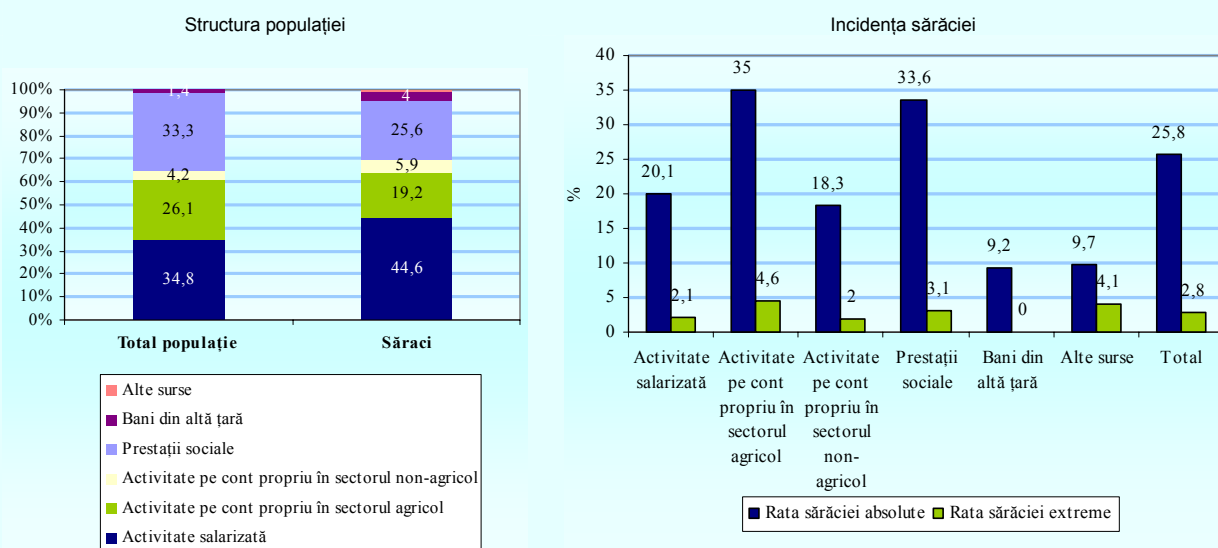
Figura 12. Profilul sărăciei în funcție de categoriile socio-economice

Sursa: Ministerul Economiei și Comerțului în baza datelor CBGC

53. În funcție de statutul ocupațional nivelul sărăciei este cel mai înalt pentru gospodăriile conduse de persoane care practică o activitate pe cont propriu în sectorul agricol – 35%, după care urmează familiile care au ca sursă de venit prestațiile sociale – 34%. E remarcabil, faptul că pentru categoria celor care practică activități agricole pe cont propriu rata sărăciei a avut o tendință de creștere în comparație cu anul trecut. Principala cauză a acestei evoluții este seceta din vara anului 2007, care a avut impact negativ asupra sectorului agricol în întregime. Pentru circa 35% din gospodăriile casnice sursa principală de venit o constituie activitatea salarizată, rata sărăciei în rândul acestei categorii în ansamblu pe țară este de 20%. Situația diferă după mediile de reședință: salariații din mediul rural sînt de aproape 2 ori mai supuși de a trăi în sărăcie decît cei din mediul urban.

Figura 13. Sărăcia în funcție de sursa principală de venit a capului gospodăriei, 2007

Sursa: Ministerul Economiei și Comerțului în baza datelor CBGC

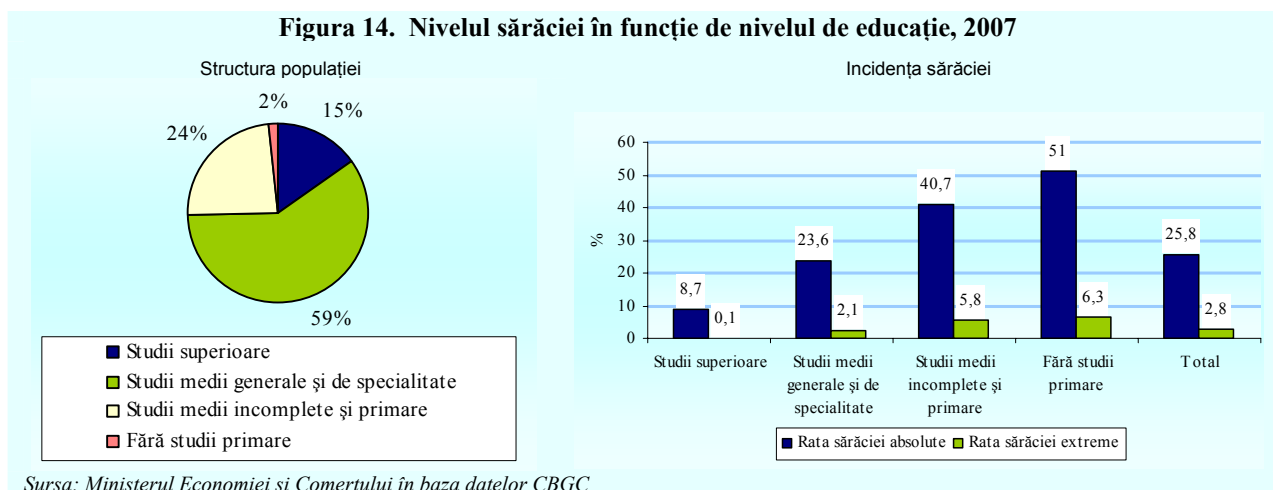
54. Sursa principală de venit a 4% din gospodăriile casnice o constituie banii de peste hotare transferați de emigranți. Datele cercetării demonstrează că aceste gospodării au cele mai joase rate ale sărăciei 9,2%. Astfel, migrația forței de muncă și transferurile bănești de peste hotare au devenit o sursă importantă de depășire a stării de sărăcie pentru gospodăriile casnice sărace.

55. Proprietatea asupra pământului nu garantează obținerea unui venit suficient pentru asigurarea unui nivel de bunăstare. În Republica Moldova circa 74% din totalul gospodăriilor casnice dispun de terenuri agricole. Totodată, aproape toate gospodăriile casnice din mediul rural și circa 70% - din orașele mici care au în proprietate pământ sînt sărace.

56. Plasarea în câmpul muncii poate reduce în mod semnificativ sărăcia și excluziunea socială. Analiza situației după numărul de lucrători în gospodărie denotă că ocuparea are o influență importantă asupra ratelor sărăciei. Gospodăriile fără lucrători au cel mai înalt risc de a trăi în sărăcie (30%), fiind mai mare cu 4 puncte procentuale decît media pe țară. Însă o dată cu creșterea numărului de membri ocupați în gospodăria casnică, ratele de sărăcie sînt în creștere. Aceasta reflectă problema familiilor numeroase, unde veniturile obținute nu sînt suficiente pentru întreținerea tuturor membrilor.

■ Nivelul educațional și sărăcia

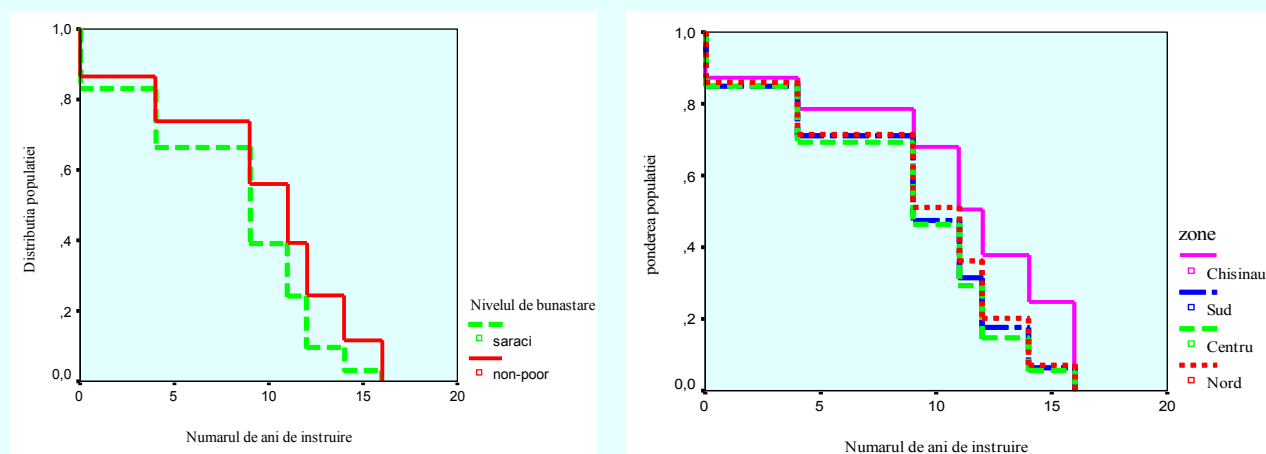
57. Educația este unul din factorii cel mai strîns corelați cu nivelul de bunăstare. Riscul de sărăcie scade în mod substanțial odată cu creșterea nivelului de educație, fiind foarte mic pentru adulții cu educație superioară. Astfel, rata sărăciei absolute la gospodăriile casnice conduse de persoane cu studii superioare este de numai 8,7%. Aproximativ 54% dintre cei săraci au absolvit școli medii generale și de specialitate. Această constatare confirmă ideea că școlile profesionale nu îi înzestreză pe absolvenți cu abilități flexibile care sînt mult mai adecvate într-o economie de piață. Riscul de sărăcie este cel mai ridicat pentru cei care nu au educație formală (51%). Însă, în Republica Moldova această categorie este foarte mică, constituind doar aproximativ 2% din totalul populației.

Sursa: Ministerul Economiei și Comerțului în baza datelor CBGC

58. Posibilitățile celor săraci de a atinge un nivel mai înalt de studii sînt mai reduse comparativ cu cei nesăraci. Utilizînd instrumentul Kaplan-Meier pentru compararea factorilor, în cazul dat a grupurilor de populație săraci/nesăraci în dependență de numărul de ani de instruire, se observă că doar 3% din populația săracă atinge un nivel înalt de studii (16 ani de instruire, adică studii superioare). Ponderea persoanelor nesărace cu un asemenea nivel de educație constituie 11,5%. La nivel de 14 ani de instruire, cota populației sărace a constituit 9,6%, comparativ cu 24,6% – populația nesăracă. De menționat, că tendințele de a obține un nivel mai înalt de studii sînt destul de pronunțate în Chișinău, urmat de zona de Nord a republicii, totodată observîndu-se o diferență destul de mare între acestea (Figura 15).

Figura 15. Relația dintre nivelul de educație și bunăstare, nivelul de educație și zone conform funcției Kaplan-Meier, 2007

Sursa: Ministerul Economiei și Comerțului în baza datelor CBGC

■ Sărăcia după vîrstă și sex

59. Analiza sărăciei absolute după sex confirmă că atît femeile, cît și bărbații se află la un nivel identic al sărăciei. Astfel, rata sărăciei atît pentru gospodăriile conduse de bărbați, cît și pentru cele conduse de femei constituie circa 26%. Analiza datelor la nivel individual, de asemenea nu indică diferențe esențiale între bunăsrarea bărbaților și femeilor. Rata de sărăcie a femeilor constituie 25,6%, comparativ cu 26,1% pentru bărbați.

60. Analiza datelor după vîrsta capului gospodăriei relevă că cei mai predispuși sărăciei sînt persoanele cu vîrstă înaintată. Ratele sărăciei sînt, în mediu, mai înalte în rîndul vîrstnicilor, decît în rîndul adulților și chiar a copiilor. Cele mai supuse riscului de a trăi în sărăcie sînt, în special, persoanele cu vîrsta de 70 de ani și peste, cu o rată a sărăciei absolute de circa 38%. Cauza principală revine mijloacelor financiare insuficiente din care sînt nevoiți să trăiască aceștia, care de cele mai multe ori au o singură sursă de venit, și anume veniturile din pensii. Bătrînii de la sate sînt mai supuși riscului de a trăi în sărăcie, decît cei din mediul urban. Sărăcia absolută pentru vîrstnicii care trăiesc în mediu rural este cu 4 puncte procentuale mai mare, decît pentru cei din orașe, constituind 35%.

61. Problema sărăciei în rîndul copiilor rămîne a fi actuală. În anul 2007, incidența sărăciei la copii este mai ridicată în comparație cu populația adultă. Astfel, rata sărăciei absolute la copii a constituit 27,4%, comparativ cu 25,8% media națională, iar rata sărăciei extreme în rîndul copiilor a constituit 3,2%, în raport cu 2,8% pe ansamblul populației. Mai pronunțată este incidența sărăciei pentru copiii de vîrstă infantilă cuprinsă între 0-5 ani cu o rată de 28,3% și pentru cei cu vîrsta între 10-14 ani cu o rată a sărăciei de 29,2%. Riscul copiilor de a trăi în sărăcie este și mai mare în mediul rural, unde nivelul sărăciei absolute este aproximativ de 2 ori mai mare și constituie 33,2%. Aceasta se datorează faptului că familiile tinere în mediul rural în majoritate nu dispun de cote de teren echivalent, șansele de angajare în cîmpul muncii sînt reduse, o mare parte își cîștigă existența lucrînd cu ziua. Copiii care fac parte din alte categorii de vîrstă sînt mai puțin expuși sărăciei, deși nivelul acesteia rămîne ridicat. O altă problemă a copiilor din Moldova este migrația părinților. Deși, incidența sărăciei la copiii din familii cu emigranți este mai mică, acești copiii sînt supuși unor stresuri emoționale, care influențează negativ relațiile sociale, performanțele școlare și însuși personalitatea copilului.

Tabelul 5: Nivelul sărăciei după categorii de vîrstă ale populației, 2007

	Total		Urban		Rural	
	Sărăcie absolută	Sărăcie extremă	Sărăcie absolută	Sărăcie extremă	Sărăcie absolută	Sărăcie extremă
Populație, total	25,8%	2,8%	18,4%	1,2%	31,3%	3,9%
inclusiv:						
Copii	27,4%	3,2%	18,2%	2,0%	33,2%	4,0%
Sub 5	28,3%	3,7%	18,2%	1,5%	35,4%	5,2%
5 – 9	27,0%	3,5%	13,7%	2,5%	34,4%	4,1%
10 – 14	29,2%	3,7%	21,7%	2,7%	33,4%	4,3%
15 – 18	25,1%	2,2%	18,2%	1,4%	30,2%	2,8%
Economic activi	22,8%	2,5%	15,4%	,9%	29,1%	3,8%
19 – 29	21,3%	1,9%	12,8%	,4%	30,2%	3,6%
30 – 39	24,0%	2,7%	14,9%	1,3%	31,6%	4,0%
40 – 49	24,1%	3,1%	17,4%	1,7%	29,4%	4,1%
50 – 59	22,3%	2,3%	17,2%	,5%	26,0%	3,6%
Vîrstnici	33,1%	3,0%	30,6%	1,2%	34,5%	4,0%
60 – 69	27,3%	1,7%	24,7%	,7%	28,8%	2,4%
70 – 75	39,1%	4,0%	43,0%	2,2%	37,1%	4,9%
Peste 75	37,9%	4,2%	30,2%	1,0%	41,9%	5,9%

2.4. SĂRĂCIA SUBIECTIVĂ

62. În scopul aprecierii cât mai complexe a sărăciei în Republica Moldova e necesară evaluarea opiniei subiective a populației vizavi de acest fenomen. Sărăcia subiectivă a fost evaluată utilizând pragul sărăciei conform necesităților considerate minime de către fiecare gospodărie pentru a putea exista. La stabilirea pragului subiectiv al sărăciei în baza necesităților minime ale gospodăriei sînt utilizate rezultatele CBGC, colectate de Biroul Național de Statistică. În cadrul cercetării date, gospodăriile indică sumele bănești considerate necesare pentru un nivel minim de trai. Potrivit acestei metodologii de calcul, pragul subiectiv al sărăciei ia valori diferite în dependență de mărimea gospodăriei și mediul de reședință (se estimează prin regresie liniară simplă).

63. Pragul sărăciei estimat conform necesităților considerate minime de populație este în medie cu mult mai mare decît pragul sărăciei estimat la nivel național. Astfel, valoarea pragului subiectiv este de 539 lei pentru o gospodărie formată dintr-o persoană și 2072 lei – pentru o gospodărie formată din 5 persoane. Totodată, se evidențiază diferențe semnificative între valoarea pragului subiectiv în mediu rural și cel urban. În mediul urban acesta este evaluat la o valoare de circa 2 ori mai mare decît în mediu rural. Aceasta confirmă aspirațiile mai mari ale populației din mediul urban, precum și costul mai înalt al vieții în acest mediu.

Tabelul 6. Pragul subiectiv al sărăciei estimat în funcție de mărimea gospodăriei casnice, 2007 (lei)

Mărimea gospodăriei casnice, persoane	Pragul subiectiv al sărăciei		
	Total	Rural	Urban
1	538,69	484,44	746,33
2	962,32	840,77	1374,12
3	1351,19	1160,75	1963,78
4	1719,09	1459,20	2529,97
5	2072,13	1742,59	3079,33

64. Ratele sărăciei subiective se diferențiază de cele ale sărăciei monetare, totodată se evidențiază diferențe majore între mediile de reședință. În totalul populației, rata sărăciei subiective, estimate în baza venitului minim necesar, a fost cu mult mai mică (7,4%) decît cea estimată prin metoda monetară (25,8%). Totodată, e remarcabil că rata sărăciei subiective estimată pentru mediul urban coincide practic cu rata sărăciei monetare și constituie circa 18%. Comparativ cu mediul urban, în mediul rural rata sărăciei monetare depășește de circa 6 ori rata sărăciei subiective estimate.

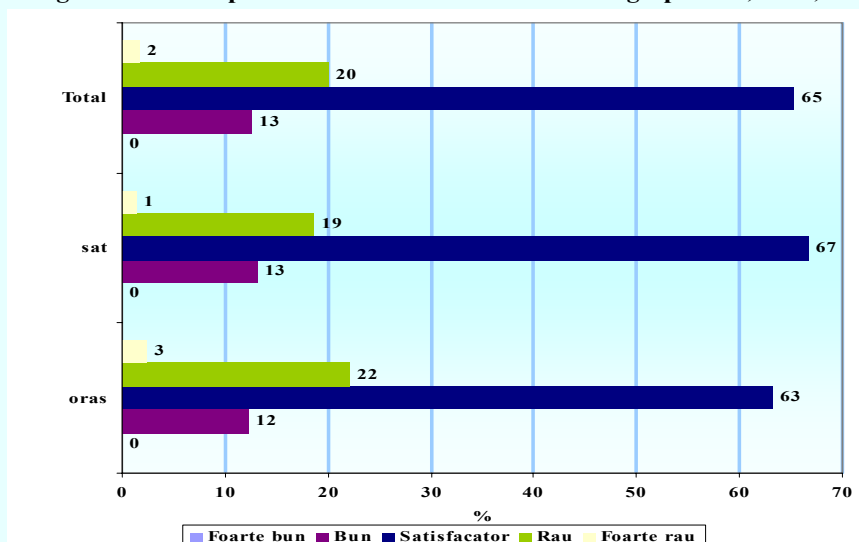
Tabelul 7. Rata sărăciei în mediile urban și rural, în perioada 2007 , ponderat, %

	Total	Rural	Urban
Sărăcia extremă	2,8	3,9	1,2
Sărăcia absolută	25,8	31,3	18,4
Sărăcia subiectivă	7,4	5,6	18,6

Sursa: Ministerul Economiei și Comerțului în baza datelor CBGC

65. Mai mult de jumătate din populație își apreciază nivelul de trai ca fiind satisfăcător. Conform datelor analizei subiective circa 13% din populație își apreciază nivelul de trai ca fiind bun și foarte bun, 65% afirmă un nivel de trai satisfăcător, iar 22% din populație consideră că trăiesc rău și foarte rău. Totodată, în comparație cu mediul rural, în mediul urban mai multe persoane afirmă că au nivelul de trai rău și foarte rău. Și dimpotrivă, în mediul rural mai multe persoane afirmă că au un nivel de bunăstare bun și foarte bun.

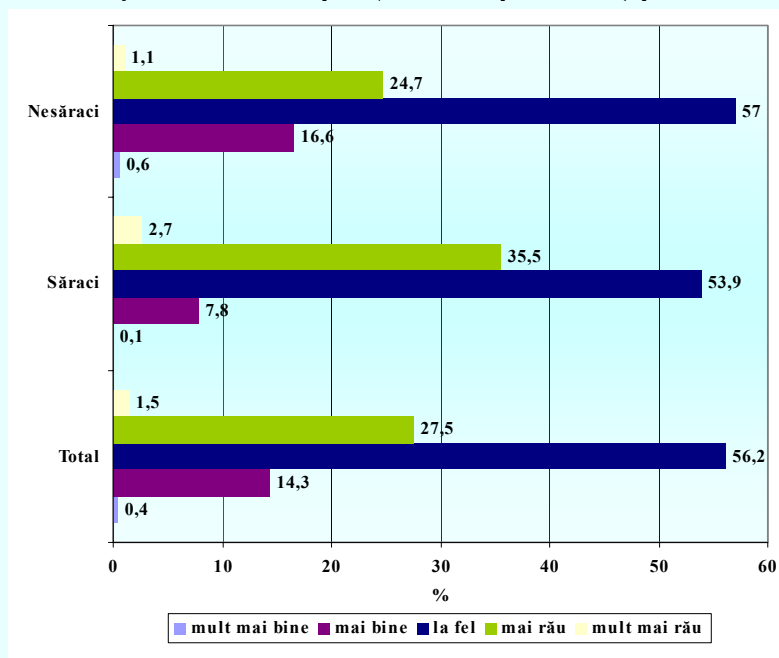
Figura 16: Autoaprecierea nivelului de trai de către gospodarii, 2007, %

Sursa: Ministerul Economiei și Comerțului, în baza datelor CBGC

66. În comparație cu anul 2006, în 2007 mai mult de jumătate din populație considera că situația lor nu s-a modificat față de anul trecut, circa 1/3 considera că situația s-a înrăutățit. Astfel circa 56% din gospodării considerau că situația lor nu s-a schimbat față de anul precedent, iar 28% considerau că situația lor s-a înrăutățit (Figura 16). Totodată, 14% din totalul respondenților apreciază situația sa ca fiind mai bună decât în anul precedent. În structura celor săraci cota respondenților care își estimează situația lor mai rea decât în perioada anterioară este mai mare cu 11 puncte procentuale comparativ cu ponderea populației nesărace, care are aceeași opinie. Circa 17% din populația nesăracă consideră că situația lor s-a îmbunătățit, în comparație cu doar 7,8% din respondenții săraci.

Figura 17: Cum trăiește familia în comparație cu anul precedent (opinia subiectivă) 2007, %

Sursa: Ministerul Economiei și Comerțului, în baza datelor CBGC

2.5. DEPRIVAREA MULTIPLĂ A LOCALITĂȚILOR RURALE, ASPECTE REGIONALE⁷

67. Este bine cunoscut faptul că sărăcia, este un fenomen complex, influențat de evoluția mai multor factori. Un aspect important al sărăciei este determinarea gradului de deprivare la nivel de comunitate. Datele privind deprivarea comunitară au un rol extrem de important în procesul de elaborare a politicilor sociale și economice promovate de către factorii de decizie la nivel central și local. Astfel, la nivel central datele privind deprivarea comunitară servesc drept instrument în baza căruia pot fi stabilite punctele de reper ale politicii regionale, măsurile strategice de dezvoltare a localităților/regiunilor și de înlăturare a dezechilibrelor dintre acestea. La nivel local indicatorii de deprivare permit raioanelor de a direcționa mai bine intervențiile la nivelul comunităților locale și de a susține fiecare primărie în necesitățile cele mai stringente. Primăriile, pe de altă parte, au un instrument de axare pe domeniile care necesită atenție majoră, de monitorizare a progreselor, și de comparare a situației lor cu cea din alte primării.

68. Regiunea este cu atât mai săracă cu cât are o pondere mai ridicată a populației rurale, având îndeosebi în componență sate mici, periferice (departe de orașe, de un drum național, de piața de desfacere, de centrul raional), acestea fiind considerabil mai sărace decât satele mari și centrele raionale. În mediul rural, sărăcia este asociată cu infrastructura slab dezvoltată, nivelul redus de modernizare și cu viața economică dominată de agricultură. Zonele rurale sînt dezavantajate în ceea ce privește accesul la utilitățile publice și confortul locuinței, precum și la serviciile de educație și sănătate. Majoritatea satelor și comunelor sărace din punct de vedere al nesatisfacerii cerințelor de acces la sursele de venit și condiții de trai insuficiente ale populației se concentrează în regiunea de Centru. Capitala, care a devenit un centru esențial de absorbție a investițiilor, concentrare a forțelor de producție, inclusiv a micului business, nu favorizează dezvoltarea teritoriilor limitrofe.

69. Pentru analiza nivelului de deprivare al localităților Republicii Moldova, Ministerul Economie și Comerțului a elaborat Indicele de deprivare a ariilor mici (IDAM), indicator complex al dezvoltării comunitare constituit prin combinarea datelor din 7 domenii: deprivarea de venituri, deprivarea economică, deprivarea demografică, deprivarea asistenței medicale, deprivarea educațională, deprivarea condițiilor de trai și deprivarea geografică. IDAM este un indice bazat pe date administrative din comunitățile rurale (primării), date administrative colectate de la autoritățile publice centrale, precum și date ale statisticii oficiale. Acest indice este calculat pentru 843 comunități locale ale republicii (cu excepția localităților din regiunea transnistreană). Pentru a stabili nivelul de deprivare a localității într-un anumit domeniu, primăriile au fost aranjate în ordinea rangului obținut: rangul 1 indică cea mai deprivată comunitate (cea mai săracă), rangul 843 – cea mai joasă deprivare (cea mai prosperă).

70. Domeniile includ un set de indicatori care au fost analizați și selectați cu precauție. Criteriile de includere a indicatorilor sînt:

- Domeniul specific, indicatorul trebuie să măsoare o anumită formă a deprivării cât se poate de direct;
- Necesită să fie actual și posibil de a fi actualizat continuu;
- Complex în sens statistic;
- Relevant și disponibil pentru toate comunitățile.

---

⁷ Pentru îmbunătățirea calității domeniilor de deprivare și pentru a caracteriza mai bine nivelul de deprivare a localităților, în anul curent domeniile de deprivare au fost completate cu indicatori adiționali.

■ Deprivarea de venituri

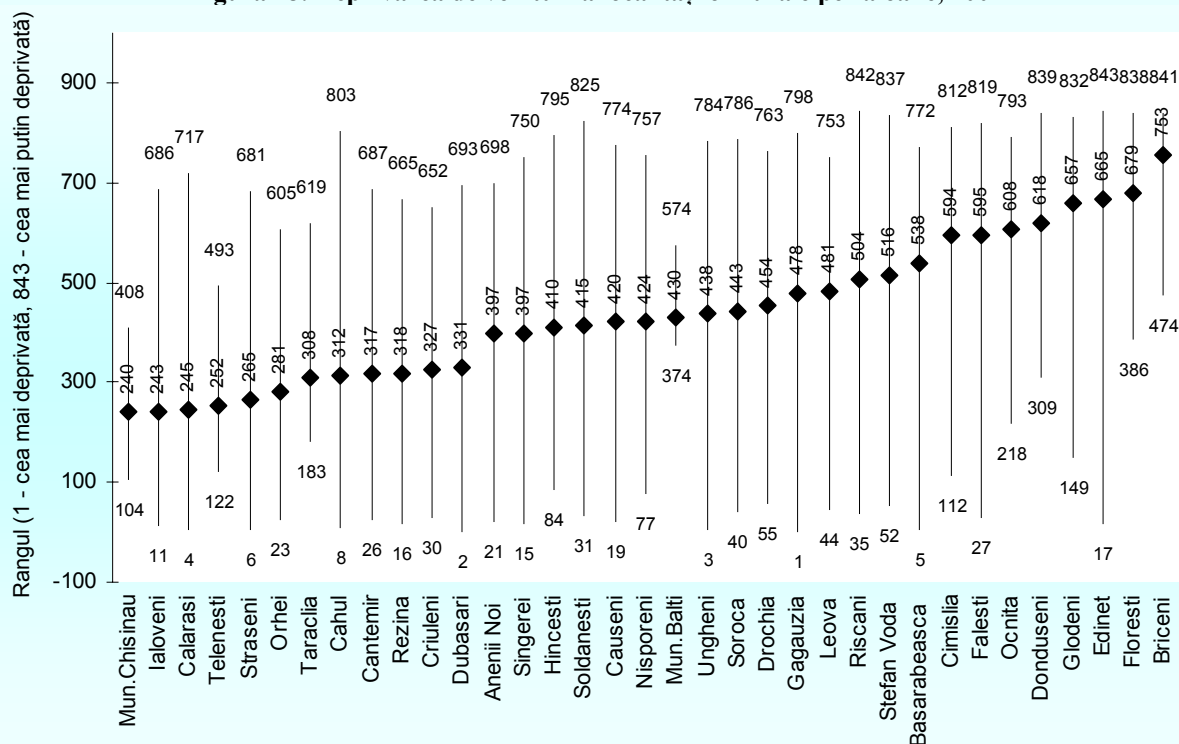
71. La nivel național, deprivarea de venituri este măsurată drept ponderea populației care trăiește sub pragul sărăciei. Din cauza limitărilor datelor CBGC (nu toate comunitățile sînt cuprinse în eșantion), ratele sărăciei sînt reprezentative doar la nivel național sau de regiuni de dezvoltare, dar nu sînt aplicabile pentru a măsura sărăcia la nivel de comunitate. În acest scop pot fi utilizați alți indicatori care reprezintă deprivarea de venituri și pentru care există deja date veridice. Pentru mediul rural din Republica Moldova au fost selectați următorii indicatori care reprezintă nivelul deprivării după venituri:

- Proporția recipienților de indemnizații sociale pentru bătrîni în totalul populației;
- Proporția recipienților de indemnizații de stat pentru copii în totalul populației;
- Proporția beneficiarilor de indemnizații lunare pentru întreținerea copilului cu vîrsta între 1,5 și 16 ani în total populație;
- Proporția populației fără un loc stabil de trai, în total populație.

72. Indicele privind deprivarea de venituri a localității este constituit prin sumarea a patru valori, apoi comunităților li se atribuie ranguri – rangul 1 pentru localitatea cu cea mai înaltă valoare a indicelui (cea mai deprivată) și rangul 843 - pentru primăria cu cea mai mică valoare (cea mai puțin deprivată).

73. Reprezentările grafice pentru fiecare domeniu fac posibilă evaluarea nivelului de deprivare a localităților din cadrul raionului și compararea nivelelor medii ale deprivării între raioane. Este necesar de menționat că, cu cît e mai înalt rangul, cu atît e mai jos nivelul deprivării. Cea mai deprivată comunitate locală are rangul 1 și cea mai puțin deprivată comunitate are rangul 843. Pentru fiecare raion a fost calculat rangul mediu ponderat al populației (un punct mare în fiecare boxă) și prezentat rangul minimal și maximal al comunităților locale în fiecare raion.

Figura 18: Deprivarea de venituri a localităților rurale pe raioane, 2007

Sursa: Ministerul Economiei și Comerțului

74. Conform datelor anului 2007, în mediu, cele mai deprivate raioane din punct de vedere a veniturilor sînt localitățile rurale din mun. Chișinău, Ialoveni, Călărași, Telenești, Strășeni (respectiv, cu rangul mediu de deprivare 240, 243, 245, 252, 265) (Figura 18). Aceste localități se caracterizează printr-o pondere înaltă de recipienți de asistență socială și indemnizații sociale pentru bătrîni, copii în totalul populației localității, ceea ce presupune că se exercită o presiune mare asupra bugetului local al acestor localități. Totuși, cele mai deprivate localități nu se situează în aceste raioane. Cele mai deprivate de venituri localități se situează în UTA Găgăuzia, satul Cotovscoe (rangul 1), raionul Dubăsari, satul Marcauți (rangul 2). Localitatea cu cea mai favorabilă situație din punct de vedere a veniturilor se află în raionul Edineț, satul Fetești (rangul 843). În raioanele Briceni și Florești se observă o repartitie mai uniformă a accesului populației la sursele de venit, indicele de deprivare după venituri înregistrînd o variație mai mică. E de menționat, că din 10% cele mai deprivate primării 10 sînt situate în raionul Cahul, iar cîte 8 – în raioanele Orhei și Rezina. Toate 12 comunități rurale din municipiul Chișinău sînt incluse în prima jumătate a distribuției primăriilor după deprivarea pe venituri.

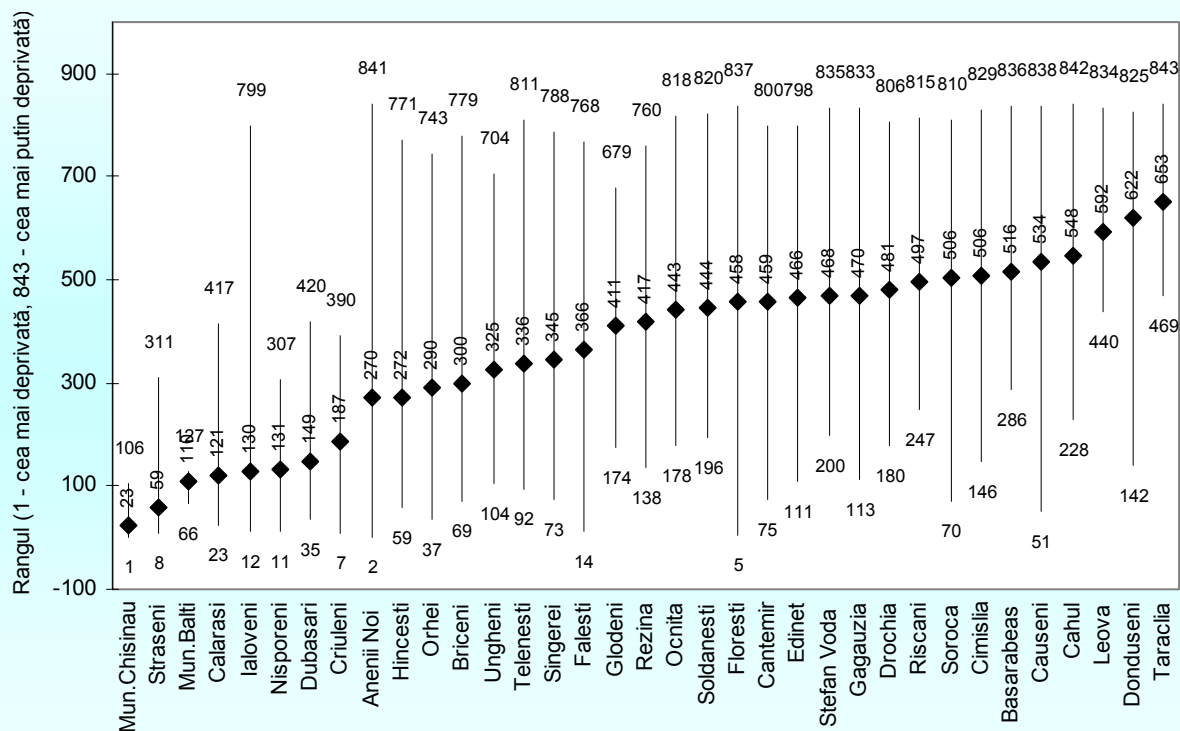
■ *Deprivarea economică*

75. Potențialul economic al comunității este un factor important pentru dezvoltarea acesteia. Comunitățile deprivat economic întîmpină dificultăți în dezvoltare și necesită susținere din exterior pentru accelerarea dezvoltării acestora. Analiza din compartimentul anterior arată că practicarea activităților de antreprenoriat este o sursă sigură de depășire a sărăciei. Totodată, datele arată că anume în mediul rural activitățile de antreprenoriat sînt slab dezvoltate. În acest context, un indicator relevant care determină nivelul de dezvoltare economică a localității este numărul de întreprinderi. Calitatea pămîntului agricol și numărul de vite disponibil sînt alte premise importante ale dezvoltării economice, în special în mediul rural. Mai mult ca atît, cu cît mai mari sînt veniturile generate de o comunitate, cu atît e mai înalt potențialul beneficiilor populației din cheltuielile publice în general. Indicatorii care urmează sînt componentele acestui domeniu:

- Venitul bugetului local pe persoană, lei;
- Calitatea medie a pămîntului – coeficient;
- Mărimea medie a pămîntului agricol pe persoană, ha;
- Numărul mediu de vite pe persoană, număr convențional;
- Numărul întreprinderilor industriale, la 1000 locuitori;
- Numărul întreprinderilor comerciale, la 1000 locuitori;
- Numărul întreprinderilor care prestează servicii, inclusiv de transport, agricultură, la 1000 locuitori;
- Numărul întreprinderilor agricole cu peste 10 ha, la 1000 locuitori;
- Rata persoanelor 18-35 ani în totalul populației (potențialul social-economic al localității).

76. Dat fiind faptul că indicatorii au diferite unități de măsură, nu este posibilă crearea indicelui pe domeniu prin sumarea valorilor indicatorilor componenți. În acest caz se aplică analiza factorială pentru a determina rangurile pe domeniu pentru fiecare comunitate locală.

Figura 19: Deprivarea economică a localităților rurale pe raioane, 2007

Sursa: Ministerul Economiei și Comerțului

77. Ca și în anul precedent, localitățile rurale din mun. Chișinău, Strășeni, precum și cele din mun. Bălți și Călărași sînt cele mai deprivate raioane în sens economic (rangul mediu de deprivare 23, 59, 110, 121). Astfel, comunitățile rurale ale municipiului Chișinău sînt, surprinzător, printre cele mai deprivate în acest sens, toate 12 comunități se plasează în 20% din cele mai deprivate comunități; s-ar putea crede că comunitățile locale din apropierea capitalei ar beneficia din prosperitatea economică a acesteia. Apropierea de capitală are și anumite dezavantaje, deoarece numărul de animale și păsări, mărimea loturilor de pămînt sînt mai mici, dar și calitatea solului este mai joasă decît în zonele rurale. Donduseni și Taraclia, au cel mai bun rang în acest domeniu, deși sînt cîteva comunități locale în ambele raioane care sînt relativ mai deprivate decît restul comunităților. 17 primării din Strășeni și 13 din Ialoveni se încadrează în cea mai deprivată decilă, și peste 33% din populația celor mai deprivate comunități locale trăiesc în aceste două raioane.

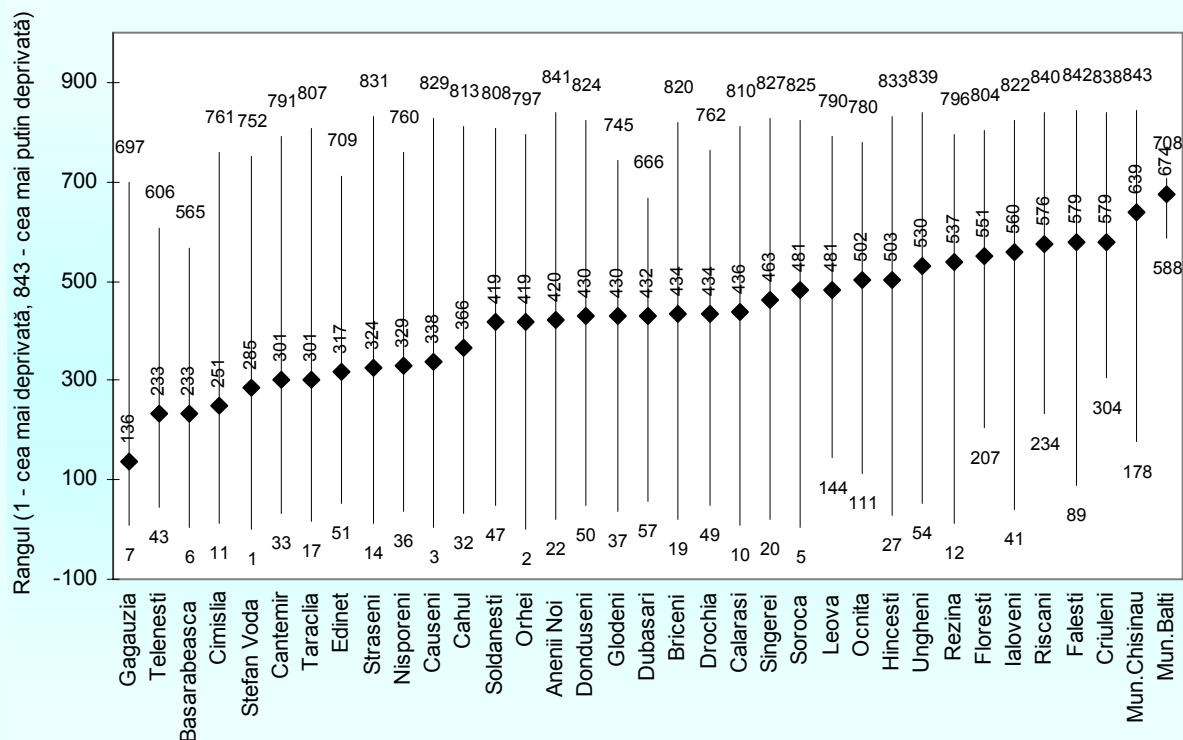
■ Deprivarea demografică

78. Sărăcia și deprivarea sînt deseori în corelație strînsă cu prezența copiilor în familie. Aceasta se referă și la Republica Moldova, unde, îndeosebi, familiile cu mulți copii au un risc mai avansat de sărăcie, după cum se relatează și în capitolele precedente din acest raport. Veniturile adulților care lucrează trebuie partajate între mai multe persoane. O rată mare a persoanelor în etate și a invalizilor, la fel pune o povară mai mare pe „umerii” populației apte de muncă în comunitate. În general, în Republica Moldova problema demografică este accentuată și de ponderea înaltă a populației plecate peste hotare. Pentru a exprima nivelul de deprivare demografică, au fost identificați următorii indicatori:

- Proporția familiilor cu 3 sau mai mulți copii din numărul total de familii;
- Proporția familiilor cu invalizi în numărul total al familiilor;
- Proporția persoanelor de 75 de ani și mai mulți în totalul populației;
- Proporția populației absente mai mult de un an în primărie în totalul populației.

79. Ca și în cazul domeniului de deprivare de venituri, indicatorii au fost sumăți, iar comunitatea locală cu cea mai mare valoare a fost clasată la rangul 1 pe domeniu, *adică* cea mai deprivată.

Figura 20: Deprivarea demografică a localităților rurale pe raioane, 2007

Sursa: Ministerul Economiei și Comerțului

80. După cum arată Figura 20, după domeniul demografic se manifestă o variație mult mai mică în sensul rangurilor medii între raioane, dar în cadrul raioanelor, nivelul de deprivare a comunităților locale diferă esențial. Contrar domeniului economic, comunitățile rurale ale municipiului Chișinău și Bălți sînt cele mai puțin deprivare după compoziția demografică a comunităților, de asemenea și raioanele Criuleni, Ialoveni, Fălești amplasate în vecinătatea capitalei și a mun. Bălți. Cel mai deprivat raion, în mediu, este Găgăuzia, urmat de Telenești și Basarabeasca. Totodată, circa 53% din populația celor mai deprivare demografic localități se află în UTA Găgăuzia. Cauzele unui nivel înalt al deprivării demografice în aceste localități sînt: ponderea înaltă a populației îmbătrînite în totalul populației localității, ponderea înaltă a familiilor cu invalizi și a familiilor numeroase în aceste localități, ponderea înaltă a populației plecate peste hotare, sau o combinație dintre problemele enumerate.

■ Deprivarea asistenței medicale

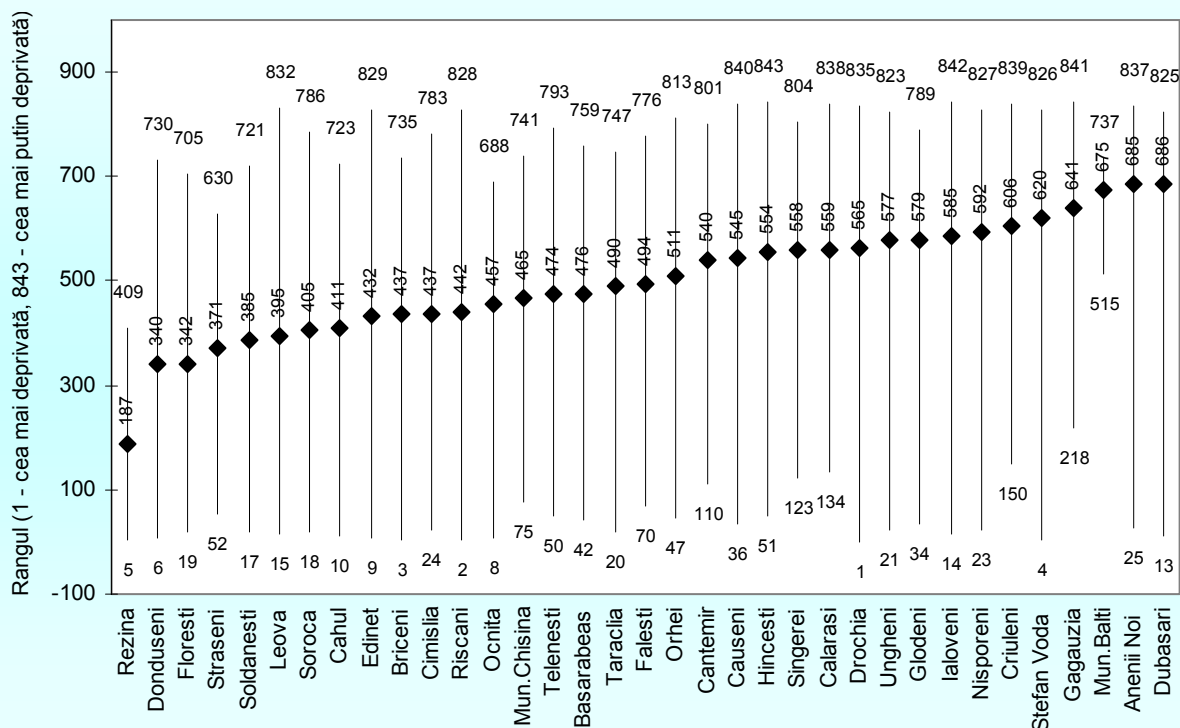
81. Acest domeniu identifică comunitățile unde rata mortalității populației în general, și a populației infantile, în particular, este comparativ mare. De asemenea, accesul la asistența medicală primară este măsurat de oferta de servicii în comunitățile rurale, de accesul populației la sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală. Starea sănătății populației este strîns asociată cu alte forme ale deprivării și este un determinant important a bunăstării gospodăriilor casnice. Pentru a analiza deprivarea asistenței medicale în comunitățile rurale, au fost selectați indicatorii după cum urmează:

- Rata mortalității;
- Rata deceselor copiilor sub vîrsta de 5 ani;
- Rata populației fără acces la medicul de familie în raza de 2 km de la domiciliul lor;
- Distanța medie a populației pînă la spital, km;

- Ponderea populației neîncadrate în sistemul asigurărilor obligatorii de asistență medicală în totalul populației.

82. Pentru domeniul respectiv, a fost aplicată analiza factorială pentru a determina rangurile pe domenii, deoarece indicatorii au diferite unități de măsură.

Figura 21: Deprivarea asistenței medicale a localităților rurale pe raioane, 2007

Sursa: Ministerul Economiei și Comerțului

83. Cel mai deprivat raion din punct de vedere a accesului la serviciile medicale este Rezina, urmat de Dondușeni, Florești, Strășeni. Totuși cea mai deprivată primărie din acest punct de vedere se află în raionul Drochia, satul Dominteni – rangul de deprivare 1. Cauzele nivelului înalt al deprivării medicale în aceste localități pot fi: sau rata înaltă a mortalității mature și infantile, sau accesul redus al populației din aceste sate la serviciile medicale, inclusiv la serviciile sistemului de asigurări obligatorii de asistență medicală. Accesul la asistența medicală este cel mai bun în comunitățile rurale din Dubăsari, Anenii Noi, mun. Bălți, Găgăuzia.

■ Deprivarea educațională

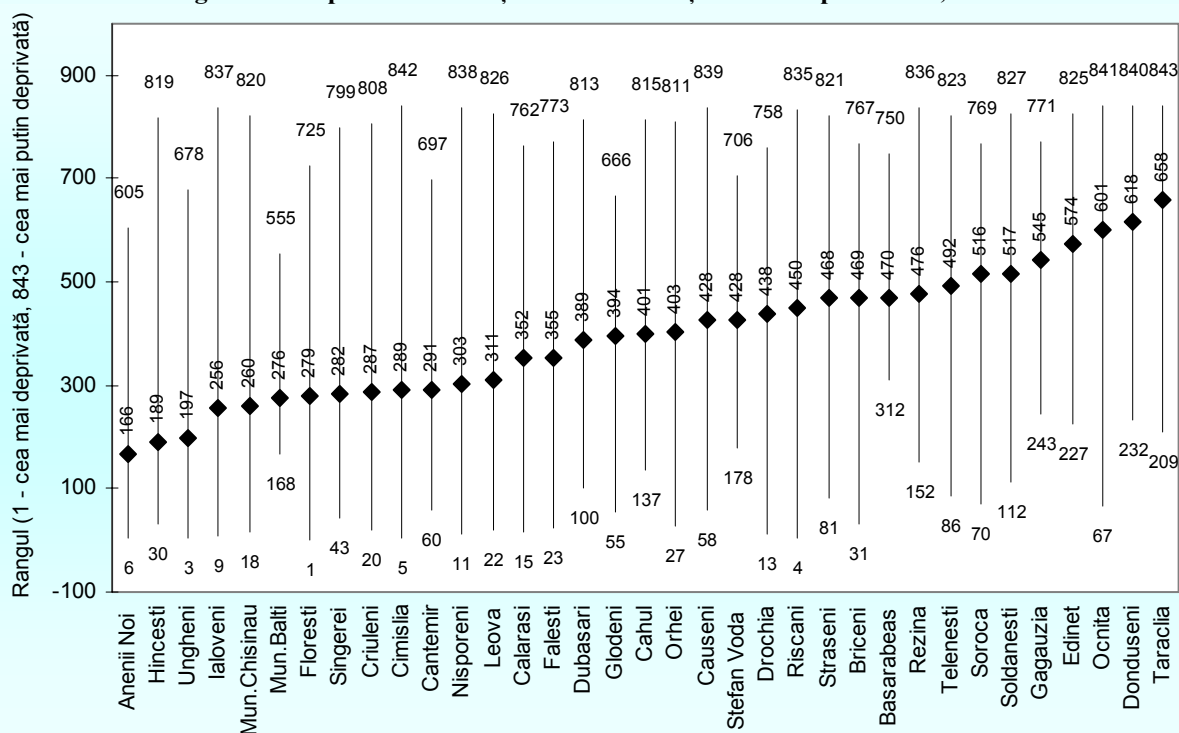
84. Educația este strâns corelată cu sărăcia materială și este un aspect important al deprivării multidimensionale. Accesul la educație și calitatea educației determină oportunitățile personale în viitor, acesta fiind strâns corelat cu sărăcia, fapt menționat și în capitolele precedente. Forța de muncă bine instruită este un factor care conduce la dezvoltarea economică a țării. Accesul la educație în mediul rural din Republica Moldova este considerat în continuare o problemă, îndeosebi, în domeniul educației preșcolare și studiilor superioare. Scopul indicatorilor selectați în acest domeniu constă în măsurarea accesului la educație. Cu cât mai mulți copii nu frecventează instituțiile de învățământ, cu atât mai deprivată este comunitatea respectivă. Indicatorii selectați pentru a măsura deprivarea educațională sînt:

- Proporția copiilor în vîrstă de 5-6 ani care nu frecventează instituții educaționale preșcolare;
- Proporția copiilor în vîrstă de 7-15 ani care nu frecventează școala;
- Proporția adolescenților în vîrstă de 16-24 de ani care nu au continuat educația;

- Proportia populatiei care locuieste la distanta de peste 2 km de la scoala medie sau liceu;
- Proportia copiilor 3-4 ani neînrolați în sistemul preșcolar;
- Numărul de copii 0-6 ani care frecventează instituția preșcolară per cadru didactic.

85. Pentru domeniul respectiv, a fost aplicată analiza factorială pentru a determina rangurile pe domenii, deoarece indicatorii au diferite unități de măsură.

Figura 22: Deprivarea educațională a localităților rurale pe raioane, 2007

Sursa: Ministerul Economiei și Comerțului

86. Conform deprinderii educaționale, în medie, cele mai deprivare raioane ale republicii sînt Anenii Noi, Hîncești, Ungheni, Ialoveni, iar cele mai puțin deprivare sînt raioanele Taraclia, Donușeni, Ocnîța și Edineț. Deși ultimele fac parte din categoria celor mai puțin deprivare raioane, totuși în interiorul acestora există deosebiri esențiale între localitățile satești în ceea ce privește accesul la serviciile de educație. De exemplu, în raionul Ocnîța se află una din cele mai deprivare localități din republică (satul Ocnîța – rangul de deprindere 67). Cele mai deprivare comunitați locale se află în raionul Florești – satul Prjila (rangul 1) și satul Domulgeni (rangul 2). Deprivarea educațională înaltă în localitățile numite mai sus este cauzată de numărul mare de copii de vîrstă preșcolară și școlară care nu frecventează instituțiile educaționale, de ponderea înaltă a tinerilor de vîrstă 16 – 24 ani care nu își continuă studiile, precum și de accesul limitat la servicii calitative de educație. Soluționarea acestor probleme se poate realiza prin analiza indicatorilor pentru fiecare localitate în parte, depistarea problemelor concrete și implementarea unor acțiuni de soluționare a acestora.

■ Deprivarea condițiilor de trai

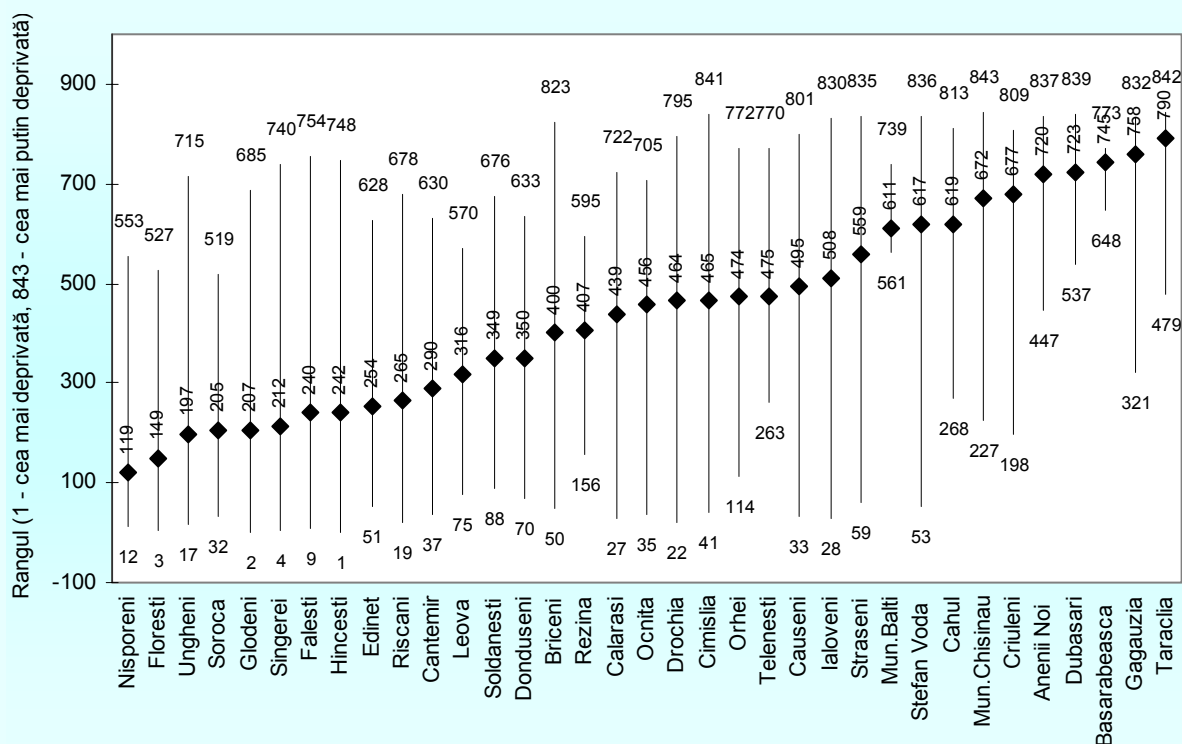
87. Nivelul utilităților disponibile în localitate și starea generală a locuințelor reprezintă o altă formă a deprinderii care afectează direct populația din comunitatea respectivă. În zonele rurale ale republicii, numărul locuințelor fără acces la apă potabilă sigură sau la servicii, cum ar fi gazul natural și încălzirea centrală, rămîne a fi destul de mare. Lipsa accesului la comodități nu este doar un indiciu al deprinderii, dar contribuie, de asemenea, la apariția sentimentului de

nesiguranță. Pentru domeniul dat, au fost selectați următorii indicatori, care se consideră că exprimă acest tip de deprivare:

- Proporția de fântâni fără apă potabilă din numărul total de fântâni;
- Proporția de case fără gaz centralizat din numărul total de case;
- Proporția de case fără sistem de încălzire din numărul total de case;
- Proporția de case fără apă centralizată din numărul total de case;
- Proporția caselor/apartamentelor părăsite de mai mult de un an în totalul numărului de locuințe.

88. Deși acești indicatori sînt în același sistem metric, ei nu pot fi însumați pentru a determina rangul de deprivare, deoarece se suprapun (o casă poate să apară în cîțiva indicatori). În acest caz, pentru a determina rangurile pe domeniu a comunităților locale se aplică analiza factorială.

Figura 23: Deprivarea condițiilor de trai a localităților rurale pe raioane, 2007

Sursa: Ministerul Economiei și Comerțului

89. În ce privește deprivarea condițiilor de trai, sînt cîteva raioane care evident sînt în situație mai bună decît altele. Comunitățile locale din, Taracalia, Găgăuzia, Basarabeasca, Dubăsari, Anenii Noi, Criuleni, mun. Chisinau, Cahul, mun. Bălți au nivele mici ale deprivării condițiilor de trai. Majoritatea comunităților în aceste raioane au rangul de 500 și mai mult, inclusiv nivelul jos al deprivării în acest domeniu. Nisporeni, Florești, Ungheni, Soroca, Glodeni și Sîngerei, pe de altă parte, sînt raioanele cu comunități locale mult mai deprivare după condițiile de trai. De menționat că circa 84% din populația celor mai deprivare 10% localități se află în raioanele Nisporeni și Sîngerei. Iar cea mai deprivată localitate din țară după acest criteriu este primăria Cărpineni (rangul 1) din raionul Hîncești. Indicele deprivării condițiilor de trai este deosebit de relevant pentru dezvoltarea infrastructurii în zonele rurale, deoarece acesta indică care localități necesită elaborarea și implementarea unor politici de susținere financiară în acest domeniu.

■ Deprivarea geografică

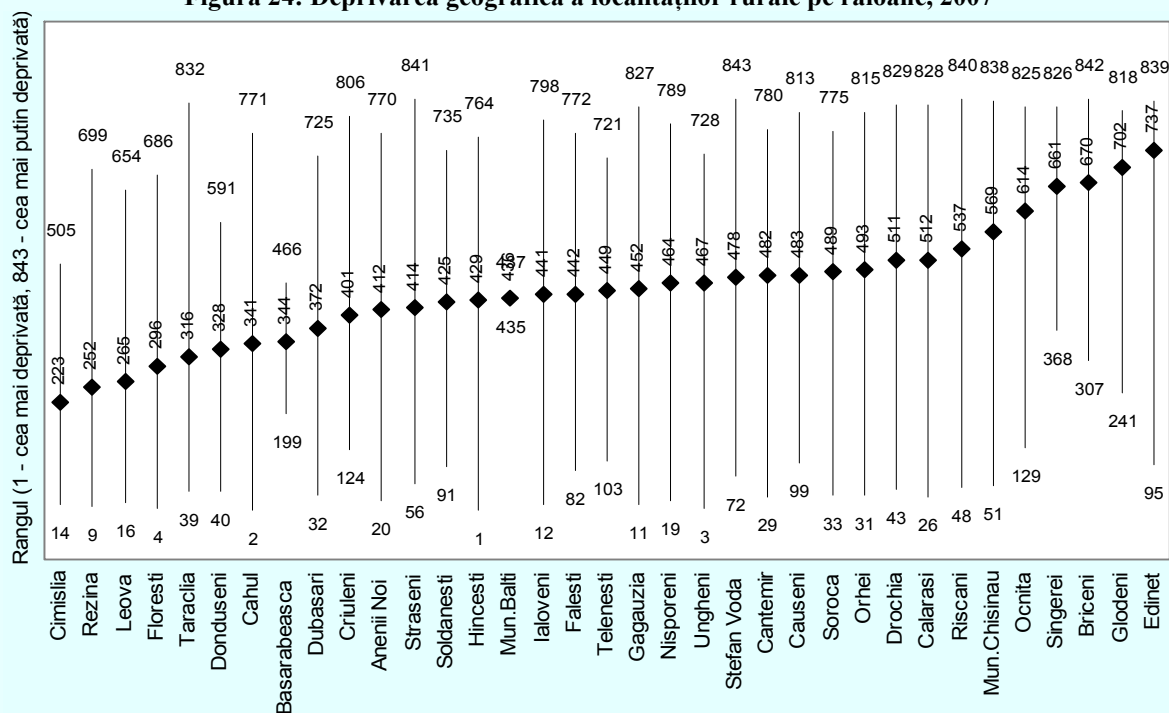
90. Ultimul domeniu ține de gradul de îndepărtare al unei comunități locale și de calitatea infrastructurii drumurilor. Accesul la piețe este foarte important în zonele rurale, deoarece în dependență de vînzarea produselor este determinat nivelul veniturilor gospodăriei. Atît distanța

pînă la un centru comercial, cît și calitatea drumurilor, măsoară nivelul deprivării geografice. Starea în care se află majoritatea drumurilor, în special în condiții meteorologice nefavorabile, reduce accesul populației rurale la servicii de educație, sănătate, precum și la piețele urbane.

- Distanța medie pînă la piață, km;
- Distanța medie pînă la orașul vecin, km;
- Proporția drumurilor reparate cu suprafață rigidă din lungimea totală a drumurilor;

91. Pentru a determina rangurile în domeniu a fost aplicata analiza factorială.

Figura 24: Deprivarea geografică a localităților rurale pe raioane, 2007

Sursa: Ministerul Economiei și Comerțului

92. În medie, raioanele cele mai deprivate din punct de vedere geografic sînt Cimișlia, Rezina și Leova. Cea mai deprivată primărie în sens geografic rămîne a fi în Hîncești (în 2005, 2006 a fost înregistrată aceeași situație). De asemenea, localități înalt deprivate din punct de vedere geografic se află în raioanele Cahul, Ungheni, Florești. Din cele 84 primării amplasate în prima decilă după deprivarea geografică, 12 localități sînt din Florești, 9 din Cahul, 8 din Rezina, 6 din Cimișlia, populația acestora constituind peste 40% din totalul persoanelor care locuiesc în primăriile din prima decilă după deprivarea pe domeniul dat. Aceasta vorbește despre accesul limitat al populației din localitățile raionelor respective la o parte din servicii și bunuri, precum accesul la drumuri cu acoperire rigidă, la serviciile oferite de orașe, inclusiv piața de desfacere.

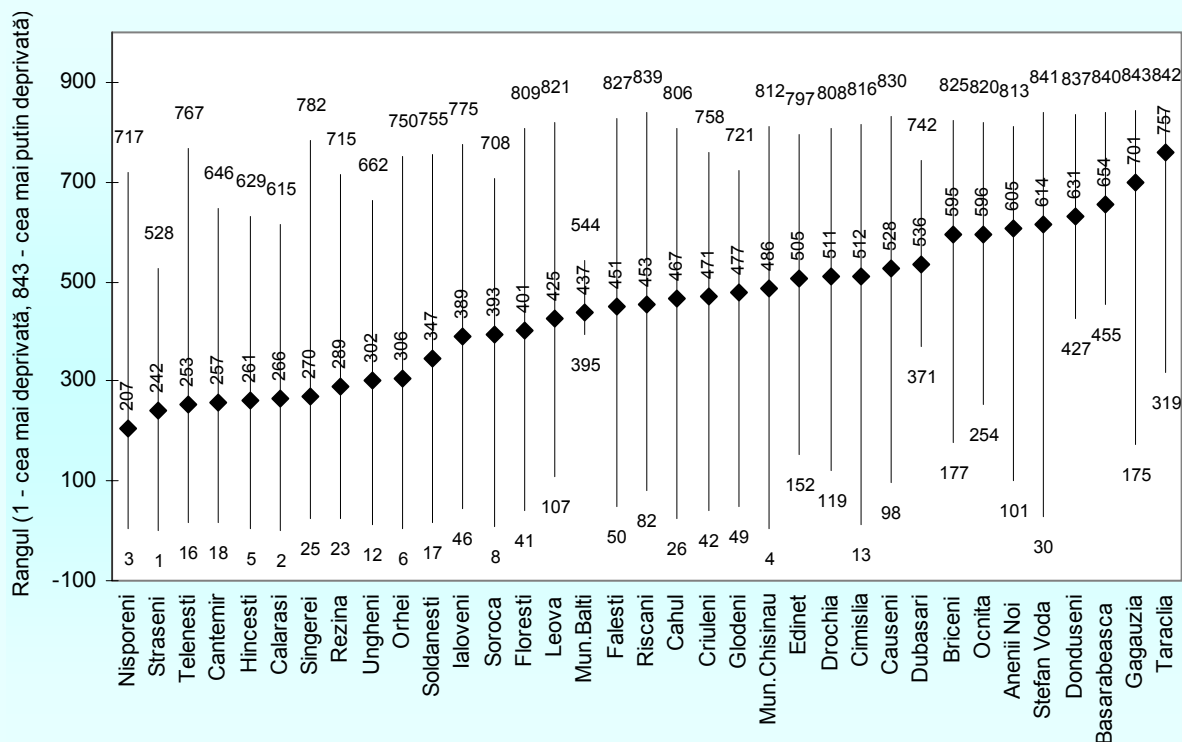
■ Deprivarea multiplă – IDAM⁸

93. Conform Indecelui de deprivare multiplă (indice obținut prin combinarea celor 7 domenii descrise mai sus), în medie, cele mai deprivate localități rurale se află în raioanele Nisporeni, Strășeni, Telenesti, Cantemir, Hîncești. Cele mai prospere localități din republică se află în raioanele Taraclia, Găgăuzia, Basarabeasca, Donușeni (Figura 25). Deși nivelul de deprivare a unor raioane este mai mic în comparație cu altele, e de menționat că majoritatea raioanelor au comunități la capetele gradării. De exemplu, în Găgăuzia, care este unul din cele mai prospere raioane, există localități cu un grad relativ înalt al deprivării (rangul 175). Totodată se observă,

⁸ Pentru a compara gradul de deprivare la nivel de raion, au fost calculate rangurile medii ale raioanelor adunînd rangurile primăriilor înmulțite la totalul populației în primărie, iar apoi împărțind cifra obținută la totalul populației din raion (media ponderată la populație).

că raioanele care sînt, în medie, cele mai deprivate includ comunitățile cu cea mai înaltă deprivare. În Strășeni, Călărași și Nisporeni se află cele mai deprivate comunități rurale ale Republicii Moldova (respectiv, satul Țigănești (rangul = 1), satul Bravicea (rangul =2), satul Seliște (rangul=3). Cele mai prospere localități satești se află în Găgăuzia și Taraclia (respectiv, satul Cismichioi (843) și satul Corten (842)).

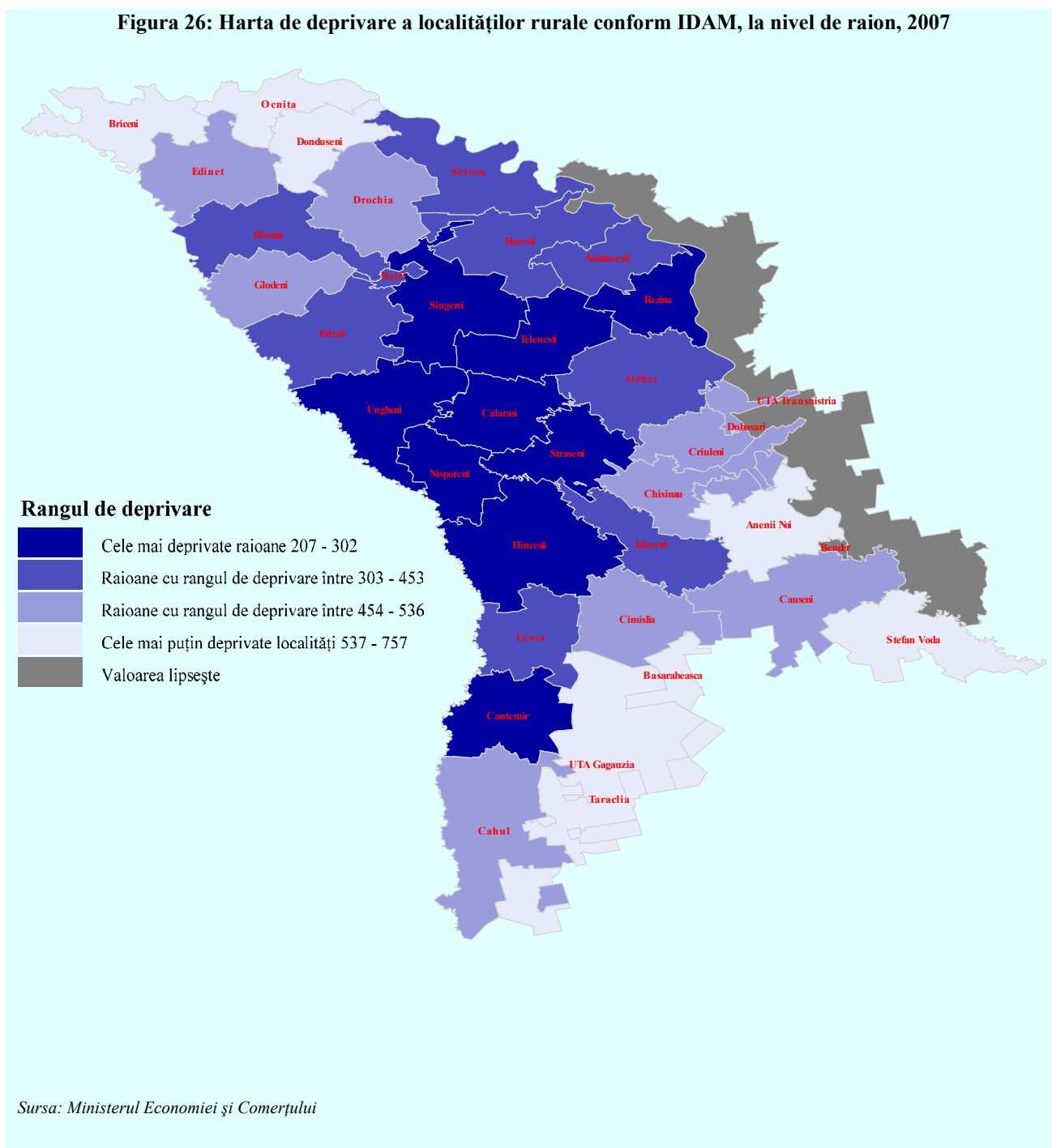
Figura 25: Deprivarea multiplă a localităților rurale pe raioane, 2007

Sursa: Ministerul Economiei și Comerțului

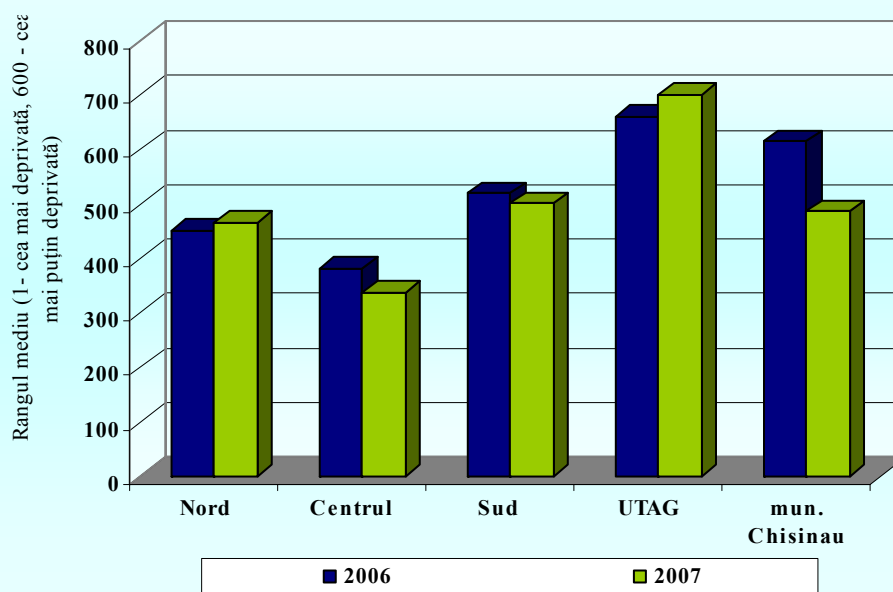
94. Hărțile problemelor social-economice joacă un rol important în procesul analiză, monitorizare și elaborare a politicilor de dezvoltare regională. Hărțile sărăciei prezintă profilul geografic al bunăstării, indicînd zonele/localitățile în care este concentrată sărăcia și către care trebuie alocate resursele. Un astfel de instrument este cu atît mai folositor cu cît este construit la un nivel cît mai ridicat de dezagregare teritorială. Indicele de deprivare a ariilor mici permite elaborarea hărților la nivel de regiuni, raioane, primării. Mai jos este prezentată harta Republicii Moldova conform indicelui de deprivare multiplă la nivel de raion. Culoarea mai închisă semnifică cel mai deprivat raion, culoarea mai deschisă – cel mai puțin deprivat. Harta arată că raioanele cele mai deprivate sînt concentrate în zona de centru a republicii, formînd în această regiune „o pungă de deprivare”.

Figura 26: Harta de deprivare a localităților rurale conform IDAM, la nivel de raion, 2007

95. Analiza nivelului de deprivare pe regiuni arată că regiunea de dezvoltare Centru este cea mai afectată de lipsa accesului la diverse servicii. Conform indicatorilor incluși în calcul, IDAM demonstrează o deprivare multiplă mai mare în aceasă zonă. Cea mai dezvoltată regiune este UTAG, urmată de mun. Chișinău. Un nivel de deprivare relativ mic este caracteristic pentru regiune de sud a republicii. Indicele de deprivare calculat pentru regiunile de dezvoltare ar putea fi util pentru analiza situației în vederea direcționării mai eficiente a politicilor de dezvoltare regională, totodată analizând concret domeniile specifice și factorii care determină gradul respectiv de deprivare.

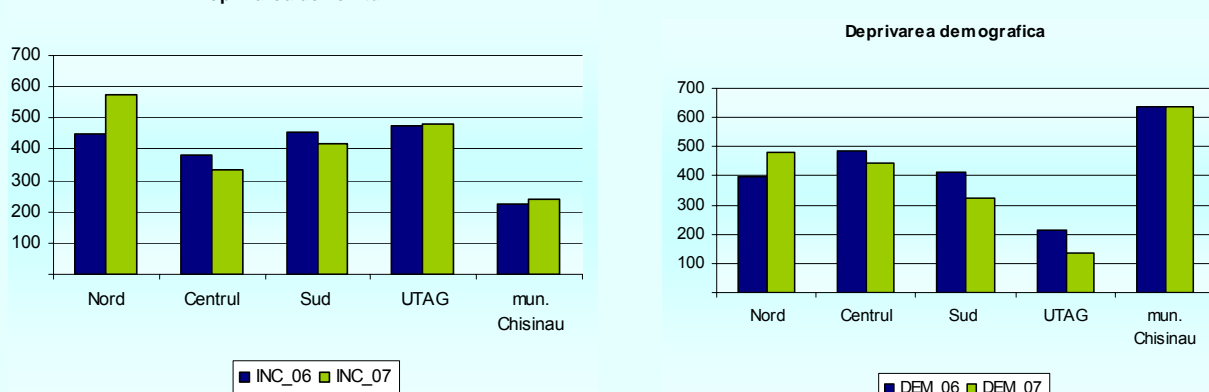
Figura 27: Deprivarea multiplă a localităților rurale pe zone, 2006-2007

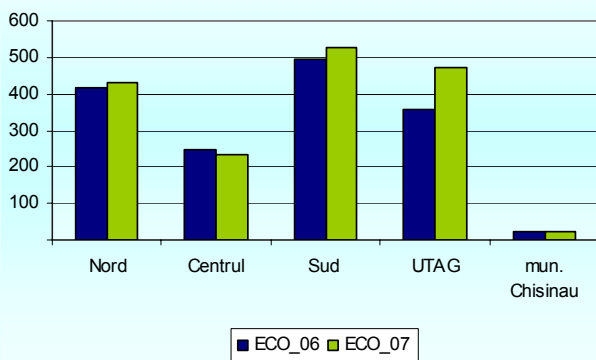
Sursa: Ministerul Economiei și Comerțului

96. Comparativ cu anul 2006, s-au remarcat unele ascensiuni și descensiuni în dezvoltarea unor regiuni, însă după unele domenii dezvoltarea regiunilor a rămas la același nivel. În regiunea de Nord a scăzut nivelul de deprivare educațională a localităților, precum și deprivarea geografică. Însă, s-a mărit nivelul deprivării de venituri și nivelul deprivării demografice. La același nivel a rămas dezvoltarea localităților de nord din punct de vedere economic, a asistenței medicale și a condițiilor de trai. În regiunea Centru s-a înregistrat o creștere a deprivării aproape după toate domeniile analizate: venituri, economic, demografic, educație. La același nivel a rămas dezvoltarea localităților de centru după accesul la serviciile medicale, accesul la infrastructura drumurilor și condițiilor de trai. În regiunea Sud s-a îmbunătățit situația localităților rurale din punct de vedere economic, a condițiilor de trai și geografic. Totodată, s-a marcat o creștere a deprivării demografice, de venituri și accesul la serviciile de educație. Deprivarea asistenței medicale a rămas la același nivel. Pentru UTA Găgăuzia au fost marcate ascensiuni în domeniile: economic, educație, condiții de trai, geografic, iar descensiuni în domeniile demografic, asistență medicală. La același nivel a rămas deprivarea după venituri. În localitățile rurale din municipiul Chișinău situația s-a îmbunătățit din punct de vedere a accesului populației la serviciile orășenești și infrastructura drumurilor, precum și din punct de vedere a veniturilor. După domeniul demografic, economic nivelul deprivării a rămas la același nivel ca și anul trecut, iar după celelalte domenii nivelul deprivării a crescut.

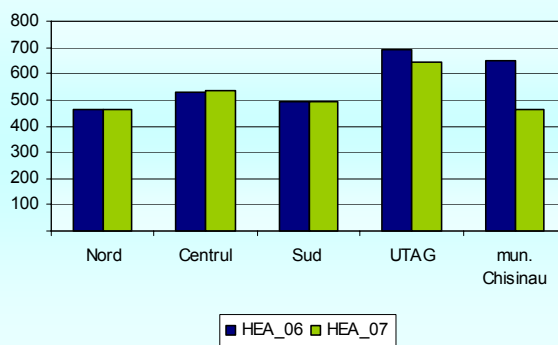
Figura 28. Nivelul deprivării pe zone, conform domeniilor de deprivare, 2006-2007

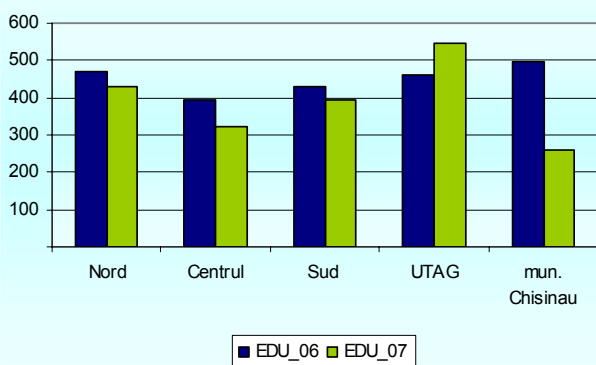
Deprivarea economica

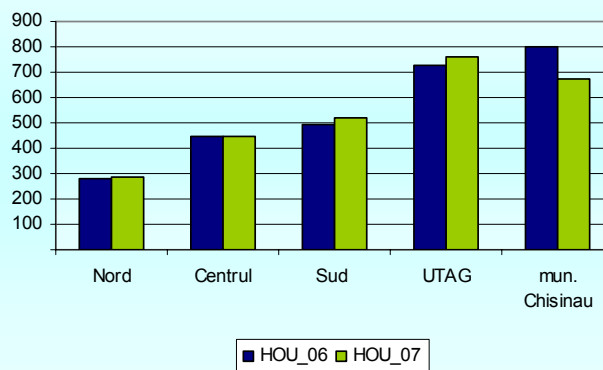
Deprivarea asistentei medicale

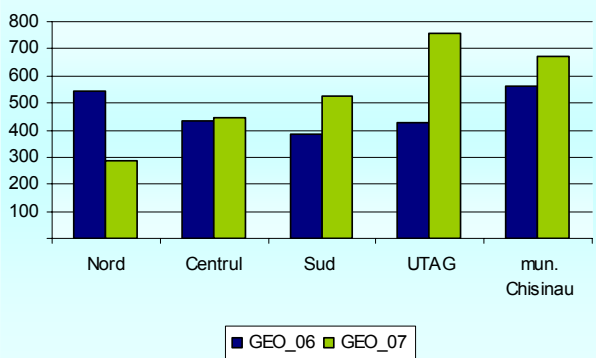
Deprivarea educationala

Deprivarea conditiilor de trai

Deprivarea geografica

Sursa: Ministerul Economiei și Comerțului

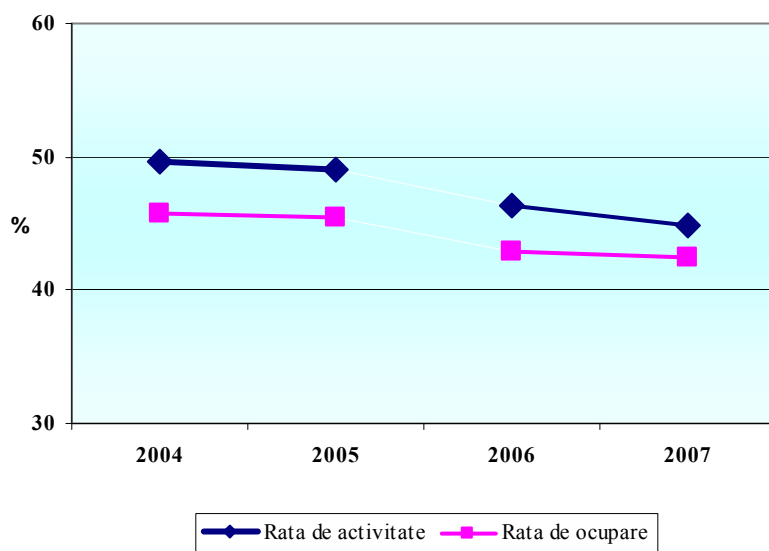
III. IMPACTUL POLITICILOR ASUPRA SĂRĂCIEI

3.1. POLITICI ÎN DOMENIU OCUPĂRII FORȚEI DE MUNCĂ ȘI SALARIZĂRII

97. Politicile active, coerente și calitative în domeniul forței de muncă constituie o componentă esențială a politicilor de creștere economică și dezvoltare durabilă. Este bine cunoscut faptul că schimbările produse în domeniul ocupării exercită o influență directă asupra evoluției fenomenului sărăciei.

98. Piața forței de muncă din Republica Moldova, aflată în proces de formare, în ultima perioadă a evidențiat necesitatea identificării în cadrul național de planificare strategică a obiectivelor de dezvoltare a resurselor umane care ar genera creșterea gradului de ocupare și promovarea incluziunii sociale. În acest context, în anul 2007 a demarat implementarea Strategiei naționale privind politicile de ocupare a forței de muncă pe anii 2007-2015, obiectivele căreia fiind racordate la standardele europene de ocupare a forței de muncă.

Figura 29 . Evoluția ratei de activitate și ratei de ocupare a populației în perioada 2004-2007

Sursa: Biroul Național de Statistică

cu anul 2006. Astfel, 32,8% din totalul persoanelor ocupate au activat în sectorul agricol, din ei jumătate au lucrat în gospodăriile auxiliare proprii, ceea ce reprezintă fiecare a șasea persoană din totalul persoanelor ocupate. Ponderea persoanelor angajate în industrie a constituit 12,7%, în comerțul cu ridicata și activitățile hoteliere - 15,9%. Lucrătorilor din medicină și angajaților din învățământ le-au revenit în total 14,8%.

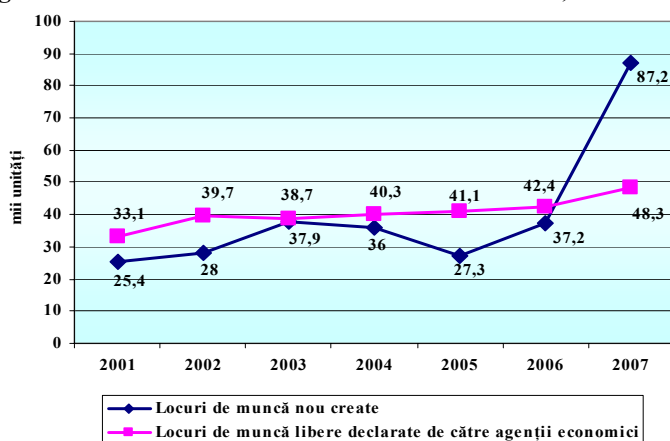
101. Repartiția după forme de proprietate indică faptul că 69,8% din populație a fost angajată în sectorul privat și 26,2% - în cel public. Ponderea sectorului privat a predominat în agricultură (97,6%), în comerț (95,9%), în construcții (94,6%), în activitatea hotelieră (89,4%) și în industria prelucrătoare (74,2%).

102. Una dintre principalele măsuri active pe piața forței de muncă constă în crearea locurilor noi de muncă. Tendința de majorare a locurilor de muncă nou create, înregistrată în ultimii ani, a fost menținută și pe parcursul anului 2007. Astfel, în anul 2007 în ramurile economiei au fost create circa 87 mii locuri noi, din care industriei și comerțului revenindu-le 22,6% și 22,1% respectiv, agriculturii, silviculturii și economiei vînatului – 11%, iar construcțiilor – 10%.

99. Politicile economice realizate în anul 2007 în complex cu activitățile în domeniul ocupării au permis înregistrarea unei ușoare stabilizări a situației pe piața forței de muncă a Republicii Moldova. Astfel, în anul 2007 rata de activitate a populației a constituit 44,8%, înregistrînd o reducere față de anul 2006 de doar 1,5 puncte procentuale, iar rata de ocupare fiind în scădere doar cu 0,4 puncte procentuale.

100. În perioada de referință distribuția după activitățile din economia națională nu a suferit schimbări esențiale comparativ

Figura 30 . Dinamica creării locurilor noi de muncă, 2001-2007

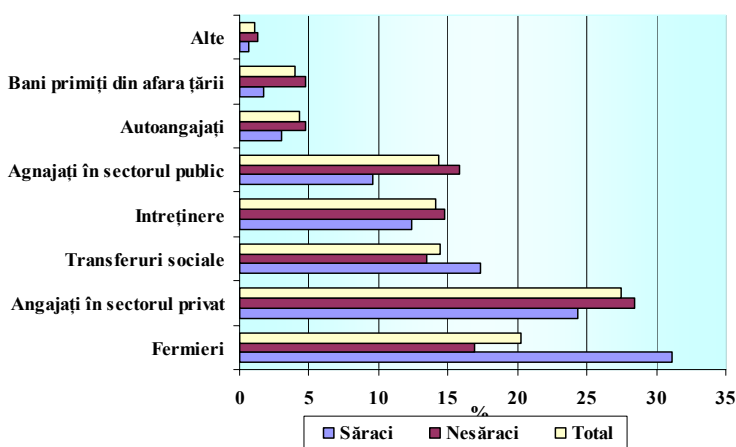

Sursa: Biroul Național de Statistică

(21,6%) și transferurile sociale (14,4%). Dintre persoanele care practică activitate de fermier 31,1% constituie persoanele sărace.

104. Rezultatele respective demonstrează legătura strânsă între nivelul activității economice a persoanelor și sărăcie. Dezvoltarea economică a mediului urban oferă populației posibilități de angajare în câmpul muncii cu un nivel adecvat de remunerare și, în final, șansa de a depăși starea de sărăcie. Totodată, nivelul ridicat al sărăciei caracteristic pentru populația din mediul rural, antrenată preponderent în activități agricole, este determinat nu doar de evoluția acestui sector. Oportunitățile limitate de angajare în sectorul non-agricol constituie un factor care impune populația rurală să practice în marea majoritate activități agricole cu un nivel redus de remunerare sau îi determină să plece peste hotarele țării în căutarea unui loc de muncă. Lipsa de activități alternative aducătoare de venit în mediul rural constituie o preocupare serioasă căreia factorii de decizie urmează să îi acorde o atenție sporită.

Figura 31. Structura populației în funcție de nivelul de bunăstare și sursa principală de venit a gospodăriilor casnice, 2007

Sursa: Ministerul Economiei și Comerțului în baza datelor CBGC

105. În anul 2007 ocuparea informală a continuat să fie o provocare pentru dezvoltarea țării. Astfel, pe parcursul anului în sectorul informal au activat 10,4% din totalul persoanelor ocupate în economie, iar 33,6% au activat informal, atât în cadrul întreprinderilor sectorului formal, cât și la întreprinderile informale. Salariații au constituit o treime din numărul persoanelor ocupate informal.

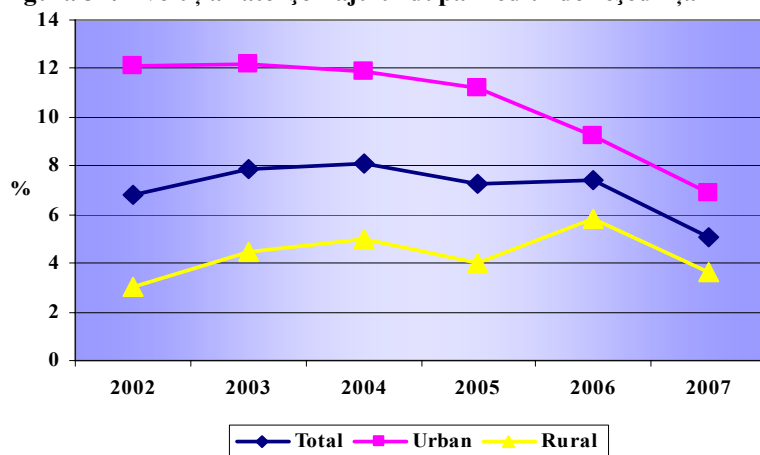
106. Pentru o bună parte a persoanelor încadrate în acest segment al pieței muncii angajarea informală reprezintă singura posibilitate de a-și obține veniturile, deoarece nu au o alternativă reală. Angajații informali adeseori nu conștientizează dezavantajele angajării informale. Aceștia sînt marginalizați din punct de vedere al accesului la protecția socială, la serviciile de sănătate, la prestațiile corelate ocupării etc. Pentru a le oferi posibilitatea de revenire la ocuparea formală este necesară promovarea unor politici inovative pe piața forței de muncă, acordarea unor servicii publice calitative și, nu în ultimul rînd, promovarea și mediatizarea beneficiilor oferite de angajarea formală.

107. În anul 2007 numărul șomerilor, conform standardelor Biroului Internațional al Muncii, a constituit 66,7 mii persoane sau cu 33% mai puțini față de anul 2006. Șomajul a afectat într-o proporție mai mare bărbații – 62,2%, această pondere fiind în ușoară creștere față de anul 2006 – 61,7%. Este necesar de menționat că din rîndul șomerilor 69,7% au fost persoane cu experiență în muncă.

108. Rata șomajului (proporția șomerilor BIM în populația activă) la nivel de țară înregistrată în 2007 s-a redus și a constituit 5,1%, fiind cu 2,3 puncte procentuale mai mică față de anul 2006. Durata medie a șomajului a scăzut cu două luni față de anul 2006, egalîndu-se cu 19 luni. Ponderea persoanelor ce se aflau în șomaj de lungă durată (24 luni și mai mult) a constituit o cincime din numărul total al șomerilor, iar 38,8% din ei s-au declarat ca fiind cap al gospodăriei.

109. Discrepanțe semnificative continuă să se înregistreze între rata șomajului în mediul urban și mediul rural (Figura 20). Conform mediului de reședință, rata șomajului în zonele rurale este mai redusă (3,6%) decît rata înregistrată în zonele urbane (6,9%).

Figura 32. Evoluția ratei șomajului după mediul de reședință

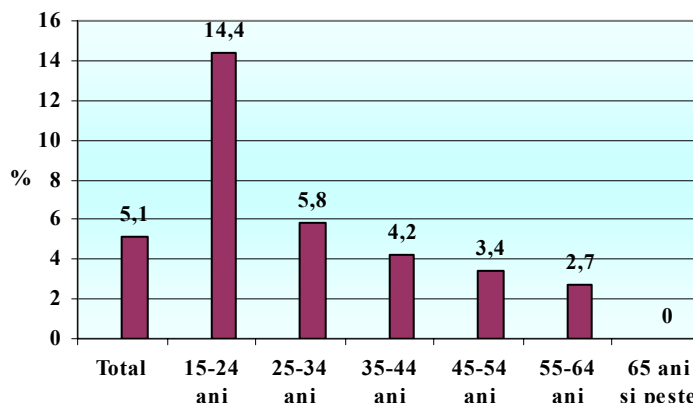
Sursa: Biroul Național de Statistică

angajare mai mult în sectorul serviciilor. Pe cînd în zonele rurale majoritatea angajaților sînt încadrați în agricultură.

110. În anul 2007 a fost înregistrată o reducere de 6,6% a numărului șomerilor înregistrați la agențiile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă față de anul 2006. Nivelul scăzut de înregistrare a șomerilor la agențiile teritoriale din ultimii ani a fost condiționat de mai mulți factori, cum ar fi diminuarea numărului populației active, posibilitățile limitate de soluționare a problemelor ce țin de plasarea în cîmpul muncii și de mecanismul de acordare a îndemnizației de șomaj și nu în ultimul rînd de migrația forței de muncă. Din 48,3 mii persoane care au apelat la serviciile respective în anul 2007, doar 23,4 mii sau 48,5% au fost angajate. Doar aproximativ 10,2% dintre persoanele aflate în șomaj au primit indemnizații pentru șomaj. Astfel, în anul 2007 de ajutor de șomaj au beneficiat 4945 de persoane sau cu 672 de șomeri mai mult comparativ cu anul 2006, în total fiind alocați 36,9 mil. lei. Cuantumul ajutorului de șomaj a constituit 549 lei, în creștere cu 15,7% față de anul precedent. De alocație de integrare sau reintegrare profesională au beneficiat 3398 de persoane, fiind în creștere cu 91 persoane comparativ cu anul 2006.

111. Șomajul în rândul tinerilor a constituit o problemă aparte și în anul 2007. Astfel, rata șomajului în rândul persoanelor cu vârsta cuprinsă între 15-24 ani a constituit 14,4%, fiind de 2,8 ori mai mare decât valoarea acestui indicator în mediu pe țară, iar în categoria 15-29 ani acest indicator a constituit 10,4%, depășind de două ori rata șomajului în țară. Ponderea șomerilor tineri (15-24 ani) în total șomeri a fost de 30,5%. Tînăra generație a continuat să se confrunte cu dificultăți în găsirea locurilor de muncă din mai multe motive obiective sau subiective: neconcordanța pregătirii profesionale cu nevoile și exigențele impuse de activitatea economico-socială;

Figura 33. Rata șomajului pe grupe de vîrstă, 2007

Sursa: Biroul Național de Statistică

indisponibilitatea unor agenți economici de a angaja tineri fără experiență în muncă, nivelul scăzut de retribuire a muncii, în special în primii ani de activitate etc.

112. În comparație cu generația tînăra, pentru persoanele ce se încadrează în segmentul de vîrstă de la 55 ani în sus este înregistrată cea mai mică rată a șomajului (2,7% - 0%). Situația respectivă este determinată, în mare parte, de cerințele mai modeste față de condițiile de angajare, de acceptul unor locuri de muncă prost plătite și de lipsa mobilității acestora pe piața muncii.

113. Un alt segment al pieței forței de muncă care necesită o atenție deosebită îl constituie persoanele socialmente-vulnerabile. Or, persoanele situate în acest segment al pieței tradițional sînt expuse unui risc sporit al sărăciei. În anul 2007 dintre 448 invalizi ce au apelat la serviciile agențiilor pentru ocuparea forței de muncă, doar 102 persoane au fost plasate în cîmpul muncii, de ajutor de șomaj beneficiind circa 200 șomeri invalizi. În acest context, activitățile desfășurate pe piața muncii care facilitează incluziunea acestor categorii de populație urmează a fi dezvoltate în continuare pentru a oferi un spectru complex de servicii în acest domeniu.

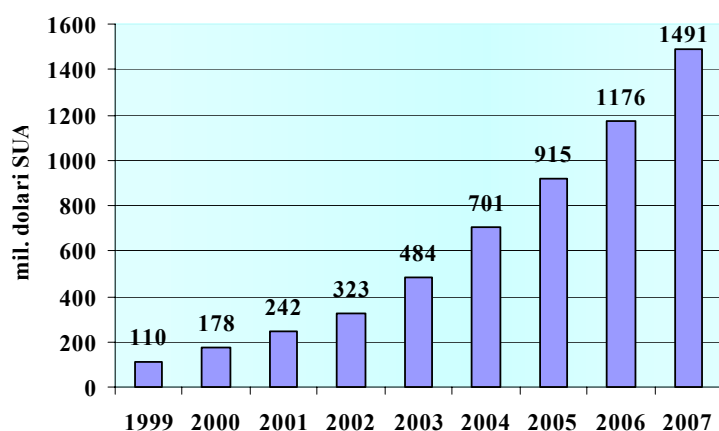
114. Fenomenele negative, înregistrate pe parcursul anilor '90, au determinat menținerea și în perioada ulterioară de recuperare economică a dificultăților în domeniul ocupării forței de muncă. Reducerea locurilor de muncă, nivelul înalt al șomajului, nivelul scăzut al veniturilor populației, pierderea calităților profesionale au generat în perioada respectivă creșterea masivă a migrației forței de muncă. Însă, comparativ cu perioada apariției fenomenului migrației, cînd lipsa oportunităților de angajare în țară era principala cauză a migrației, în anul 2007 factorul ce a continuat să provoace fenomenul în cauză a fost, în mare parte, dorința de a obține un venit mai mare și aspirațiile spre atingerea unui nivel de viață mai înalt. Pentru generația tînăra un rol hotărîtor pentru migrare a fost imposibilitatea satisfacerii necesităților pentru începerea vieții familiare.

115. În anul 2007, conform datelor statistice, numărul persoanelor declarate plecate în alte țări la lucru sau în căutare de lucru a constituit circa 335,6 mii persoane sau circa 21% în totalul populației inactive de 15 ani și peste. Circa două treimi dintre persoanele declarate plecate peste hotare au fost bărbați, iar persoanelor plecate din localitățile rurale le-a revenit 69,3%. Direcțiile prioritare de emigrare au fost Rusia, Italia, Grecia, Spania, Portugalia și Israel.

116. În mare parte, persoanele plecate la muncă peste hotare sînt tinere și cu un înalt grad de calificare. Însă statutul ilegal al persoanelor respective îi impune să practice activități necalificate, slab remunerate și neprotejate social. În aceste condiții, este evident impactul

negativ al migrației asupra potențialului de muncă din țară. Deja este sesizat un deficit de cadre calificate într-un șir de domenii, cum ar fi: construcții, industria ușoară, agricultura, învățământ, sănătate etc.

Figura 34 . Dinamica remitențelor în perioada anilor 1999-2007

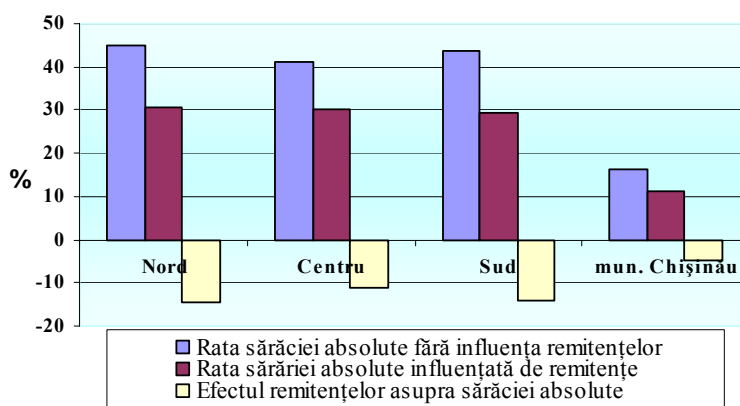

Sursa: Banca Națională a Moldovei

bani de peste hotare au redus ratele naționale ale sărăciei absolute cu 11,3 puncte procentuale. Impactul acestora este mai mare în mediul rural, diminuând ratele sărăciei cu circa 13,6 puncte procentuale. Un impact semnificativ asupra reducerii sărăciei absolute l-au avut veniturile respective în majoritatea regiunilor țării. Conform CBGC în anul 2007 aceste venituri au determinat o reducere cu 14,4 puncte procentuale și 14,3 puncte procentuale a ratelor sărăciei absolute în regiunile de Nord și Sud ale republicii, în zona de Centru fiind înregistrată o scădere de 11,1 puncte procentuale.

118. Cu toate că impactul imediat al remitențelor asupra reducerii sărăciei este considerabil, sînt deosebit de importante și efectele de lungă durată care influențează dezvoltarea capitalului uman al țării. Veniturile provenite de peste hotare, de regulă, au fost destinate consumului, acest fenomen fiind firesc pentru revenirea la un nivel decent de trai, echivalent celui înregistrat pînă în anii '90. În situația dată, în perioada următoare este important de a crea condiții adecvate care să genereze reorientarea fluxurilor masive de remitențe de la consum spre investiții în sfera productivă. Pentru aceasta este necesară susținerea și dezvoltarea în continuare a mediului de afaceri atractiv, consolidarea încrederii populației în sistemul bancar din țară și în serviciile oferite de instituțiile publice, formarea și ridicarea nivelului cunoștințelor și abilităților necesare pentru dezvoltarea unei afaceri.

Figura 35. Impactul venitului din remitențe asupra ratelor absolute ale sărăciei după zone, 2007

Sursa: Ministerul Economiei și Comerțului în baza datelor CBGC

119. Evoluția din ultimii ani a fenomenului migrației a determinat necesitatea stabilirii unor norme calitativ noi de reglementare a migrației de muncă și gestionării mai eficiente a domeniului dat. Perfecționarea mecanismelor de regularizare a fluxurilor migrației forței de muncă au fost orientate spre

protecția drepturilor cetățenilor moldoveni și asigurarea caracterului temporar al migrației, acestea fiind condițiile de bază pentru managementul eficient al migrației forței de muncă.

120. Politicile în domeniu au fost axate pe protecția drepturilor migranților în conformitate cu normele internaționale prin stabilirea relațiilor de parteneriat cu țările de destinație, încheierea acordurilor bilaterale în domeniul migrației de muncă și armonizarea legislației naționale în domeniu la standardele internaționale. Astfel, în anul 2007 a fost inițiat dialogul în vederea lansării Parteneriatului de Mobilitate RM-UE, scopul căruia rezidă în asigurarea caracterului legal al migrației, îmbunătățirea impactului migrației asupra dezvoltării, consolidarea capacităților instituționale de gestionare a fenomenului, precum și promovarea politicii de reîntoarcere în țară.

121. De rînd cu eforturile individuale ale persoanelor pentru asigurarea propriei bunăstări, implicarea statului în ameliorarea condițiilor de viață ale cetățenilor săi este esențială, astfel încît standardele de civilizație și calitate a vieții să fie respectate. În acest context, politicile în domeniul salarizării promovate au constituit un factor ce a influențat procesul de reducere a sărăciei în Republica Moldova. Implementarea noului sistem de salarizare în sectorul bugetar a asigurat o creștere reală a veniturilor angajaților. În rezultatul realizării primei etape de implementare a noului sistem de salarizare în sectorul bugetar au fost majorate cu 40 % salariile de funcție pentru cadrele didactice, cu 20-80% salariile angajaților din celelalte ramuri bugetare, cu 30% salariile funcționarilor publici.

122. În anul 2007 au fost implementate un șir de norme salariale și anume: s-au introdus mărimile nominale minime ale salariilor de bază, pentru angajații salariați în baza Rețelei tarifare unice și aplicarea indicelui de prioritate pentru angajații din învățămînt, cultură, artă, sport, știință; s-a introdus sporul pentru vechime în muncă angajaților care anterior nu au beneficiat de sporul în cauză; a fost introdus indicele de prioritate pentru cadrele didactice din învățămîntul preșcolar și extrașcolar în cuantum de 1,20; iar începînd cu 1 decembrie 2007 au fost stabilite salariile de bază ale persoanelor care ocupă funcții de demnitate publică, ale funcționarilor publici și militarilor în mărimi nominale minime prevăzute de lege.

123. Astfel, în anul 2007 salariul mediu lunar al unui lucrător din economia națională a constituit 2065 lei și s-a majorat față de anul 2006 cu 21,7%. Salariul real a crescut cu 8 %. În sfera bugetară salariul mediu a crescut cu 12,1 % constituind 1625 lei, iar în sectorul real al economiei - cu 25,2 %, atingînd valoarea de 2292 lei. A sporit nivelul garanțiilor minime de stat de salarizare în sectorul real al economiei, prin perfecționarea sistemului tarifar și stabilirea salariului tarifar pentru categoria I de calificare în mărimi de 700 lei pentru angajații din agricultură, silvicultură și micul business și în mărimi de 900 lei pentru angajații din celelalte ramuri. Cu toate acestea, posibilitățile existente de motivare a muncii nu stimulează forța de muncă, nivelul salarizării în majoritatea sectoarelor economiei rămînînd la o cotă redusă, ceea ce nu reprezintă o garanție pentru o viață în afara sărăciei.

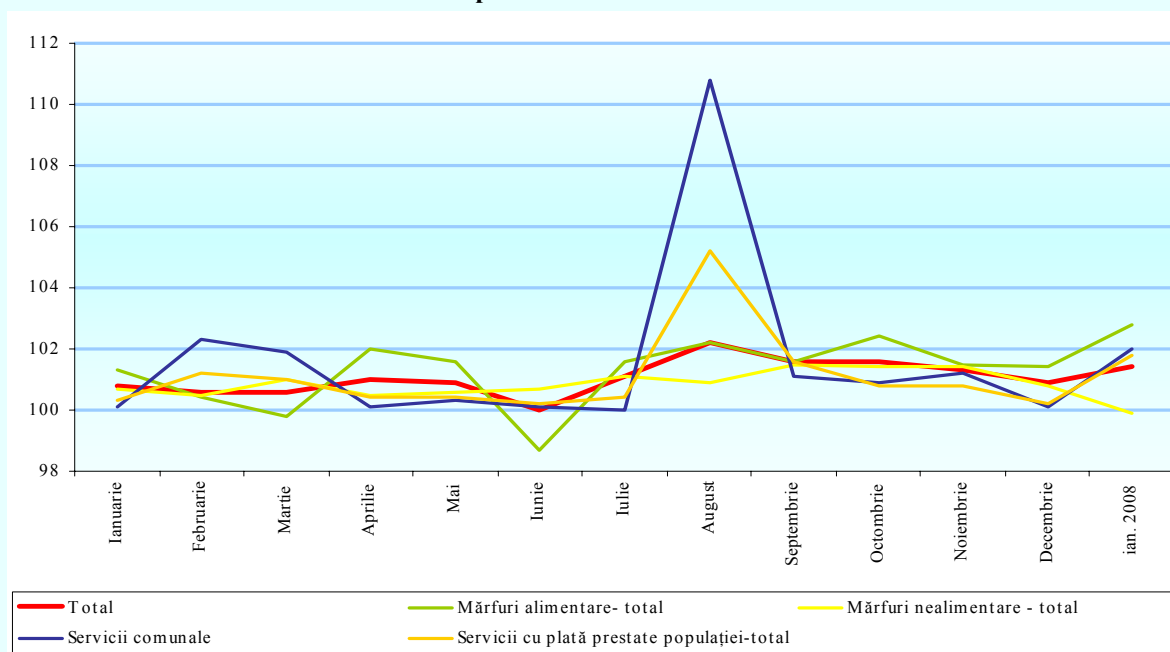
3.2. INFLUENȚA PREȚURILOR ASUPRA BUNĂSTĂRII POPULAȚIEI

124. Evoluția prețurilor este un factor important care influențează în mod direct bunăstarea populației. În acest capitol se va încerca să se scoată în evidență cum evoluția prețurilor din anul 2007 a influențat consumul populației, care a fost impactul acestora asupra nivelului sărăciei și care au fost efectele nemijlocite asupra bunăstării populației.

EVOLUȚIA PREȚURILOR ÎN ANUL 2007

125. **În anul 2007 nivelul inflației a rămas la un nivel înalt.** Rata medie anuală a inflației în anul 2007 a constituit 12,3%, înregistrând o diminuare cu 0,4 puncte procentuale comparativ cu cea înregistrată în anul 2006. În luna decembrie 2007 față de decembrie 2006 rata inflației a constituit 13,1%. Factorii principali care au influențat creșterea generală a prețurilor în perioada analizată au fost reducerea ofertei unor produse alimentare, ca urmare a condițiilor climaterice nefavorabile și majorarea prețului la gazul natural și energia electrică importate din Rusia și Ucraina.

Figura 36. Dinamica lunară a indicelui prețurilor de consum la principalele categorii de mărfuri și servicii pe parcursul anului 2007

Sursa: Biroul Național de Statistică

126. **Pe parcursul anului 2007 prețurile la produsele alimentare au crescut.** Astfel, rata inflației la produsele alimentare a constituit în medie 15,4%. Nivelul înalt al prețurilor la alimente a fost determinat de majorarea prețurilor la fructe proaspete – cu 30%, ouă – cu 25,1%, legume – cu 22%, pâine - cu 16,6%, carne, preparate și conserve din carne – cu 15,3%, pește și produse din pește – cu 8,5%, lapte și produse lactate – cu 24,4%, ulei vegetal – cu 50,7% etc. Concomitent, au scăzut prețurile la cartofi – cu 50,7%, zahăr – cu 2,6%. În condițiile economiei Republicii Moldova dinamica prețurilor produselor alimentare este determinată de caracterul sezonier al acestora. Astfel, în lunile de vară se înregistrează scăderea esențială a prețurilor la legume, fructe, cartofi, ouă, etc., cu ulterioara majorare a lor în lunile de iarnă. Astfel, majorarea prețurilor produselor alimentare a contribuit cu 4,9% la creșterea totală a prețurilor de consum.

127. **Prețurile la mărfurile nealimentare au fost, de asemenea, în creștere.** În medie prețurile la mărfurile nealimentare s-au majorat cu 11,6%. Această creștere a fost condiționată de creșterea prețurilor la autoturisme cu 19%, medicamente – cu 18,2%, combustibil – cu 13%, confecții – cu 11,7%, încălțăminte – cu 11%, materiale de construcție – cu 8,9% etc. Majorarea prețurilor la medicamente a fost generată de implementarea în rețeaua farmaceutică a sistemului

de evidență computerizată, precum și creșterea prețurilor la medicamentele importate. Astfel, prețurile la mărfurile nealimentare au contribuit la creșterea IPC general cu 5,4%.

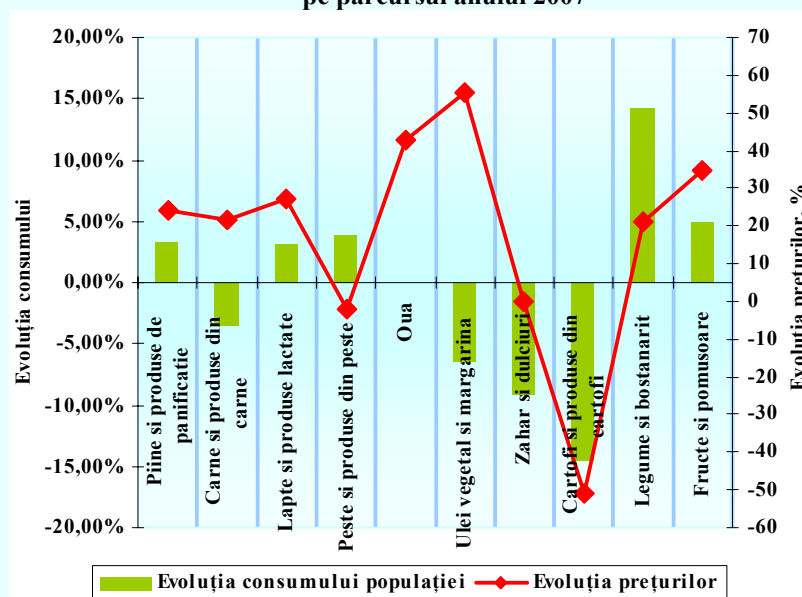
128. O majorare de circa 13% au înregistrat prețurile la serviciile prestate populației. Această evoluție a fost, preponderent, determinată de majorarea cu 19,9% a tarifelor la serviciile comunal-locative. Creșterea prețurilor la aceste servicii a rezultat în urma majorării prețului de cumpărare a gazelor și energiei electrice din Rusia și Ucraina. Prin urmare, aportul de 2,9% la creșterea IPC general a fost al tarifelor pentru servicii din care 1,7% au revenit serviciilor comunal-locative.

INFLUENȚA PREȚURILOR⁹

■ *Influența prețurilor la produsele alimentare asupra bunăstării populației*

129. Creșterea/reducerea prețurilor la o parte din produsele alimentare a influențat direct nivelul de consum al populației, respectiv și nivelul de bunăstare al ei. Creșterea prețurilor la carne și produsele din carne, la ulei vegetal și margarină a influențat negativ consumul acestor tipuri de produse, acesta fiind în descreștere față de anul 2006 cu circa 4% și respectiv 6%. Totodată, consumul populației a fost compensat de alte produse care au un preț mai mic, cum sînt: pîinea și produsele de panificație, produsele lactate, legumele și fructele. Este necesar de remarcat, că deși prețurile la cartofi și produsele din cartofi, la zahăr și dulciuri au fost în scădere pe parcursul anului 2007, consumul acestora a scăzut esențial. Acest fapt demonstrează că, consumul populației a fost influențat nu doar de prețuri, ci și de alți factori complementari. Un factor destul de important a fost seceta din 2007. Consumul mic de alimente a fost cauzat de recolta mică de produse agricole înregistrată pe parcursul anului 2007 datorată condițiilor climaterice nefavorabile.

Figura 37. Dinamica prețurilor la produsele alimentare și a consumului populației pe parcursul anului 2007

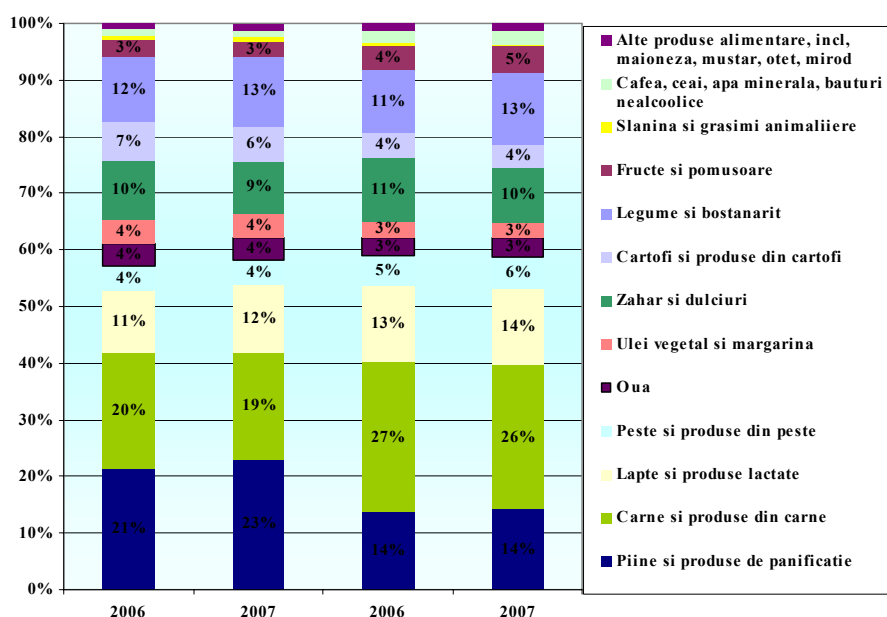
Sursa: Ministerul Economiei și Comerțului, în baza datelor CBGC

130. Nivelul înalt al prețurilor a influențat negativ calitatea alimentației celor săraci. Dacă în anul 2006 produsele din carne și cele de panificație aveau practic aceeași pondere în consumul populației sărace (aproximativ 20%), atunci în 2007, ponderea produselor de panificație a crescut la 23%, iar a celor din carne a scăzut sub 19%. Un loc important în consumul săracilor o au legumele și produsele lactate (12%). Structura consumului populației mai înstărite diferă de structura consumului celor săraci. Astfel, pe primul loc în structura consumului populației

⁹ În acest compartiment, pentru a face comparabile datele din CBGC și datele privind evoluția prețurilor, s-a calculat inflația în luna ianuarie 2008 față de luna ianuarie 2007.

nesărace predomină carnea și produsele din carne – 26%, pe când în structura celor săraci primul loc este ocupat de produsele de panificație. Cei bogați consumă carne în sumă de circa 8 ori mai mare decât cei săraci. Astfel, creșterea prețurilor a influențat, în primul rând, calitatea alimentației celor săraci.

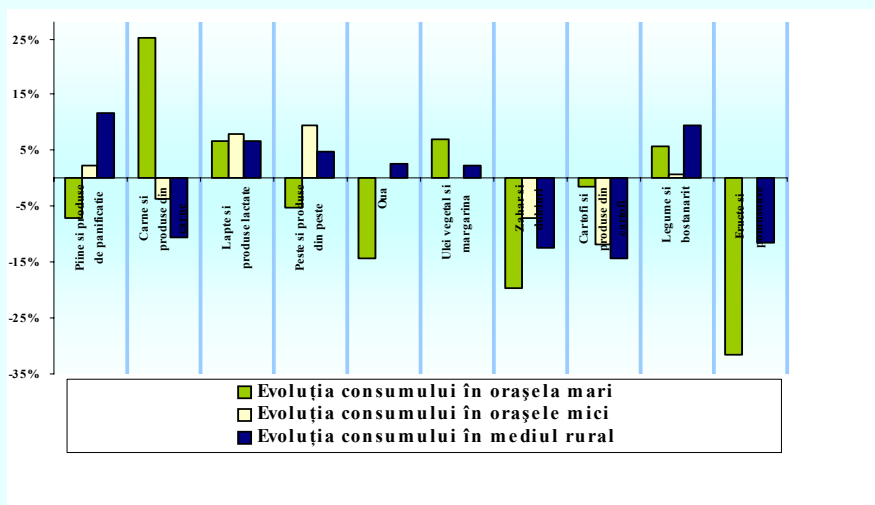
Figura 38. Structura consumului de produse alimentare a populației sărace și a celei nesărace

Sursa: Ministerul Economiei și Comerțului, în baza datelor CBGC

131. Cu toate că prețurile la o bună parte din produse au crescut, în orașele mari, unde nivelul sărăciei este cel mai mic, consumul acestor produse nu s-a micșorat. Astfel, conform celor relatate, pe parcursul anului 2007 au crescut esențial prețurile la așa produse precum carnea și uleiul vegetal. În mod teoretic, între prețuri și consum există o relație invers proporțională, adică o creștere a prețurilor ar însemna o diminuare a consumului. Această relație se adevărește în cazul orașelor mici și satelor, unde nivelul consumului de carne a scăzut esențial. Contrar celor menționate anterior evoluează consumul persoanelor din orașele mari. Cu toate că prețurile sînt în creștere consumul acestora, de asemenea, este în creștere. Aceasta se poate explica prin faptul că nivelul de bunăstare al populației în orașele Chișinău și Bălți este cel mai ridicat din republică. Aceasta, permite populației din aceste localități să procure produsele necesare, indiferent de nivelul prețului.

Figura 39: Evoluția consumului de produse alimentare pe medii de reședință în perioada anului 2007

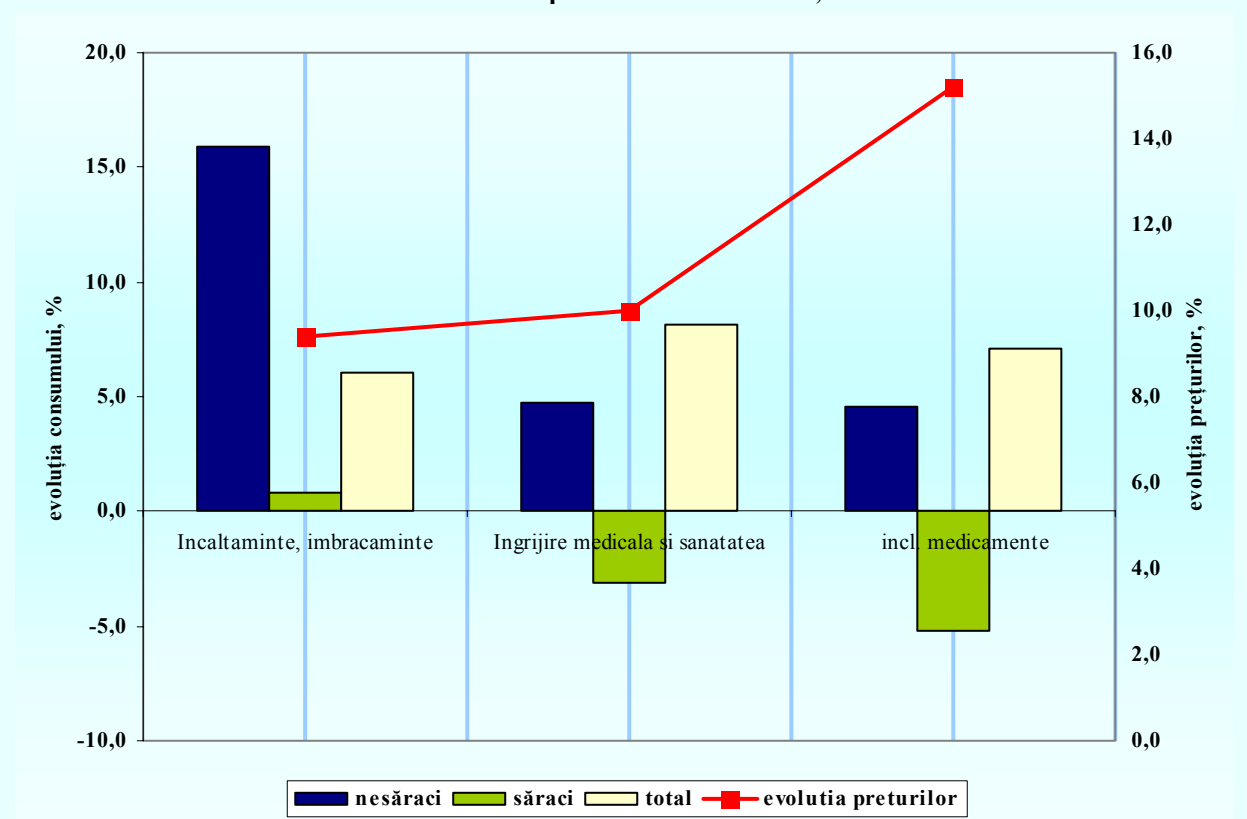

Sursa: Ministerul Economiei și Comerțului, în baza datelor CBGC

■ *Influența creșterii prețurilor la mărfurile nealimentare*

132. Creșterea prețurilor la mărfurile nealimentare a avut ca efect limitarea accesului populației sărace la o parte din bunuri și servicii. Anul 2007 s-a caracterizat prin creșterea prețurilor la îmbrăcăminte cu 10,4%, încălțăminte – 7,8%, medicamente – 15,2%. Totodată, au crescut și prețurile la serviciile de sănătate – cu 10%. Aceste produse și servicii intră în categoria produselor/serviciilor de primă necesitate a populației, de aceea creșterea prețurilor la aceste produse au impact direct asupra nivelului de trai a populației. Conform datelor CGBC, cheltuielile reale ale populației pentru îmbrăcăminte și încălțăminte au crescut cu 6,1%, iar pentru medicamente cu 8%. Totodată, creșterea prețurilor a influențat în special populația săracă. Cei săraci au cheltuit pentru îmbrăcăminte și încălțăminte o sumă de 3 ori mai mică decât cei bogați. Creșterea prețurilor la serviciile de sănătate și la medicamente a cauzat limitarea accesului populației sărace la aceste servicii. Astfel, cheltuielile reale pentru serviciile de sănătate ale populației sărace în anul 2007 au scăzut cu circa 3,2%, iar cele pentru medicamente – cu 5,2%. Evoluția este inversă pentru populația bogată. Cu toate că prețurile la serviciile de sănătate și medicamente au crescut, suma cheltuită pentru acestea a fost în creștere.

Figura 40: Evoluția prețurilor și cheltuielilor de consum ale populației pentru îmbrăcăminte, încălțăminte, medicamente după nivelul de bunăstare, 2007

Sursa: Ministerul Economiei și Comerțului în baza datelor CBGC

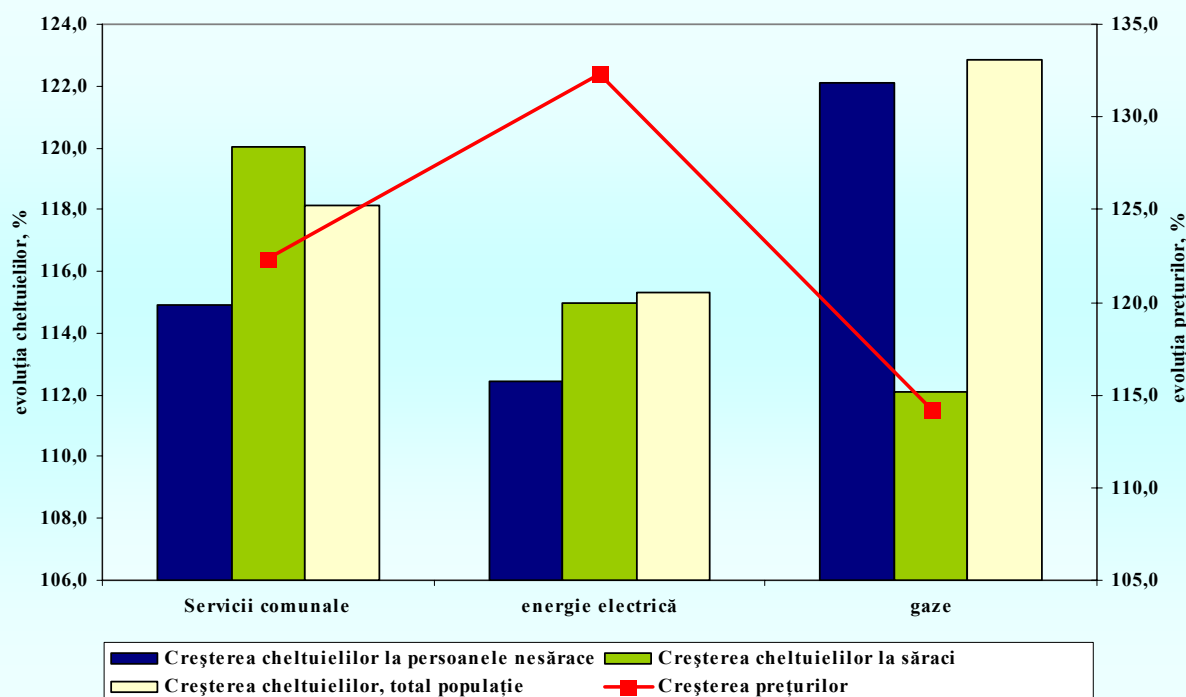
■ *Influența creșterii prețurilor la resursele energetice asupra bunăstării populației*

133. Majorarea prețurilor la resursele energetice au avut impact asupra accesului populației, în special a celor săraci, la alte mărfuri și servicii necesare pentru un trai decent. Astfel, în perioada analizată prețurile pentru serviciile comunale au crescut cu 22%, inclusiv pentru energie electrică - cu 32%, pentru gaze - cu 14% și pentru apă și canalizare – cu 49%. Creșterea prețurilor la aceste servicii au cauzat creșterea cheltuielilor populației. Respectiv, pe parcursul anului 2007 cheltuielile populației pentru achitarea serviciilor comunale au crescut în medie cu 18%, inclusiv pentru electricitate – cu 15% și pentru gaze cu 23%. Totodată, în anul 2007 s-a mărit ponderea cheltuielilor pentru întreținerea locuinței în totalul cheltuielilor populației. Aceasta semnifică faptul că datorită majorării prețurilor la resursele energetice și la

alte produse populația, în special cea săracă, și-a micșorat cheltuielile pentru alte servicii. Astfel, în anul 2007 în consumul populației sărace a scăzut ponderea cheltuielilor pentru îngrijire medicală și sănătate, agrement, transport.

134. Consumul de gaze a crescut într-o măsură mai mare la cei bogați decât la cei săraci, iar consumul de energie electrică a evoluat invers. Populația bogată a cheltuit de circa 2 ori mai mult pentru achitarea resurselor de gaze în comparație cu populația săracă. Unul din factorii care a cauzat această diferențiere a fost majorarea numărului de conectări la rețeaua de gaze. Astfel, pe parcursul anului 2007 numărul de localități conectate la gaze a crescut cu 19%. Reieșind din posibilitatea mai mare a celor bogați de a achita taxa de conectare, precum și cheltuielile adiacente necesare pentru aceasta, este evident că serviciile respective sînt accesibile anume pentru populația înstărită. Totodată, cheltuielile pentru energia electrică ale săracilor au crescut într-o măsură mai mare decât cheltuielile pentru aceste resurse ale populației înstărite. Datorită costurilor mari pentru încălzirea întregii locuințe cu gaze, populația săracă pentru ași economisi resursele a preferat, în sezonul de iarnă, micșorarea suprafeței de încălzire și înlocuirea resurselor de gaze cu energia electrică.

Figura 41: Evoluția prețurilor și a cheltuielilor de consum ale populației pentru serviciile comunale, după nivelul de bunăstare, 2007

Sursa: Ministerul Economiei și Comerțului în baza datelor CBGC

135. O dovadă a faptului că bunăstarea populației în anul 2007 a crescut este faptul că pe parcursul anului s-a diminuat ponderea datoriilor pentru serviciile comunale. Astfel, dacă în anul 2006, circa 11% din gospodăriile casnice din mediul urban aveau datorii pentru încălzirea centrală, atunci în 2007 ponderea acestora s-a redus pînă la 6%. Ponderea gospodăriilor casnice cu datorii pentru alte servicii comunale, inclusiv energie electrică, gaze a diminuat de la 8% în 2006 pînă la 4% în 2007. Deși, ponderea persoanelor nesărace cu datorii pentru serviciile comunale a diminuat într-o măsură mai mare, a scăzut și ponderea persoanelor sărace cu datorii. Pe parcursul anului 2007 ponderea populației sărace cu datorii a scăzut de la 13% la 9%.

136. Totodată, conform opiniei subiective a populației, obținută în rezultatul studiului elaborat în baza CBGC, o bună parte din respondenți a declarat că pe parcursul anului 2007 au întâmpinat dificultăți în achitarea serviciilor comunale. Astfel circa 16% din populație, dintre care 19% din mediul urban și 14% de la sate, au declarat că au întâmpinat

dificultăți în achitarea facturilor pentru energia electrică. Totodată, circa 30% din populație au declarat că au avut dificultăți financiare în achitarea facturilor pentru gazele naturale.

137. Guvernul a întreprins măsuri de diminuare a efectelor negative asociate creșterii prețurilor la resursele energetice asupra categoriilor social-vulnerabile ale populației.

Pentru a reduce impactul negativ al majorării tarifelor și prețurilor la serviciile comunale, în special asupra categoriilor de populație dezavantajate, în anul 2007 au fost majorate cuantumurile compensațiilor nominative destinate pentru plata gazelor naturale și energiei electrice¹⁰. Consumatorilor casnici din localitățile rurale le-a fost acordate compensații (100% din diferența dintre noul tarif stabilit la energia electrică și cel de până la 1 august 2007) în vederea acoperirii cheltuielilor pentru volumul de până la 60 kwh energie electrică (inclusiv) la o casă (apartament) lunar, începând cu 1 august 2007 și până la 31 decembrie 2007¹¹.

138. În general, creșterea prețurilor din anul 2007 au avut impact asupra nivelului de trai a populației, în special asupra populației sărace: s-a diminuat calitatea alimentației populației, s-a micșorat accesul la o bună parte din servicii și bunuri. Însă evoluția prețurilor din 2007 nu a cauzat majorarea numărului de persoane sărace în țară. Aceasta pentru că populația a încercat să facă față necesităților reieșind din suma de venit disponibilă, prin redistribuirea bugetului gospodăriilor de la bunurile și serviciile mai costisitoare la cele mai accesibile.

---

¹⁰ Hotărârile Guvernului nr.417 din 17.04.2007 și nr.1327 din 29.11.2007

¹¹ Hotărârea Guvernului nr.889 din 06.08.2007

ANEXA 1: DATELE ȘI METODOLOGIA DE EVALUARE A SĂRĂCIEI

Introducere

Nota în cauză descrie în detaliu metodologia măsurării sărăciei elaborată de către Biroul Național de Statistică în consultare cu Ministerul Economiei și Comerțului.

Anterior, măsurarea sărăciei și analiza sărăciei erau realizate de către Ministerul Economiei și Comerțului, însă începând cu 2006 au trecut în responsabilitatea BNS, care are sarcina să calculeze pragul sărăciei și principalii indicatori cu privire la bunăstarea populației. Metodologia în cauză a fost revizuită în contextul celor mai bune practici internaționale, fiind considerate și particularitățile naționale, în special modificările care au avut în CBGC (vezi „Nota informativă privind CBGC în 2006”, www.statistica.md).

Indicatorii sărăciei și baza de date a CBGC urmează a fi transmise anual Ministerului de Economie și Comerțului, care la rândul său se va concentra asupra analizei sărăciei și tendințelor în domeniul dat.

Măsurarea sărăciei poate fi divizată în trei etape de bază:

- 1) Construirea indicatorului principal cu privire la bunăstare: agregarea cheltuielilor de consum/consumului pentru analiza bunăstării;
- 2) Stabilirea pragului sărăciei;
- 3) Calcularea indicatorilor sărăciei.

Nota în cauză este ghidată de structura dată și oferă câteva tabele detaliate în patru anexe atașate.

I. Agregarea cheltuielilor de consum pentru analiza bunăstării

În Moldova sărăcia este măsurată prin intermediul abordării ‘necesităților de bază’ folosind cheltuielile de consum drept indicator al bunăstării populației (vezi, spre exemplu, raportul MEC cu privire la “Impactul sărăciei și politicilor”). Aceași abordare a fost utilizată de către Banca Mondială și prin urmare aceeași abordare este prezentă și în metodologia dată¹².

Este necesar de menționat, că cheltuielile de consum pot fi calculate folosind diverse metode, în dependență de scopul și utilizarea agregatului în cauză. Este important de a conștientiza diferența dintre agregatul consumului folosit de către conturile naționale și cel folosit pentru analiza bunăstării. Astfel, în determinarea cheltuielilor de consum pentru măsurarea sărăciei, obiectivul principal este de a compara gospodăriile și anume din acest motiv este important de a efectua următoarele ajustări:

- 1) Pentru articolele/mărfurile care nu sunt procurate frecvent, dar totuși, sunt cumpărate mai des decât o singură dată pe an, se folosesc cheltuielile colectate prin intermediul modulului de retrospectivă. Spre exemplu, cheltuielile pentru îmbrăcăminte sunt înregistrate atât în decursul lunii de interviu (în registrul gospodăriei), cât și pentru perioada de șase luni de până la interviu. Cheltuielile de retrospectivă din cele șase luni urmează a fi folosite și ajustate în termeni lunari;
- 2) Din agregatul cheltuielilor de consum se exclud cheltuielile pentru articolele, care în mod general sunt procurate în cadrul unor intervale de timp ce sunt mai mari decât un an (în special bunurile de folosință durabilă). Dacă e posibil se include fluxul de consum anual ce derivă din utilizarea bunurilor de folosință durabilă;
- 3) Se exclud plățile pentru chiria locuinței sau se include renta imputată a locuinței pentru toate gospodăriile;

¹² Abordarea costului necesităților de bază este una din abordările obiective întru măsurarea sărăciei, care încearcă să determine pragul sărăciei luând în considerație unele criterii normative ce garantează satisfacerea unor necesități de bază. Aceste abordări diferă în ceea ce privește nivelul criteriilor normative utilizate pentru determinarea unor necesități de bază. De asemenea mai există și abordări subiective întru măsurarea sărăciei, care nu presupun identificarea unor criterii minime de viață, dar consideră percepția populației față de nivelul minim al venitului (cheltuieli minime sau necesități minime sociale) necesar pentru un trai decent.

- 4) Ajustarea cheltuielilor pentru servicii ținând cont de compensațiile primite de către gospodării;
- 5) Se fac corectări pentru diferențele de preț în timp și pentru diferite regiuni ale țării (în special pentru mediul urban și rural);
- 6) Cheltuielile la nivel de gospodărie se calculează la o persoană pentru a determina nivelul de consum individual.

În cazul Moldovei au fost efectuate următoarele ajustări în calcularea agregatului cheltuielilor de consum pentru măsurarea sărăciei.

1. Ajustarea cheltuielilor pentru bunurile care nu se procură frecvent

În cadrul primului interviu, gospodăriile din cadrul CBGC sunt rugate să-și reamintească despre cheltuielile pentru anumite mărfuri și servicii¹³ (îmbrăcăminte, încălțăminte, articole textile, cheltuieli sezoniere pentru serviciile comunale, educație, etc.). Această informație a fost transformată în termeni lunari și apoi inclusă în agregatul cheltuielilor de consum. Totodată, sunt posibile cazuri când gospodăriile pentru unele și aceleași bunuri pot indica cheltuieli atât în registrul gospodăriei, cât și în modulul de retrospectivă, astfel, în calcul a fost considerată doar informația din modulul de retrospectivă.

2. Bunurile de folosință durabilă și chiriile imputate

Atât calcularea fluxului de la utilizarea bunurilor de folosință durabilă, cât și calcularea chiriilor imputate pentru locuințe, implică unele dificultăți ce țin de imputarea complexă pentru acești indicatori. În special, ținând cont de faptul, că în localitățile rurale practic nu există o piață de închiriere a imobilului, estimările rentei imputate sunt destul de arbitrare. Astfel, atât cheltuielile pentru bunurile durabile, cât și plățile pentru chiria locuinței au fost excluse din agregatul cheltuielilor de consum.

3. Compensații

Începând cu luna august 2006, gospodăriile conectate la rețeaua centrală de gaze au beneficiat de compensații pentru consumul de gaz, echivalent cu 50% din creșterea prețului pentru gaze pentru primii 30 metri cubici al consumului real. Paralel cu aceasta, gospodăriile folosesc și gaze din butelii, care este achitat la prețul complet. În mod similar, gospodăriile conectate la încălzirea centrală de asemenea au beneficiat de unele compensații și au achitat doar jumătate din costul pentru încălzirea centrală. La calcularea cheltuielilor de consum aceste diferențe de preț au fost corectate pentru a calcula beneficiul real pe care l-au primit gospodăriile.

4. Ajustarea la diferențe de preț

Cheltuielile nominale au fost ajustate la inflație și la diferențele regionale de preț prin intermediul indiciului de preț Paasche, care a fost calculat folosind datele colectate în cercetare și informația privind Indicele Prețurilor de Consum. Un astfel de indice este construit la nivel de fiecare unitate primară de eșantionare și pentru fiecare lună și presupune ajustarea la diferențele de preț în timp și între regiuni (descrierea modulului de calculare a acestui indice este prezentat în anexa A).

5. Scara de echivalență

La ajustarea cheltuielilor gospodăriei la cheltuielile pentru o persoană este important de a considera necesitățile diferite ale membrilor gospodăriei. Este firesc faptul, că există careva economii la nivel de gospodărie, care presupun un consum 'mai ieftin' pentru gospodăriile mai mari și anumite 'bunuri publice', costul cărora tinde să fie similar indiferent de numărul membrilor în gospodărie (astfel de bunuri sunt de regulă bunurile de folosință durabilă și serviciile ce țin de locuință). Spre exemplu, costurile pentru încălzirea unui apartament de o mărime fixă este același, indiferent de faptul câte persoane locuiesc în acest apartament. Ajustarea simplă a cheltuielilor la numărul de membri în gospodărie nu este o procedură corectă. Deși aceste argumente sunt pe larg acceptate, este mai complicat de a stabili care ar trebui să fie parametrii care pot fi folosiți pentru efectuarea ajustărilor corecte. Pentru realizarea comparațiilor internaționale în cadrul țărilor OECD sunt stabilite anumite scale de echivalență, care au fost utilizate și pentru analiza sărăciei în cazul

---

¹³ Pentru a identifica perioadele de retrospectivă, au fost făcute încercări și testări în cadrul cercetărilor anterioare CBGC.

Moldovei¹⁴. Această scală de echivalență ia în considerație atât economiile de proporție, cât și necesitățile diferite pentru adulți și copii. Scala dată a fost utilizată anterior și de către MEC.

II. Stabilirea pragului sărăciei

Dacă CBGC pentru 2006 ar fi comparabilă cu CBGC din anii precedenți (vezi “Nota informativă privind CBGC în 2006”, www.statistica.md, pentru explicațiile de rigoare a problemelor de comparabilitate), atunci pentru calcularea pragului sărăciei ar fi fost posibilă utilizarea pragul sărăciei calculat în 2005 prin ajustarea acestuia la IPC. Totuși, deoarece dispunem de un nou set de date care nu este pe deplin comparabil cu cel anterior, este important de a calcula un nou prag al sărăciei care ar corespunde cu datele colectate.

Metoda folosită pentru stabilirea pragului sărăciei se referă la metodologia ‘costului necesităților de bază’ care este pe larg cunoscută și folosită de către multe țări¹⁵. Această metodologie presupune determinarea pragului sărăciei care ține de cont de noțiunea necesităților minime reieșind din standardele existente în Moldova. O astfel de abordare presupune identificarea coșului de consum, care se consideră a fi adecvat pentru necesitățile de consum de bază conform cerințelor nutriționale. În conformitate cu această metodologie, pragul sărăciei este calculat în două trepte: 1) estimarea coșului alimentar și 2) calcularea coșului nealimentar în baza costului necesarului alimentar.

Coșul alimentar al pragului sărăciei se bazează pe necesitatea de a se conforma unor cerințe nutriționale minime. Academia de Știință al RM pentru calcularea minimului de existență a elaborat unele recomandări privind consumul de calorii a persoanelor de diferită vârstă, sex și tipul activității populației (tabelul 3.1). Necesarul consumului caloric pe principalele grupe de vârstă și sex au fost folosite pentru a stabili necesarul minim pentru o persoană în mărime de 2282 calorii/persoană/zi (acest minim a fost utilizat de MEC în calculul anterior). Totuși, dacă în loc de media pe o persoană folosim media pe o persoană echivalent adultă, atunci minimul consumului mediu de calorii pe o persoană echivalent adultă este de 3004 calorii/persoană/zi.

Tabelul 3.1 Consumul alimentar exprimat în calorii (Kcal)

vîrsta	consumul minim de calorii		% populației		Calorii
	bărbați	femei	bărbați	femei	
0		593		0,01	5
1-6		1536		0,07	107
7-16		2201		0,18	390
17-54	2721	2334	0,24	0,27	1276
55-59	2721	2042	0,03	0,03	143
60+		2042		0,18	362
total				1	2282

Sursa: Academia de Știință și CBGC 2006.

Trebuie să ținem cont de faptul, că consumul de calorii pe o persoană nu este criteriul de evaluare a bunăstării populației, dat fiind, că aceste cerințe nutriționale sunt folosite mai cu seamă pentru a stabili cheltuielile minime necesare pentru a acoperi aceste necesități nutriționale. Cu alte cuvinte, este important costul de cumpărare a acestor calorii. Totodată, recomandările Academiei de Știință cu referire la setul produselor alimentare necesare pentru asigurarea minimului caloric necesar ar fi posibil de utilizat în calcul, însă, deseori o astfel de abordare normativă este diferită de structura consumului real al populației. Cu adevărat, o varietate infinită de coșuri alimentare, diferită după structură și preț, ar putea fi utilizată pentru atingerea nivelului minim necesar de calorii, dar modalitatea de includere în acest coș a diferitor produse este extrem de arbitrară.

¹⁴ Este utilizată scala de echivalență OECD veche: coeficientul 1 pentru primul membru al gospodăriei, 0.7 pentru următorul adult și 0.5 pentru copii în vîrstă de pînă la 15 ani. Scala de echivalență modificată utilizată de către țările din OECD este respectiv de: 1, 0.5 și 0.3. Totuși, scala de echivalență veche corespunde mai mult situației din Moldova, deoarece consumul alimentar deține o pondere relativ mare în consumul total.

¹⁵ vezi Ravallion M. (1998): “Poverty lines in theory and practice”, LSMS Working Paper 133

Astfel, structura coșului alimentar a fost stabilită în baza datelor CBGC și în special a structurii consumului unui grup specific de populație, cu utilizarea ulterioară a ponderilor relative a fiecărui produs reieșind din structura reală de consum. Drept populație de referință a fost utilizată populația din partea inferioară a distribuției și anume populația din cadrul decililor 2 - 4. O astfel de abordare presupune considerarea preferințelor în consum a populației din cadrul părții inferioare a distribuției bunăstării, precum și a costurilor/prețurilor achitate de această categorie de populație.

În cadrul CBGC este colectată informația privind cantitatea și costurile pentru mai mult de 100 produse alimentare, astfel fiind posibilă calcularea prețurilor implicite prin divizarea costurilor la cantitate. Cantitățile consumate au fost folosite pentru a calcula coșul alimentar mediu pe o persoană (cantitățile totale consumate de către populația de referință au fost împărțite la numărul respectiv al populației), iar costul unui astfel de coș a fost obținut prin înmulțirea cantităților cu valorile mediane ale prețurilor implicite înregistrate în cazul populației de referință¹⁶. Mai apoi, cu utilizarea factorilor nutritivi a fost calculat consumul alimentar exprimat în calorii¹⁷. Costul și consumul caloric au fost ajustate la minimum de consum necesar pentru pe o persoană echivalent adultă conform datelor prezentate în tabelul 3.1.

Astfel, pragul sărăciei extreme (alimentare) a constituit 404 Lei pe lună pe o persoană echivalent adultă. În tabelul 3.2 este prezentată structura coșului alimentar care asigură minimumul necesar de calorii, inclusiv și costul acestui coș, care de fapt și reprezintă pragul sărăciei extreme¹⁸.

Tabelul 3.2 Structura pragului sărăciei extreme (valoarea și kaloriile coșului alimentar minim pentru o persoană echivalent adultă)

	cantități	calorii		cheltuieli	
	lunar (Kg, Lt)	calorii pe zi	% calorii	Lei pe lună	%
cereale și produse cerealiere	15.4	1510	50.3	78	19.2
carne și produse din carne	2.8	182	6.1	92	22.6
pește	1.0	22	0.7	18	4.5
lapte și produse lactate	4.5	150	5.0	43	10.6
ouă	0.3	6	0.2	2	0.5
grăsimi și ulei	18.9	473	15.7	39	9.7
fructe	1.9	94	3.1	14	3.5
legume	18.6	324	10.8	86	21.4
zahar și produse din zahar	1.7	201	6.7	23	5.6
condimente, cafea, ceai și băuturi	21.9	42	1.4	10	2.4
Total		3004	100.0	404	100.0

Cheltuielile necesare pentru acoperirea necesităților nutriționale nu pot constitui de sine-stătător pragul sărăciei, deoarece eventual vor fi ignorate alte necesități de bază fundamentale pentru menținerea unei stări bune a sănătății și posibilitatea de participare în societate, ce presupune efectuarea unor cheltuieli pentru locuință, îmbrăcăminte, asistență medicală, odihnă, etc.). Anume din aceste motive este important de a lua în considerație și componentul ne-alimentar în determinarea pragului sărăciei. Totuși, identificarea bunurilor nealimentare care ar trebui să fie incluse în coșul minim de consum, precum și cantitățile acestora, de regulă, sunt susținute de opinii controversate. O modalitate de a evita aprecierea directă cu privire la bunurile ne-alimentare ține de stabilirea unei legături dintre componentul ne-alimentar și modalitatea normativă utilizată la stabilirea coșului pragului sărăciei extreme/alimentare. Avantajul acestei constă în faptul, că componentul ne-alimentar este stabilit în baza structurii consumului real al populației de referință, dar nu în baza unui set stabilit (normat) de mărfuri nealimentare și servicii.

¹⁶ conform recomandărilor Bidani B. and Ravallion M. (1994): How robust is a poverty profile?; *The World Bank Economic Review*, Vol. 8, No. 1, pp. 75-102).

¹⁷ Băuturile alcoolice și tutunul, precum și alimentația în afara gospodăriei (restaurant, bar, cantină, etc.) nu au fost incluse în calculul consumului caloric, însă cheltuielile date au fost incluse în cheltuielile pentru necesare pentru consumul caloric.

¹⁸ Un tabel mai detaliat cu toate produsele alimentare este prezentat în anexa statistică.

Practica existentă în domeniu presupune determinarea pragului sărăciei totale prin divizarea pragului sărăciei extreme/alimentare la ponderea cheltuielilor pentru produse alimentare din total cheltuieli de consum pentru gospodăriile care alocă pentru produse alimentare o sumă aproximativ egală cu valoarea pragului alimentar. Argumentul în favoarea acestei abordări este că dacă aceste gospodării nu cheltuie mai mult pentru consumul alimentar, dat fiind, că cheltuielile ne-alimentare sunt o parte esențială din consumul lor.

O altă abordare mai strictă este de a lua în considerație ponderea consumului alimentar al gospodăriilor, pentru care cheltuielile totale sunt egale cu pragul sărăciei alimentare, ce respectiv presupune că în astfel de cazuri populația substituie unele necesități alimentare de bază întru satisfacerea unor necesități ne-alimentare. Anume această abordare a fost folosită anterior de către MEC și este aplicată în metodologia dată de către BNS.

Astfel, a fost utilizată metoda non-parametrică propusă de Ravallion (1998) pentru a calcula coeficientul relevant (coeficientul invers al ponderii cheltuielilor pentru produse alimentare). Această metodă presupune calcularea coeficientului mediu pentru gospodăriile ale căror cheltuieli totale sunt în limita unui interval mic de la pragul sărăciei alimentare.

Pentru aceasta sunt efectuate următoarele calcule: se calculează coeficientul mediu pentru gospodăriile ale căror cheltuieli sunt în limita plus/minus un procent de la pragul sărăciei alimentare, plus/minus două procente, trei procente, până la zece procente, și apoi se ia media a celor zece coeficienți medii. În rezultatul acestor calcule obținem coeficientul de 1.85, echivalent unei cote alimentare de 54%. Astfel, pragul sărăciei totale fiind de 747 Lei pe lună.

Calcularea pragului sărăciei s-a realizat pentru o persoană echivalent adultă, însă acest prag poate fi exprimat și în termeni medii pentru o persoană. Astfel, pragul sărăciei pe o persoană este de 310 și 574 respectiv pentru pragul sărăciei alimentare și pragul sărăciei totale¹⁹. Totuși, trebuie să considerăm faptul, ca pragul sărăciei mediu pentru o persoană este mai mult relevant pentru gospodăriile de mărime și componență medie, având tendința de a subestima pragul sărăciei pentru gospodăriile mici și a supraestima necesitățile gospodăriilor mari. Spre exemplu, minimul necesar de calorii este mai mic decât cerințele reale în cazul unui adult, iar în cazul gospodăriilor cu mulți copii minimul necesar de calorii fiind supraestimat, deoarece cerințele individuale de consum caloric variază după vârstă și sex. Prin urmare, ajustările la o persoană echivalent adultă oferă o estimare mai bună a necesităților populației.

Folosind scala de echivalență OECD este posibil de a exprima mărimea gospodăriei în „persoane echivalent adulte”. Spre exemplu, mărimea unei gospodăriei formate din patru membri (soț, soție și doi copii) ajustată la o persoană echivalent adultă este de 2.7 membri ($1+0.7+2*0.5$). În tabelul 3.3 este prezentată mărimea pragurilor sărăciei pentru fiecare membru al gospodăriei, inclusiv fiind prezentate și unele exemple de praguri ale sărăciei pentru gospodăriile cu o diversă componență.

---

¹⁹ Utilizarea pragului sărăciei și cheltuielilor de consum pe o persoană se va rezulta în aproximativ aceleași măsurări ale sărăciei, dar profilul sărăciei va fi unul diferit.

Tabelul 3.3 Pragurile sărăciei în 2006 (lei pe lună, conform prețurilor din ianuarie 2006)

	Pragul sărăciei extreme	Pragul sărăciei	Persoană echivalent adultă
un adult	404	747	1
un alt adult	283	523	0,7
copil (<15)	202	374	0,5
Media pe o persoană	310	574	
<i>Exemplu</i>			
gospodărie din doi adulți	687	1270	1,7
doi adulți și un copil	889	1643	2,2
gospodărie din patru adulți	1252	2316	3,1
doi adulți și doi copii	1091	2017	2,7

III. Indicatorii sărăciei

Pragul sărăciei servește drept instrument pentru măsurarea sărăciei și este folosit pentru a determina cine sunt săracii și a realiza diverse măsurări ale sărăciei. Statutul de sărac este evaluat prin prisma disponibilității de mijloace care i-ar permite persoanei să-și asigure coșul minim de consum. Prin urmare, se consideră săraci persoanele care indiferent de modul cum cheltuie banii au cheltuieli de consum inferioare pragului sărăciei.

Un set de măsurări ale sărăciei deseori folosit în literatură este cel propus de către Foster, Greer și Thorbecke (1984)²⁰. Acest complex de măsurări se rezumă la următoarea formulă:

$$P_{\alpha} = (1/n) \sum_{i=1}^q \left(\frac{z - y_i}{z} \right)^{\alpha}$$

unde, α este un număr pozitiv, z este pragul sărăciei, y este consumul, i reprezintă persoanele individuale, n este numărul total de persoane individuale și q este numărul de indivizi cu un consum mai jos de pragul sărăciei.

Există trei măsurări ale sărăciei cel mai des întâlnite, atunci când α preia valoarea zero, unu sau doi.

Rata sărăciei ($\alpha=0$), reprezintă ponderea populației cu un consum mai mic față de pragul sărăciei. Acest indicator este cel mai mult folosit, deoarece este foarte simplă în înțelegere și explicare. Totodată, acesta nu ține cont de faptul, cât de aproape sau departe sunt nivelele de consum ale săracilor în raport cu pragul sărăciei, și nici de distribuția în rîndul săracilor.

Profunzimea sărăciei ($\alpha=1$) reprezintă deficitul mediu de consum al populației în raport cu pragul sărăciei. Cu cât e mai mare deficitul dat, cu atât este mai mare lacuna în cauză, astfel fiind considerate limitările ratei sărăciei.

Severitatea sărăciei ($\alpha=2$) reprezintă distribuția consumului în rîndul săracilor, astfel încît, transferurile între săraci nu vor afecta neapărat rata sărăciei sau profunzimea sărăciei.

Informativ: doar utilizarea complexă a acestor trei indicatori poate oferi o descriere adecvată a sărăciei conformându-ne celor două axiome faimoase referitor la măsurarea sărăciei (Sen 1976):

1. chiar dacă numărul săracilor este același, dar există o reducere a bunăstării în cadrul unei gospodării sărace, un indicator al sărăciei ar trebui să reflecte o creștere a sărăciei (această creștere va fi reflectată de profunzimea sărăciei);
2. chiar dacă bunăstarea medie a săracilor este aceeași, dar există un transfer de la o gospodărie săracă la o altă gospodărie săracă care este într-o situație relativ mai bună, un indicator al

²⁰ Foster J, Greer J., and Thorbecke E. (1984): "A class of decomposable poverty measures"; *Econometrica*, Vol. 52, pp. 761-765.

sărăciei ar trebui să reflecte o creștere a sărăciei (acest fapt va fi reflectat de creșterea severității sărăciei).

Aceste măsurări ale sărăciei corespund celor două proprietăți necesare pentru agregare și descompunere. De fapt, este posibil de a calcula indicii sărăciei totale prin adunarea indicilor individuali ale sărăciei, și prin urmare fiind posibilă descompunerea acestor indici pentru diferite categorii de populație și respectiv obținerea indicelui total prin adunarea indicilor sărăciei ponderați. Spre exemplu, este posibil de a calcula profunzimea sărăciei în diferite regiuni ale țării (Nord, Sud și Centru), iar suma acestor indici ponderați va fi egală cu profunzimea sărăciei pentru Moldova.

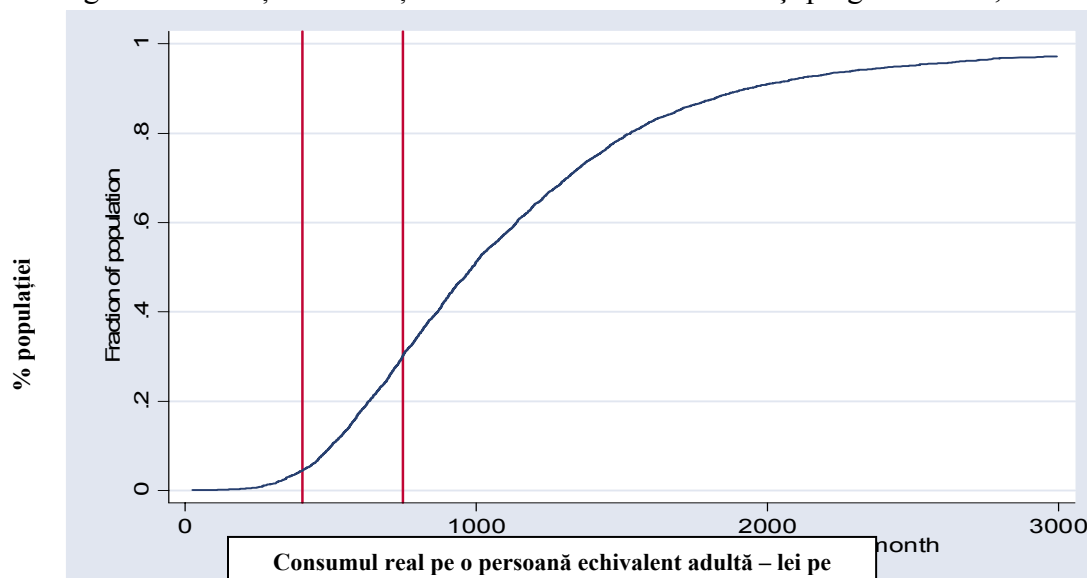
În tabelul 4.1 sunt prezentați indicatorii sărăciei pentru 2006 luând în considerație pragul sărăciei extreme/alimentare și pragul sărăciei totale. Profilul sărăciei este prezentat în anexa D.

Tabelul 4.1 Indicatorii sărăciei, 2006

	Sărăcia totală			Sărăcia extremă		
	rata sărăciei(P0)	profunzimea sărăciei (P1)	severitatea sărăciei (P2)	rata sărăciei(P0)	profunzimea sărăciei (P1)	severitatea sărăciei (P2)
orașe mari	20,6	5,6	2,2	3,5	0,8	0,3
orașe mici	30,1	7,9	3,1	5,0	1,2	0,5
sate	34,1	8,8	3,3	4,7	1,1	0,4
Total	30,2	7,9	3,0	4,5	1,0	0,4

Cu ajutorul funcției distribuției cumulative a consumului lunar pe o persoană echivalent adultă este posibilă determinarea nivelului de sensibilitate al măsurărilor sărăciei în raport cu nivelul pragului sărăciei (vezi figura 4.2). Astfel, pentru un nivel anumit de consum pe axa orizontală, curba pe axa verticală indică procentul populației cu un nivel egal sau mai mic de consum. Dacă considerăm un anumit nivel de consum drept prag al sărăciei, atunci curba indică rata sărăciei și astfel poate fi percepută drept “curba incidenței sărăciei”. Cu ajutorul acestei curbe este simplu de estimat cât de mult se va modifica rata sărăciei, dacă pragul sărăciei va fi mai mic sau mai mare. Liniile verticale din figură reprezintă valoarea pragului sărăciei extreme și valoarea pragului sărăciei totale. Cu cât mai abruptă este curba în punctul unde pragul sărăciei se intersectează cu funcția distribuției cumulative, cu atât mai sensibile sunt măsurările sărăciei în raport cu pragul sărăciei.

Figura 4.2 Funcția distribuției cumulative a consumului și pragul sărăciei, 2006

Anexa A: Ajustarea la diferențele de preț

Nivelul anual al inflației este relativ înalt în Moldova, astfel încât, nivelul prețurilor din decembrie este în general cu 10% mai mare comparativ cu cel din ianuarie. În afară de aceasta, există și diferențe sezoniere în nivelul prețurilor, în special pentru produsele alimentare în cazul cărora în timpul verii se înregistrează niveluri mai mici în comparație cu prețurile înregistrate în iarnă sau primăvară. În același timp, în timpul tuturor sezonelor mai există și diferențe regionale de preț, în special în orașele mari (mun. Chișinău și Bălți) prețurile sunt relativ mai mari decât în restul țării. Dat fiind, că CBGC interviează gospodăriile pe tot parcursul anului, pentru a măsura corect nivelul de bunăstare este necesar de ajustat valorile cheltuielilor de consum la diferențele de preț în timp și în spațiu.

Pentru a ajusta la diferențele de preț este necesar de a construi un indice al prețului, care este format din două componente: 1) prețuri și 2) ponderea produselor în cheltuielile de consum. Ajustarea la diferențele de preț presupune divizarea cheltuielilor de consum ale gospodăriei la indicii prețurilor, astfel încât, cheltuielile fiecărei gospodării fiind comparabile cu cheltuielile altor gospodării. Dacă valoarea indiciului prețului pentru unele gospodării este mai mică decât unu, acesta înseamnă că prețurile achitate de aceste gospodării sunt mai mici decât prețurile medii pe țară și cu aceleași cheltuieli nominale pot fi cumpărate în realitate mai multe produse comparativ cu o gospodărie în medie. Situația este inversă dacă valoarea indiciului este mai mare de unu. Diferențele indicilor de preț sunt determinate atât de nivelul prețurilor, cât și de structura cheltuielilor de consum.

CBGC oferă informație cu privire la ponderea produselor în structura cheltuielilor pentru toate gospodăriile, dar nu colectează informație despre prețuri, dar prețurile implicite pot fi obținute prin împărțirea cheltuielilor la cantitățile procurate. În mod inevitabil, prețurile implicite reflectă de asemenea și calitatea produselor procurate. Diferențele de calitate în mod general sunt acceptabile pentru produsele alimentare, dar sunt mai problematice pentru produsele ne-alimentare, care nu sunt atât de omogene după natura lor. Totuși, prețurile reale pentru mărfurile nealimentare sunt colectate de către statistica prețurilor din cadrul BNS și aceste prețuri²¹ sunt folosite eventual pentru a calcula indicii prețului de consum la nivel național.

Astfel, Indicele oficial al prețului de consum reflectă inflația, dar nu ia în considerație diferențele regionale de preț. Totuși, se atestă unele diferențe de prețuri pentru servicii și produse nealimentare în funcție de regiuni. Într-adevăr pentru unele bunuri prețurile ar putea să fie mai mari în sate decât în orașe. Această ordine de idei a fost confirmată de studiul realizat în baza datelor din 2004 pentru a estima diferențele de preț în cele 11 orașe/orășele ale țării, în care se colectează informația cu privire la prețuri pentru calcularea IPC. Prin urmare, dacă presupunem că nu există diferențe regionale de preț pentru articolele ne-alimentare și servicii, este posibil de folosit IPC oficial pentru aceste grupe de mărfuri și servicii, care de fapt reflectă și nivelul inflației pentru acestea.

Prin combinarea datelor CBGC și IPC oficial pentru servicii și articole ne-alimentare este posibil de a construi indicii de preț Paasche la nivel de fiecare regiune cercetată și pentru fiecare lună a cercetării. Dat fiind, că în fiecare regiune cercetată în fiecare lună sunt intervievate cel puțin 4 gospodării este evident faptul că prețurile și structura cheltuielilor de consum pentru aceste gospodării vor fi similare. Prin combinarea câtorva gospodării, indicii prețului construit este în general mai relevant și nu este influențat de posibilele valori extreme.

Indicele de consum Paasche pentru regiunea cercetată i poate fi obținut conform următoarei formule:

$$p_i^P = \left[\sum_{k=1}^n w_{ik} \left(\frac{p_{ik}}{p_{0k}} \right)^{-1} \right]^{-1} \quad (1)$$

²¹ Lista articolelor pentru care se colectează prețurile este mai bine definită în statistica prețurilor decât în CBGC, dat fiind, că este o activitate permanentă, prețurile sunt colectate de la aceleași pieți și cu instrucțiuni mai precise privind tipul articolului pentru care se înregistrează prețul. Totuși, colectarea prețurilor nu cuprinde regiunile rurale, dar numai 11 localități urbane ale țării.

unde w_{ik} este cota din buget pentru articolul k în regiunea cercetată i ;

p_{ik} este prețul median pentru articolul k în regiunea cercetată i ;

p_{0k} este prețul național median pentru articolul k .

Pentru ajustarea la diferențe de prețuri au fost construiți doi indici: unul pentru produse alimentare, băuturi alcoolice și tutun (doar în baza datelor CBGC) și al doilea indice care include și mărfurile ne-alimentare și serviciile (cu utilizarea IPC).

Astfel, valorile pentru Indicele prețurilor pentru produse alimentare, băuturi alcoolice și tutun în funcție de lună și mediu de reședință (sate, orașele și orașe (Chișinău și Bălți)) sunt prezentate în tabelul A.1.

Tabelul A1. Indicele mediu pentru produse alimentare, băuturi alcoolice și tutun pentru fiecare lună și mediu de reședință, 2006

Luna	Indicele prețului implicit CBGC				IPC oficial produse alimentare
	orașe	orașele	sate	total	
ianuarie	1,06	0,97	0,94	0,97	0,98
februarie	1,05	0,98	0,95	0,98	0,99
martie	1,08	1,01	0,96	1,00	1,00
aprilie	1,08	1,04	0,98	1,01	1,02
mai	1,14	1,09	0,98	1,04	1,03
iunie	1,18	1,04	0,97	1,03	1,03
iulie	1,10	1,00	0,94	0,99	0,99
august	1,10	0,95	0,89	0,96	0,96
septembrie	1,03	0,96	0,91	0,94	0,97
octombrie	1,08	1,02	0,96	0,99	0,99
noiembrie	1,15	1,03	0,98	1,03	1,02
decembrie	1,15	1,05	1,00	1,05	1,04
Total	1,10	1,01	0,95	1,00	1,00

Sursa: datele CBGC 2006 și datele oficiale pentru IPC pentru produse alimentare

Este important de menționat, că un astfel de indice este calculat în așa fel, încât referință este prețul mediu pe țară în 2006. Rezultatele sunt încurajatoare, dat fiind că indicele reflectă bine caracterul sezonier și inflația. Astfel, indicii calculați în baza datelor CBGC sunt foarte similari cu IPC oficial, prin urmare putem constata că rezultatele sunt relevante și de o calitate înaltă. Diferențele regionale de prețuri pentru produse alimentare sunt în mediu la nivelul de 15%.

Cel de-al doilea indice (consumul total) se obține prin însumarea celor trei ponderi agregate ale consumului și indicii corespunzători ai prețurilor, folosind formula de mai jos:

$$priceindex = \sum_i w_i p_i$$

Cele trei componente ale consumului sunt: produse alimentare (inclusiv băuturile alcoolice și tutun), mărfuri ne-alimentare și servicii. IPC pentru mărfurile ne-alimentare și servicii a fost exprimat la nivelul de preț mediu pentru 2006. Tabelul A2 reprezintă rezultatele indicelui prețului total în același context ca și tabelul precedent.

Tabelul A2. Indicele mediu de preț total pentru fiecare lună și mediu de reședință, 2006

Luna	Indicele prețului implicit CBGC				IPC oficial total
	orașe	orășele	sate	total	
ianuarie	0.99	0.95	0.94	0.95	0.95
februarie	0.99	0.96	0.95	0.96	0.96
martie	1.01	0.98	0.96	0.98	0.97
aprilie	1.02	1.01	0.98	0.99	0.98
mai	1.04	1.02	0.98	1.00	1.00
iunie	1.06	1.01	0.98	1.00	1.00
iulie	1.05	1.00	0.96	0.99	0.99
august	1.06	1.00	0.96	0.99	1.00
septembrie	1.04	1.00	0.97	0.99	1.01
octombrie	1.06	1.03	1.00	1.02	1.03
noiembrie	1.10	1.05	1.02	1.05	1.05
decembrie	1.11	1.06	1.03	1.06	1.06
Total	1.05	1.01	0.98	1.00	1.00

Sursa: datele CBGC 2006 și IPC oficial alimentar

Este important faptul, că pentru indicele total al prețurilor, diferențele regionale de preț sunt mai mici comparativ cu indicele pentru produsele alimentare. Încă, dacă comparăm cu IPC oficial rezultatele sunt foarte similare, prin urmare încurajatoare.

Anexa B: Coșul alimentar al pragului sărăciei

Articol	unit	Calorii pe o unitate	Cantitatea lunară pe o persoană echivalent adultă	Consumul zilnic de calorii	Preț pe o unitate (Lei)	Valoarea lunară a cantității consumate (Lei)
struguri proaspeți	kg	600	0,24	4,83	4,94	1,21
pomușoare de grădină	kg	410	0,15	2,01	9,64	1,44
pomușoare și fructe sălbatice	kg	420	0,00	0,02	9,06	0,01
pomușoare și fructe uscate	kg	2734	0,01	0,49	16,42	0,09
struguri uscați	kg	2734	0,00	0,18	29,14	0,06
nuci	kg	3244	0,12	13,16	13,60	1,68
pomușoare și fructe conservate, congelate	kg	578	1,65	31,30	5,70	9,38
varză	kg	177	1,28	7,44	2,74	3,51
varză murată	kg	140	0,40	1,85	5,18	2,08
roșii	kg	140	1,28	5,89	3,51	4,50
castraveți	kg	140	0,53	2,45	3,77	2,01
ardei roșu	kg	296	0,53	5,15	3,62	1,91
vinete	kg	296	0,15	1,50	3,17	0,49
usturoi	kg	391	0,17	2,16	15,77	2,65
alte legume	kg	296	0,06	0,60	9,86	0,60
roșii murate	kg	80	0,71	1,86	5,10	3,60
castraveți murați	kg	80	0,27	0,70	5,60	1,50
sfeclă	kg	293	0,49	4,70	4,04	1,97
morcov	kg	293	0,88	8,50	4,46	3,94
alte rădăcinoase	kg	293	0,08	0,76	8,56	0,68
ceapă	kg	275	1,73	15,65	3,97	6,87
bostănei	kg	212	0,20	1,36	3,02	0,59
zămoși și harbuji	kg	380	1,06	13,21	1,37	1,45
ciuperci	kg	426	0,02	0,26	23,90	0,44
fasole	kg	2782	1,09	100,04	7,05	7,71
semințe de răsărită	kg	5980	0,01	1,92	11,85	0,12
alte semințe	gr	0	0,00	0,00	27,24	0,00
legume conservate	kg	553	0,46	8,45	10,99	5,11
cartofi	kg	589	5,59	108,27	4,54	25,36
alte produse de cartofi	kg	3410	0,00	0,04	86,32	0,03
zahar și substituenții acestuia	kg	3956	1,05	136,72	11,15	11,72
terciuri, dulceață	kg	2589	0,35	30,00	13,01	4,58
miere de albi (naturală)	kg	3026	0,02	2,41	38,76	0,94
ciocolată, bomboane de ciocolată	kg	4570	0,03	4,94	42,03	1,38
alte dulciuri, halva, etc.	kg	4148	0,20	26,94	20,85	4,12
înghețată	kg	1718	0,06	3,34	23,14	1,37
sare	kg	0	0,25	0,00	1,74	0,44
boabe de cafea	100gr	223	0,95	6,94	0,26	0,25
cafea instantaneu	100gr	223	2,26	16,60	0,33	0,74
ceai	gr	0	16,69	0,00	0,11	1,80
cacao și băuturi din cacao	100gr	380	0,40	5,06	0,08	0,03
apă minerală	lt	0	0,47	0,00	2,69	1,26
băuturi nealcoolice	lt	330	0,52	5,60	2,88	1,48
sucuri din fructe și pomușoare	lt	610	0,16	3,25	9,88	1,60
sucuri din legume	lt	300	0,09	0,93	8,10	0,76
TOTAL				3004		404,2

Anexa C: Estimări alternative ale sărăciei

De asemenea au fost calculați indicatorii sărăciei pentru diferite praguri ale sărăciei:

1. Indicatorii sărăciei pentru comparabilitatea internațională: aceștia sunt calculați folosind estimările per capita și pragul sărăciei egal cu 2.15 sau 4.3 dolari pe zi la paritatea puterii de cumpărare.
2. Pragul relativ al sărăciei, stabilit la nivelul de 60% din cheltuielile mediane de consum
3. Pragul absolut al sărăciei, stabilit folosind un prag superior al sărăciei, după cum se descrie în pagina 7.

Pragul superior al sărăciei

După cum a fost explicat în pagina 7, la stabilirea pragului sărăciei alimentare, pragul sărăciei totale poate fi calculat folosind două abordări diferite: folosind coeficientul gospodăriilor cheltuielile totale ale cărora sunt aproximativ egale cu pragul sărăciei alimentare sau folosind coeficientul gospodăriilor ale căror cheltuieli pentru produse alimentare sunt aproximativ egale cu pragul sărăciei alimentare. Nota în cauză a folosit prima abordare, dar prezentăm aici și rezultatele celei de-a doua abordări.

Folosind a doua abordare, pragul sărăciei este egal cu 820 lei pe lună pe o persoană echivalent adultă. Principalii indicatori ai sărăciei în baza acestui prag sunt prezentați în tabelul C.1.

Tabelul C1. Indicatorii sărăciei pentru pragul superior de sărăcie

	Rata sărăciei(P0)	Profunzimea sărăciei (P1)	Severitatea sărăciei (P2)
orașe	25,1	7,1	3,0
orășele	36,5	10,1	4,1
sate	41,2	11,3	4,5
Total	36,5	10,1	4,1

Pragul sărăciei relative

Pragul sărăciei relative este o altă măsurare specifică a inegalității, unde pragul sărăciei este determinat în raport cu mediana sau media distribuției. În UE pragul sărăciei relative este în mod general calculat drept 60% din nivelul median al cheltuielilor de consum. Conform acestui prag al sărăciei, rata sărăciei este de 15.8%. Dacă stabilim pragul sărăciei relative la nivelul de 50% din nivelul mediu al cheltuielilor de consum, atunci rata sărăciei este de 14.4%.

Anexa D: Profilul sărăciei

	Rata sărăciei, %	Structura populației sărace, %	Structura populației nesărace, %	Structura populației totale, %
Mediul de reședință				
Urban	24,8	34,3	45,1	41,8
Rural	34,1	65,7	54,9	58,2
Total	30,2	100,0	100,0	100,0
Mărimea gospodăriei				
1 persoană	29,6	7,3	7,5	7,4
2 persoane	24,9	15,9	20,7	19,3
3 persoane	21,8	17,1	26,5	23,6
4 persoane	28,4	25,9	28,1	27,4
5 persoane	38,5	16,2	11,2	12,7
6 și mai multe persoane	55,9	17,7	6,0	9,6
Total	30,2	100,0	100,0	100,0
Tipul gospodăriei				
Gospodărie dintr-o persoană	29,6	7,3	7,5	7,4
Cuplul familial fără copii	25,7	11,2	14,0	13,2
Cuplul familial cu copii pînă la 18 ani	29,0	24,2	25,6	25,1
Părinte singur cu copii pînă la 18 ani	27,1	2,6	3,0	2,9
Alte gospodării cu copii	34,9	38,0	30,7	32,9
Alte gospodării fără copii	27,3	16,7	19,3	18,5
Total	30,2	100,0	100,0	100,0
Numărul de copii în gospodărie				
Gospodării cu 1 copil	25,1	23,3	30,1	28,0
Gospodării cu 2 copii	31,7	24,2	22,5	23,0
Gospodării cu 3 copii	47,6	11,1	5,3	7,0
Gospodării cu 4 și mai mulți copii	65,4	6,2	1,4	2,9
Gospodării fără copii	27,2	35,2	40,8	39,1
Total	30,2	100,0	100,0	100,0

Calcularea indicelui de deprivare multiplă

Indicele de deprivare multiplă a ariilor mici. Diferite aspecte ale sărăciei nemonetare, caracteristice unei localități concrete, au fost estimate și exprimate printr-un singur indicator agregat – indicele de deprivare multiplă a ariilor mici. Acest indice permite clasificarea localităților în funcție de asigurarea generală a lor cu infrastructură, condiții de trai, loturi de pământ, surse potențiale de venituri, acces la educație și sănătate, etc. și identificarea necesităților unor acțiuni relevante, direcționate către localitățile corespunzătoare. În acest scop a fost utilizată metodologia elaborată de Social Disadvantage Research Centre, Departamentul de politici și activități sociale, Universitatea de la Oxford pentru calcularea indicelui de deprivare în Scoția. Primul exercițiu în acest domeniu a fost efectuat în baza datelor administrative pentru anul 2003, colectate din primării. În raportul în cauza sînt prezentate rezultatele obținute în baza datelor administrative pentru 2007, agregate din diverse surse. Baza de date agregate include informația despre 843 primării rurale.

Metodologia în cauza include 2 componente de bază și anume: calcularea indicilor de deprivare pe fiecare domeniu și agregarea domeniilor într-un singur indice de deprivare multiplă.

Calcularea indicilor de deprivare pe domenii.

Indicatorii utilizați pentru calcularea indicilor pe domenii sînt de tip rată (rata de cuprindere în învățămînt, rata de mortalitate, altele) și medii (media venitului bugetului local pe o persoană, bonitatea medie a pămîntului, altele).

- Fiecare indicator a fost testat pentru a analiza abaterea standard și valorile marginale.
- pentru a micșora sensibilitatea rezultatelor în cazul existenței valorilor marginale (outliers) în datele primare, asupra indicatorilor de tip rate se aplică o procedură specială de ajustare a datelor “shrinkage procedure” (vezi mai jos)

În continuare se aplică două modalități de calcul al indicilor pe domenii, și anume:

- În cazul cînd toți indicatorii care descriu domeniul de deprivare sînt de tip rate (au aceeași unitate de măsură) și nu se suprapun, indicele de deprivare pe domenii se calculează ca suma acestor valori.

Primăriile se aranjează conform sumei obținute; rangul 1 indică cea mai deprivată comunitate, rangul 843 cea mai joasă deprivare. Această metodă s-a aplicat la calcularea indicilor de deprivare pe venit, demografic și educație;

- În cazul cînd indicatorii care descriu domeniul de deprivare sînt de tipuri diferite sau se suprapun, s-a procedat după cum urmează:

fiecare indicator (fie calculat, fie ajustat cu ‘shrinkage procedure’) se aranjează și fiecărei localități i se atribuie un rang (1 - 843) ;

Asupra acestui rang se aplică transformarea normală inversă, pentru a reduce cît mai mult posibil diferențele de scală;

se aplica analiza factorială, în particular metoda « maximum likelihood », și utilizînd variabilele construite pentru fiecare domeniu se selectează o formă liniară (componenta), un factor, care cel mai bine explică tipul dat de deprivare.

Primăriile se aranjează conform componentei obținute, adică se calculează rangul localității pentru fiecare domeniu. Anume acest rang și va arata domeniul dat de deprivare a primăriei. Utilizînd această metodă au fost calculați indicii de deprivare pentru domeniile economic, asistența medicală, condițiile de trai, geografic.

Calcularea indicelui de deprivare pe multiplă.

- Rangul care exprimă tipul de deprivare pe domenii se transformă în rang fracțional pentru a primi variabila cu valoarea de la 0 la 1 (sau rangul fiecărei primării se împarte la numărul de primării din studiu, în cazul dat egal cu 843)
- Se aplică o transformare exponențială (vezi mai jos) pentru a exclude compensarea deprinderii mari pe un domeniu de către deprinderea mică pe alt domeniu
- Indicele de deprivare a ariilor mici (indicele de deprivare multiplă) se calculează atribuind o pondere fiecărui domeniu de deprivare în așa mod, încât suma totală a ponderilor să fie egală cu 1.

Calcularea indicelui de deprivare la nivel de raion și/sau regiune de dezvoltare.

Indicele de deprivare la nivel de raion și/sau regiune de dezvoltare a fost calculat ca o medie ponderată a rangurilor primăriilor din raion. Drept pondere a fost utilizată populația fiecărei primării din raion.

Tehnica ‘Shrinkage’ (Contractării/ajustării)²²

Estimarea proporției (sau coeficientului) ‘shrunken’ la nivel de primărie este o medie ponderată a două proporții ‘brute’ pentru primărie și pentru autoritățile locale respective - raion. Aceste ponderi folosite sînt determinate de cuantumulurile relative ale variabilității în cadrul primăriei și între primării. Dacă rata unui indicator concret din primăria j este r_j cazuri dintr-o categorie n_j , logit-ul empiric pentru fiecare primărie este:

$$m_j = \log \left[\frac{r_j + 0.5}{n_j - r_j + 0.5} \right] \quad [1]$$

unde marja estimată a erorii (s_j) este rădăcina pătrată a:

$$s_j^2 = \frac{(n_j + 1) \cdot (n_j + 2)}{n_j \cdot (r_j + 1) \cdot (n_j - r_j + 1)} \quad [2]$$

Numărul corespunzător r din n la nivel raional dau logit-ul la nivel raional:

$$m = \log \left[\frac{r + 0.5}{n - r + 0.5} \right]. \quad [3]$$

Logit-ul ‘shrunken’ la nivel de primărie este atunci o medie ponderată:

$$m_j^* = w_j m_j + (1 - w_j) m \quad [4]$$

unde w_j este ponderea atribuită datelor ‘brute’ ale primăriei- j și $(1-w_j)$ ponderea atribuită ratei totale pentru raion. Formula folosită la determinarea w_j este după cum urmează:

$$w_j = \frac{1/s_j^2}{1/s_j^2 + 1/t^2} \quad [5]$$

unde t^2 este variația între-primării a k primării din raion, calculată după cum urmează:

$$t^2 = \frac{1}{k-1} \sum_{j=1}^k (m_j - m)^2 \quad [6]$$

Astfel, primăriile mari, unde precizia de $1/s_j^2$ este relativ mare, are ponderea w_j aproape de 1 și astfel ‘contractarea’/ajustarea are un efect mic. Efectul ‘contractării’/ajustării este cel mai mare pentru primăriile mici din raionale relativ omogene.

Pasul final constă în transformarea inversă a logit-ului z_j^* ajustat (shrunken) prin aplicarea ‘anti-logit’-ului, pentru a obține proporția ajustată (shrunken) la nivel de primărie:

²² Ideea de aplicare a procedurii ‘contractare’/ajustare și descrierea acestuia este luat din Raportul: ‘Indicele Deprivării în Scoția 2003’.

$$\mu_j^* = \frac{e^{m_j^*}}{1 + e^{m_j^*}} \quad [7]$$

pentru fiecare primărie, unde $\mu_j^* = \frac{r_j^*}{n_j}$. Pentru obținerea [7] pur și simplu oțim adunarea cu 0.5 în formula [1].

Transformarea exponențială a Indicilor Domeniilor

Să admitem că R este rangul fracțional al indicatorului pe domeniu (egal cu rangul indicatorului din domeniu, gradat în quantumul [0,1], adică, $R=1/N$ pentru cea mai mica deprivare, și $R=N/N=1$, pentru cea mai mare deprivare, unde $N=843$ care este numărul primăriilor rurale din Republica Moldova).

Transformarea exponențială al R (denotat prin X) se calculează ca:

$$X = -23 * \log \{1 - R * [1 - \exp(-100/23)]\}$$

Unde log arată logaritmul natural și exp – exponențialul sau transformarea antilog, și * arată înmulțirea.

Fiecare domeniu transformat are un quantum de la 0 la 100, cu un rang de 100 pentru cea mai deprivată primărie. Când rangurile transformate din diferite domenii sînt combinate prin media acestora, asimetria distribuiri reduce măsura în care deprivarea într-un domeniu poate fi anulată prin lipsa deprivării în alt domeniu.

Alegerea constantei egale cu 23 în distribuirea exponențială determină ca 10% din primarii să aibă un rang mai mare de 50. Astfel, dacă rangurile transformate pe 2 domenii sînt pur și simplu medii, cu ponderi egale, o primărie care are rangul de 100 pe un domeniu și 0 pe alt domeniu va avea un rang combinat de 50 și, astfel, va fi plasată la a 90-a percentilă. Astfel măsura în care deprivarea în unele domenii poate fi anulată prin lipsa deprivării în alte domenii este redusă intenționat.

ANEXA 2: ANEXE STATISTICE

Tabelul A. 1. Indicatorii sărăciei (rata, profunzimea și severitatea)^{1,2}, ponderat

Indicatorii și sursele	2006	2007
	<i>Pragul absolut al sărăciei (MDL pe adult echivalent pe lună)- nivelul de sus</i>	820
Rata sărăciei, %	36,5	32,3
Profunzimea sărăciei, %	10,1	7,9
Severitatea sărăciei	4,1	2,9
<hr/>		
<i>Pragul absolut al sărăciei (MDL pe adult echivalent pe lună) ^{a)}</i>	747,4	839,3
Rata sărăciei, %	30,2	25,8
Profunzimea sărăciei, %	7,9	5,9
Severitatea sărăciei	3,0	2,1
<hr/>		
<i>Pragul sărăciei extreme (MDL pe adult echivalent pe lună) ^{a)}</i>	404,2	453,9
Rata sărăciei extreme, %	4,5	2,8
Profunzimea sărăciei extreme, %	1,0	0,5
Severitatea sărăciei extreme	0,4	0,2
<hr/>		
<i>Pragul relativ al sărăciei (MDL pe adult echivalent pe lună)³</i>	591,8	707,1
Rata sărăciei, %	16,9	15,1
<hr/>		
<i>Minimumul de existență, MDL, pe adult echivalent pe lună</i>	935,1	1099,4 ⁵
Rata sărăciei după cheltuieli pe adult echivalent), %	46,2	45,0
<hr/>		
<i>Pragul internațional de \$4.30 PPC pe persoană/zi (MDL/persoană/lună)⁴</i>	604	678,3
Rata sărăciei (cheltuieli pe persoană), %	34,5	29,8

Sursa: MEC, în baza datelor CBGC,
a) BNS

Note:

- 1\ Cifrele sînt ponderate și sînt reprezentative la nivel național.
- 2\ Pragurile sărăciei sînt calculate pe adult echivalent pe lună, cu excepția cazurilor menționate.
- 3\ Pragul relativ este stabilit la nivelul de 60% din mediana cheltuielilor de consum pe adult echivalent
- 4\ Ajustate la Paritatea Puterii de Cumpărare. Valori calculate pe persoană pe lună.
- 5\ http://www.statistica.md/statistics/dat/1138/ro/minimul_de_existentia_anul2007.pdf

Tabelul A. 2. Ratele sărăciei în funcție de locul de trai, 2006, ponderat, %

	medii de reședință							
	Orașe mari		Orașe mici		Sate			
	2006	2007	2006	2007	2006	2007		
Sărăcia absolută - nivelul de sus	25,1	18,3	36,4	30,9	41,2	38,4		
Sărăcia absolută ^{a)}	20,6	14,0	30,1	23,8	34,1	31,3		
Sărăcia extremă ^{a)}	3,5	0,7	5,0	1,9	4,7	3,9		
<hr/>								
	zone statistice ²							
	Nord		Centru		Sud		Chișinău	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
Sărăcia absolută - nivelul de sus	40,5	38,3	39,0	36,3	42,3	37,4	24,4	15,2
Sărăcia absolută	32,8	30,4	33,7	30,2	34,1	29,5	19,7	11,4
Sărăcia extremă	4,9	3,1	6,1	3,9	3,5	3,1	2,7	0,6

Sursa: MEC, în baza datelor CBGC
a) BNS

Note:

- 1\ Cifrele sînt ponderate și sînt reprezentative la nivel național. pe medii de reședință
- 2\ Nord - Briceni, Edineț, Ocnîța, Dondușeni, Soroca, Drochia, Rîșcani, Glodeni, Fălești, Sîngerei, Florești, Șoldănești, mun. Bălți; Centru - Ungheni, Telenești, Rezina, Orhei, Călărași, Nisporeni, Strășeni, Criuleni, Dubăsari, Anenii Noi, Ialoveni, Hîncești; Sud - Leova, Cimișlia, Basarabeasca, Căușeni, Ștefan Vodă, UTA Găgăuzia, Cantemir, Taraclia, Cahul; Mun. Chișinău.

Tabelul A. 2. Distribuția cheltuielilor de consum ¹

<i>Pondereea cheltuielilor de consum pe grupe de chintile (20%) ale populației:</i>	Total		orase mari		orase mici		rural	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
TOTAL	100	100	100	100	100	100	100	100
Chintila I	8,2	8,8	7,5	8,9	8,4	9,2	8,7	9,1
Chintila II	12,8	13,3	12,9	13,6	13,2	13,3	13,2	13,5
Chintila III	17,1	17,3	17,1	17,4	17,2	17,3	17,5	17,9
Chintila IV	22,8	22,6	22,3	22,1	22,8	23,0	23,0	22,5
Chintila V	39,1	38,0	40,2	37,9	38,5	37,1	37,6	36,9
Coeficientul Gini pe cheltuieli de consum pe persoană (ponderat)	0,315	0,298	0,328	0,290	0,304	0,288	0,297	0,284
Distribuția 90/10, media cheltuielilor de consum pe adult echivalent	7,01	6,11	8,30	5,95	6,75	5,74	6,12	5,64

Sursa: MEC, în baza datelor CBGC

Notă: 1\ Cifrele sînt ponderate și sînt reprezentative la nivel național.

2\ Chintilele sînt constituite pentru fiecare mediu de reședință separat

Tabelul A. 4. Structura și rata sărăciei conform principalelor caracteristici ale gospodăriilor casnice, 2007, %

	Săraci		Extrem săraci		Total populație
	Structura	Rata sărăciei	Structura	Rata sărăciei	Structura
<i>1, Locul de trai</i>					
Urban	30,0	18,4	18,6	1,2	42,2
Rural	70,0	31,3	81,4	3,9	57,8
Total	100,0	25,8	100,0	2,8	100,0
<i>2, Mărimea gospodăriei</i>					
1 persoană	8,1	25,8	9,5	3,3	8,1
2 persoane	20,1	23,8	17,2	2,2	21,8
3 persoane	15,6	17,4	11,6	1,4	23,2
4 persoane	23,3	23,7	19,1	2,1	25,4
5 persoane	17,6	35,7	20,6	4,5	12,7
6 și mai multe persoane	15,2	45,0	21,8	6,9	8,7
Total	100,0	25,8	100,0	2,8	100,0
<i>3, Tipul gospodăriei</i>					
Gospodărie dintr-o persoană	8,1	25,8	9,5	3,3	8,1
Cuplul familial fără copii	14,1	26,1	11,7	2,3	14,0
Cuplul familial cu copii pînă la 18 ani	19,9	22,1	17,7	2,1	23,2
Părinte singur cu copii pînă la 18 ani	3,1	21,9	3,8	2,9	3,7
Alte gospodării cu copii	38,9	31,6	42,9	3,7	31,8
Alte gospodării fără copii	15,9	21,3	14,4	2,1	19,2
Total	100,0	25,8	100,0	2,8	100,0
<i>4, Componenta gospodăriei</i>					
Gospodării cu 1 copil pînă la 18 ani	24,1	22,9	18,5	1,9	27,2
Gospodării cu 2 copii pînă la 18 ani	22,6	26,1	21,8	2,7	22,3
Gospodării cu 3 copii pînă la 18 ani	10,3	39,4	16,8	6,9	6,7
Gospodării cu 4 și mai mulți copii pînă la 18 ani	5,0	53,2	7,6	8,7	2,4
Gospodării fără copii pînă la 18 ani	38,1	23,8	35,4	2,4	41,3
Total	100,0	25,8	100,0	2,8	100,0
<i>5, Categoriile socio-economice</i>					
Fermieri	26,1	35,0	31,7	4,6	19,2
Salariați sectorul agricol	11,3	39,9	16,2	6,1	7,3
Salariați sectorul non-agricol	23,5	16,2	17,8	1,3	37,3
Lucrători pe cont propriu în activități non-agricole	-	-	-	-	,6
Pensionari	32,6	33,5	27,9	3,1	25,1
Alții	6,6	16,4	6,3	1,7	10,4
Total	100,0	25,8	100,0	2,8	100,0
<i>6, Sursa principală de venit a capului gospodăriei</i>					
Activitate salarizată	34,8	20,1	34,0	2,1	44,6

	Săraci		Extrem săraci		Total populație
	Structura	Rata sărăciei	Structura	Rata sărăciei	Structura
Activitate pe cont propriu în sectorul agricol	26,1	35,0	31,7	4,6	19,2
Activitate pe cont propriu în sectorul non-agricol	4,2	18,3	4,4	2,0	5,9
Prestații sociale	33,3	33,6	29,0	3,1	25,6
Bani din altă țară	1,4	9,2	-	-	4,0
Alte surse	,2	9,7	,8	4,1	,6
Total	100,0	25,8	100,0	2,8	100,0
<i>7. Numărul de lucrători</i>					
<i>Gospodării cu 1 persoană</i>					
Fără lucrători	6,1	29,6	6,8	3,5	5,3
1 lucrător	2,0	18,5	2,8	2,8	2,8
<i>Gospodării cu 2 și mai multe persoane</i>					
Fără lucrători	13,4	27,0	11,5	2,5	12,8
1 lucrător	23,2	23,3	15,8	1,7	25,7
2 lucrători	35,6	23,5	39,2	2,8	39,1
3 și mai mulți lucrători	19,8	35,8	24,0	4,7	14,3
Total	100,0	25,8	100,0	2,8	100,0
<i>8. Nivelul educațional al capului gospodăriei</i>					
Studii superioare	5,1	8,7	,6	,1	15,3
Studii medii generale și de specialitate	54,4	23,6	45,8	2,1	59,5
Studii medii incomplete și primare	37,1	40,7	49,8	5,8	23,5
Fără studii primare	3,3	51,0	3,8	6,3	1,7
Total	100,0	25,8	100,0	2,8	100,0
<i>9. Vîrsta capului gospodăriei</i>					
pînă la 25 ani	1,4	13,7	,6	,6	2,6
25-34 ani	9,4	19,6	9,5	2,1	12,4
35-44 ani	19,7	24,3	23,5	3,1	20,9
45-54 ani	26,7	24,6	24,4	2,4	28,1
55-64 ani	16,7	25,4	16,8	2,7	17,0
65 ani și peste	26,1	35,5	25,3	3,7	19,0
Total	100,0	25,8	100,0	2,8	100,0
<i>10. Sexul capului gospodăriei</i>					
Bărbat	66,1	25,9	62,6	2,6	66,0
Femeie	33,9	25,7	37,4	3,0	34,0
Total	100,0	25,8	100,0	2,8	100,0

Sursa: BNS, MEC, în baza datelor CBGC

Notă: 1\ Cifrele sînt ponderate și sînt reprezentative la nivel național

Tabelul A. 5. Rata sărăciei în funcție de sex, vîrstă și mediu de reședință al populației, 2007, %

	Total		Urban		Rural	
	Sărăcie absolută	Sărăcie extremă	Sărăcie absolută	Sărăcie extremă	Sărăcie absolută	Sărăcie extremă
Bărbați - total	26,1	2,8	18,6	1,2	31,3	3,9
inclusiv:						
Copii	27,8	3,2	19,6	1,7	32,7	4,2
Sub 5	26,3	3,2	17,1	-	32,6	5,3
5 – 9	27,6	3,2	12,7	3,2	35,0	3,1
10 – 14	30,2	3,8	25,4	1,8	32,6	4,9
15 – 18	26,2	2,6	20,9	1,7	30,5	3,4
Economic activi	23,6	2,6	15,1	,9	30,3	4,0
19 – 29	21,6	1,6	12,3	,4	30,9	2,9
30 – 39	25,2	3,3	14,5	1,4	33,9	4,8
40 – 49	24,9	3,2	16,8	1,4	30,6	4,6
50 – 59	23,4	2,7	17,9	,8	26,9	3,8
Vîrstnici	31,9	2,5	31,9	1,6	31,9	3,0
60 – 69	27,8	1,9	26,9	,9	28,3	2,6
70 – 75	35,1	3,2	43,1	2,9	31,3	3,4
Peste 75	37,3	2,9	31,9	2,1	40,5	3,4

	Total		Urban		Rural	
	Sărăcie absolută	Sărăcie extremă	Sărăcie absolută	Sărăcie extremă	Sărăcie absolută	Sărăcie extremă
Femei – total	25,6	2,8	18,1	1,2	31,3	3,9
inclusiv:						
Copii	27,0	3,2	16,9	2,3	33,6	3,9
Sub 5	30,1	4,2	19,2	2,8	38,1	5,2
5 – 9	26,4	3,9	14,6	1,7	33,6	5,2
10 – 14	28,2	3,6	18,1	3,6	34,2	3,6
15 – 18	24,0	1,8	15,7	1,1	30,0	2,3
Economic activi	22,2	2,4	15,6	,9	28,0	3,6
19 – 29	21,0	2,2	13,2	,4	29,5	4,2
30 – 39	22,9	2,3	15,3	1,2	29,7	3,2
40 – 49	23,6	2,9	17,8	2,0	28,4	3,7
50 – 59	21,6	2,1	16,6	,3	25,3	3,5
Vîrstnici	34,0	3,3	29,7	,8	36,3	4,6
60 – 69	26,9	1,6	23,1	,6	29,2	2,2
70 – 75	41,8	4,5	43,0	1,8	41,2	5,9
Peste 75	38,3	4,9	29,2	,3	42,7	7,2
Populație, total	25,8	2,8	18,4	1,2	31,3	3,9
inclusiv:						
Copii	27,4	3,2	18,2	2,0	33,2	4,0
Sub 5	28,3	3,7	18,2	1,5	35,4	5,2
5 – 9	27,0	3,5	13,7	2,5	34,4	4,1
10 – 14	29,2	3,7	21,7	2,7	33,4	4,3
15 – 18	25,1	2,2	18,2	1,4	30,2	2,8
Economic activi	22,8	2,5	15,4	,9	29,1	3,8
19 – 29	21,3	1,9	12,8	,4	30,2	3,6
30 – 39	24,0	2,7	14,9	1,3	31,6	4,0
40 – 49	24,1	3,1	17,4	1,7	29,4	4,1
50 – 59	22,3	2,3	17,2	,5	26,0	3,6
Vîrstnici	33,1	3,0	30,6	1,2	34,5	4,0
60 – 69	27,3	1,7	24,7	,7	28,8	2,4
70 – 75	39,1	4,0	43,0	2,2	37,1	4,9
Peste 75	37,9	4,2	30,2	1,0	41,9	5,9

Sursa: BNS, MEC, în baza datelor CBGC

Tabela A. 6. Rata sărăciei în funcție de nivelul de educație, sursa principală de venit și mediu de reședință al populației, 2007, %

	Total		Urban		Rural	
	Sărăcie absolută	Sărăcie extremă	Sărăcie absolută	Sărăcie extremă	Sărăcie absolută	Sărăcie extremă
<i>Nivelul de educație a membrilor gospodăriilor</i>						
Preșcolar sau fără școala primară	30,8	4,4	19,0	2,3	37,5	5,6
Primar	31,6	3,8	24,5	2,5	34,4	4,4
Mediu incomplet/gimnazial	36,3	4,5	29,9	1,8	38,5	5,4
Mediu general liceal	24,4	2,6	21,0	1,5	27,0	3,4
Secundar profesional	26,1	2,0	22,7	1,4	28,3	2,5
Mediu de specialitate	15,4	,6	13,4	,4	17,9	1,0
Superior universitar	8,6	,1	7,8	,0	11,4	,2
Total	25,8	2,8	18,4	1,2	31,3	3,9
<i>Sursa principală de venit a membrilor gospodăriilor</i>						
Activitate salarizată	18,7	2,0	13,8	,9	25,0	3,5
Activitate individuală agricolă	36,7	4,4	28,3	1,8	37,4	4,6
Activitate individuală non-agricolă	16,2	1,6	13,0	,4	21,7	3,5
Prestații sociale	31,8	2,8	29,8	1,2	33,2	3,9
Bani din alta țară	10,1	,5	8,9	,4	11,7	,6
Alte surse	25,2	2,9	17,4	1,8	31,5	3,9

	Total		Urban		Rural	
	Sărăcie absolută	Sărăcie extremă	Sărăcie absolută	Sărăcie extremă	Sărăcie absolută	Sărăcie extremă
Total	25,8	2,8	18,4	1,2	31,3	3,9
<i>5. Categoriile socio-economice</i>						
Fermieri	35,0	4,6	24,0	,4	35,8	4,9
Salariați sectorul agricol	39,9	6,1	45,2	9,1	39,4	5,8
Salariați sectorul non-agricol	16,2	1,3	14,6	,9	19,6	2,1
Lucrători pe cont propriu în activități non-agricole						
Pensionari	33,5	3,1	31,1	1,9	34,7	3,7
Alții	16,4	1,7	12,1	,7	21,6	2,9
Total	25,8	2,8	18,4	1,2	31,3	3,9

Sursa: MEC, în baza datelor CBGC

Tabelul A. 3. Structura populației după sursele de venit și categorii socio-economice, 2007, %

	Total		Orașe mari		Orașe mici		Rural	
	Săraci	Nesăraci	Săraci	Nesăraci	Săraci	Nesăraci	Săraci	Nesăraci
	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
<i>Sursa principală de venit a membrilor gospodăriilor</i>								
Activitate salariată	27,8	24,4	42,6	30,4	34,2	16,9	23,0	
Activitate pe cont propriu în sectorul agricol	14,3	1,3	,4	6,3	5,2	27,3	20,8	
Activitate pe cont propriu în sectorul non-agricol	2,9	3,0	4,1	3,2	5,3	1,2	2,0	
Prestatii sociale	21,8	40,6	17,0	26,9	17,9	24,4	22,4	
Bani din alta țară	2,6	1,4	3,2	1,9	5,1	,7	2,5	
Alte surse	30,5	29,3	32,7	31,3	32,4	29,5	29,2	
<i>Categoriile socio-economice</i>								
Fermieri	19,2	,6	,7	6,2	5,7	35,6	29,1	
Salariați din sectorul agrar	7,3		,4	6,8	2,1	14,5	10,2	
Salariați din afara sectorului agrar	37,3	47,4	68,6	47,8	53,9	13,1	24,4	
Întreprinzători	,6		,9		1,9		,4	
Pensionari	25,1	43,8	16,6	29,6	19,3	31,2	26,7	
Alții	10,4	8,2	12,9	9,5	17,1	5,6	9,2	
Dispune gospodăria de lot de pământ?								
Da	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
Nu	73,5	18,0	15,3	70,3	65,5	99,4	99,2	
	26,5	82,0	84,7	29,7	34,5	,6	,8	

Sursa: MEC, în baza datelor CBGC

Tabelul A.8. Structura cheltuielilor de consum ale gospodăriilor casnice, 2007, %

	Chintile pe cheltuieli de consum (pe adult echivalent)					
	I	II	III	IV	V	Total
Total, inclusiv:	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
- produse alimentare	55,62	52,93	49,96	46,48	38,72	45,79
- băuturi alcoolice, tutun	3,12	3,00	2,93	2,63	2,49	2,72
- îmbrăcăminte și încălțăminte	9,76	11,26	12,29	12,93	13,87	12,68
- întreținerea locuinței	16,05	14,72	12,84	11,47	7,97	11,21
- dotarea locuinței	3,09	3,00	3,01	3,07	3,75	3,31
- îngrijire medicală și sănătate	3,76	4,27	5,12	6,10	6,91	5,79
- transport	1,84	2,08	3,08	4,46	7,61	4,87
- comunicații	2,72	3,63	3,99	4,42	5,06	4,34
- agriment	,78	,93	1,23	1,65	2,40	1,69
- învățămînt	,59	,87	1,39	1,75	1,87	1,51
- hoteluri, restaurante	,51	,77	1,40	1,87	4,61	2,57
- diverse	2,14	2,53	2,75	3,16	4,75	3,52
Media cheltuielilor de consum (pe echivalent), MDL	601,79	895,60	1175,39	1520,84	2529,19	1350,56

Sursa: MEC în baza datelor CBGC

Tabelul A.9. Structura veniturilor disponibile ale gospodăriilor casnice 2007, %

	Chintile pe cheltuieli de consum (pe o persoană echivalent adultă)					
	I	II	III	IV	V	Total
TOTAL, inclusiv veniturile din:	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Venit din activitatea salariaata	32,46	34,81	36,96	40,36	48,28	40,83
Venit din activitatea individuala non-agricola	4,15	4,88	5,23	7,49	7,33	6,30
Venit din activitatea individuala agricola	22,14	21,54	20,28	16,04	8,40	15,62
Venit din proprietate	,00	,23	,44	,38	,24	,28
Plati sociale	28,10	19,96	15,54	11,51	7,08	13,69
- inclusiv pensii	24,24	17,43	13,26	9,81	5,60	11,61
- compensatii	1,19	,79	,65	,46	,25	,55
- indemnizatii pentru copii	,86	,48	,36	,37	,45	,46
Alte venituri	13,15	18,59	21,56	24,22	28,66	23,28
- inclusiv remitente	9,22	14,65	17,44	19,34	20,62	17,69
Media venitului disponibil (pe echivalent), MDL	694,80	961,85	1182,15	1458,52	2219,00	1308,00

Sursa: MEC, în baza datelor CBGC

Tabelul A.10. Accesul gospodăriilor casnice la principalele servicii comunale după medii de reședință, 2007 (% pers.)

	Total	Total		Urban		Rural	
		Sărăci	Extrem săraci	Sărăci	Extrem săraci	Sărăci	Extrem săraci
Electricitate	99,7	98,9	93,1	99,4	95,6	98,7	92,5
Baie sau duș	39,5	19,0	6,7	57,4	32,9	2,6	,7
Telefon	83,2	65,4	31,8	81,9	52,0	58,4	27,2
Canalizare	100	100	100	100	100	100	100
- rețea publică	30,6	17,1	6,6	56,0	32,5	,5	,7
- sistem propriu	14,0	6,4	3,1	12,3	16,0	3,9	,2
- nu	55,4	76,5	90,3	31,7	51,5	95,6	99,1
WC	100	100	100	100	100	100	100
- în interior	32,5	16,3	7,2	53,1	35,6	,5	,7
- în afara locuinței	67,5	83,7	92,8	46,9	64,4	99,5	99,3
Apă:	100	100	100	100	100	100	100
- apeduct	43,6	21,9	7,5	63,9	36,6	3,9	,9
- cișmea	8,1	10,7	6,1	15,2	15,9	8,7	3,8
- fântână	46,0	64,2	81,9	18,1	43,9	83,9	90,5
- alte	2,3	3,2	4,5	2,7	3,7	3,5	4,7
Apă caldă:	100	100	100	100	100	100	100
- public	9,8	3,8	,2	12,5	1,0	.	-
- privat	21,8	8,2	1,7	23,6	9,1	1,6	-
- nu	68,4	88,1	98,1	63,8	89,8	98,4	100,0
Gaz:	100	100	100	100	100	100	100
- central	47,4	30,5	14,0	71,0	41,6	13,2	7,7
- butelie	47,4	56,9	48,5	23,3	45,5	71,3	49,2
- nu	5,3	12,6	37,5	5,7	12,9	15,5	43,1
Încălzire:	100	100	100	100	100	100	100
- rețea publică	18,4	11,2	3,3	36,3	14,7	,4	,7
- rețea proprie/autonomă	15,9	6,2	1,3	17,5	3,7	1,4	,8
- sobe, încălzitor electric	65,5	82,2	94,2	44,8	75,3	98,2	98,6
- no	,2	,4	1,2	1,4	6,3	-	-

Sursa: MEC, în baza datelor CBGC

Tabelul A.11. Pragul subiectiv al sărăciei estimat în funcție de mărimea gospodăriei casnice, 2007 (MDL)

Mărimea gospodăriei casnice, persoane	Pragul subiectiv al sărăciei		
	Total	Rural	Urban
1	538,69	484,44	746,33
2	962,32	840,77	1374,12
3	1351,19	1160,75	1963,78

4	1719,09	1459,20	2529,97
5	2072,13	1742,59	3079,33

Sursa: MEC, în baza datelor CBGC

Tabelul A. 42. Rata sărăciei în mediile urban și rural, în perioada 2007 , ponderat, %

	Total	Rural	Urban
Sărăcia extremă	2,8	3,9	1,2
Sărăcia absolută	25,8	31,3	18,4
Sărăcia subiectivă	7,4	5,6	18,6

Sursa: MEC, în baza datelor CBGC

Tabelul 13. Autoaprecierea nivelului de trai de catre gospodarii, 2007, %

		Locul de resedinta (oras-1, sat-2)		Total
		oras	sat	
1 Cum apreciati nivelul de trai al gospod. DVS?	Foarte bun	,0	,1	,1
	Bun	12,2	13,1	12,7
	Satisfacator	63,2	66,8	65,3
	Rau	22,1	18,7	20,1
	Foarte rau	2,5	1,4	1,8
Total		100,0	100,0	100,0

Tabelul 14. In ultimele 12 luni ati intimpinat dificultati in achitarea sau procurarea...

		Locul de resedinta (oras-1, sat-2)		Total
		oras	sat	
5.1 Energiei electrice	da	18.5	14.1	15.9
	nu	81.5	85.9	84.1
Total		100.0	100.0	100.0
5.2 Agentului termic (incalzire centrala)	da	48.5	70.2	48.9
	nu	51.5	29.8	51.1
Total		100.0	100.0	100.0
5.3 Gazelor naturale	da	27.0	30.1	27.9
	nu	73.0	69.9	72.1
Total		100.0	100.0	100.0
5.4 Prod.alim. suficiente pentru asig.hranei	da	45.6	36.2	40.2
	nu	54.4	63.8	59.8
Total		100.0	100.0	100.0

Tabelul A. 55. Cum trăiește familia Dvs. în comparație cu anul precedent ? 2007, %

	Total	Sărăci	Nesărăci
mult mai bine	.4	.1	.6
mai bine	14.3	7.8	16.6
la fel	56.2	53.9	57.0
mai rău	27.5	35.5	24.7
mult mai rău	1.5	2.7	1.1
Total	100.0	100.0	100.0

Sursa: MEC în baza datelor CBGC

Tabelul A.16. Accesul gospodăriilor casnice la credite si imprumuturi ale gospodariilor, (% , pers.)

	Total		Urban				Rural							
	2006	2007	Nesărăci	Sărăci	Nesărăci	Sărăci	Nesărăci	Sărăci	Nesărăci	Sărăci				
Credite, imprumuturi bancare sau de la alte intr., org. etc.	4.2	5,7	4.7	6,5	3.2	3,3	3.8	7,6	1.0	4,9	5.4	5,6	4.3	2,7
Marfuri procurate in credit	1.2	,9	1.5	1,0	.5	,7	2.0	1,3	.2	2,0	1.0	,7	.7	,1
Datorii persoanelor particulare	13.4	10,4	12.8	10,4	14.9	10,4	10.8	9,2	14.7	7,7	14.4	11,5	15.0	11,6

Sursa: MEC în baza datelor CBGC

Notă: 1/gospodarii care au declarat datorii

Tabelul A.17. Accesul gospodăriilor casnice la servicii comunale, urban, (% , pers.)

	Total		Total				Orase mari				Orase mici			
	2006	2007	Nesăraci		Săraci		Nesăraci		Săraci		Nesăraci		Săraci	
datorii pentru încălzirea centrala	11.1	6,0	10.4	5,4	13.1	8,5	17.2	9,2	27.4	18,9	.7	.1	.6	.7
datorii pentru apa calda	2.5	1,5	2.2	1,6	3.4	1,2	3.6	2,7	7.2	2,8	.2	-	-	-
datorii pentru alte servicii comunale	8.1	3,6	6.9	3,1	11.6	5,7	7.3	2,8	14.0	8,2	6.4	3,4	9.5	3,9

Sursa: MEC în baza datelor CBGC

Notă: 1/gospodarii care au declarat datorii

Tabelul A. 18. Cheltuielile gospodăriilor casnice pentru educație, 2007¹

	Cheltuieli medii ale gospodăriei pentru educație, lei pe lună	Cota cheltuielilor pentru educație în total cheltuielile de consum,
<i>Medii de reședință</i>		
Orașe mari	191,13	4,40
Orașe mici	104,39	2,87
Rural	63,41	1,82
Total	105,14	2,81
<i>Statutul sărăciei</i>		
Nesăraci	127,00	3,03
Săraci	22,27	1,12
Extrem săraci	16,54	1,40

Sursa: MEC în baza datelor CBGC

Notă: 1/gospodarii care au în componență membri încadrați în sistemul de învățământ în perioada de cercetare (7-30 ani)

Tabelul A.19. Distribuția persoanelor încadrate în sistemul de învățământ pe chintile, după nivelul educațional, 3-30 ani, 2007, %

	Preșcolare	Primare	Gimnaziale	Alte instituții & superioare	Total
<i>Chintile</i>					
1	19,8	23,1	21,1	12,1	18,1
2	24,1	19,2	19,7	16,0	18,8
3	19,1	19,1	22,1	19,5	20,3
4	18,9	19,8	19,5	22,6	20,6
5	18,1	18,8	17,6	29,7	22,2
Total	100	100	100	100	100

Sursa: MEC în baza datelor CBGC

Tabelul A. 60. Accesul populației la servicii medicale pe medii de reședință, 2007

	Total			Urban			Rural		
	extrem săraci	săraci	nesăraci	extrem săraci	săraci	nesăraci	extrem săraci	săraci	nesăraci
<i>Oficiul medicului de familie sau punctul medical¹</i>									
- distanța medie (km)	1.18	1.27	1.28	1.89	1.73	1.47	1.03	1.10	1.16
- numărul de vizite (pe lună)	.15	.17	.24	0	0	.01	.18	.23	.39
<i>Policlinică de sector</i>									
- distanța medie (km)	13.00	12.62	9.53	1.89	1.81	1.56	15.41	16.65	14.69
- numărul de vizite (pe lună)	.09	.20	.49	.26	.43	.79	.05	.11	.30
<i>Spital</i>									
- distanța medie (km)	17.27	16.28	12.82	3.03	2.61	2.50	20.36	21.38	19.50
- numărul de zile/pat pe lună	.47	.21	.34	.29	.26	.33	.50	.19	.34
Ponderea cheltuielilor pentru sănătate în totalul cheltuielilor GC	2.70	3.81	6.06	2.63	4.63	6.05	2.72	3.42	6.08

	Nord			Centru			Sud			mun. Chișinău		
	extrem săraci	săraci	ne-săraci	extrem săraci	săraci	ne-săraci	extrem săraci	săraci	ne-săraci	extrem săraci	săraci	ne-săraci
<i>Oficiul medicului de familie sau punctul medical¹</i>												
- distanța medie (km)	1.22	1.25	1.22	1.14	1.29	1.30	1.32	1.33	1.35	.68	1.12	1.27
- numărul de vizite (pe lună)	.14	.15	.30	.16	.17	.27	.18	.23	.29	0	0	.03
<i>Policlinică de sector</i>												
- distanța medie (km)	11.86	12.70	10.08	14.10	13.48	10.99	12.93	13.38	12.69	12.48	4.67	2.25
- numărul de vizite (pe lună)	.03	.13	.34	.09	.20	.46	.16	.22	.38	.11	.56	.96
<i>Spital</i>												
- distanța medie (km)	15.66	15.93	12.72	16.14	17.07	15.17	22.59	18.18	16.46	13.89	7.03	4.60
- numărul de zile/pat pe lună	0	.08	.29	.94	.36	.40	.45	.20	.28	0	.31	.38
<i>Pondereea cheltuielilor pentru sănătate în totalul cheltuielilor GC</i>												
	2.72		2.87			2.61			1.74			
		3.29	5.62		3.84	6.32		3.92	5.92		5.20	6.28

Sursa: MEC, în baza datelor CBGC.

Notă: 1\ Oficiile medicului de familie și punctele medicale sînt disponibile doar în mediul rural.

Tabelul A. 71. Cheltuielile gospodăriilor casnice pentru menținerea sănătății după locul de trai, 2007, MDL pe lună/ persoană

	Total	Extrem săraci	Săraci	Nesăraci
<i>Total</i>	60,43	7,45	18,82	74,92
<i>medii de reședință</i>				
- urban	71,84	7,02	24,33	82,52
- rural	52,09	7,55	16,45	68,32
<i>zone statistice</i>				
- nord	49,30	8,17	16,63	63,55
- centru	58,70	7,55	18,23	76,22
- sud	51,61	6,62	19,33	65,09
- mun. Chișinău	84,54	5,36	27,26	91,88

Sursa: MEC, în baza datelor CBGC

Tabelul A. 82. Autoaprecierea stării sănătății, după nivelul de trai și medii de reședință, 2007, %

	Statutul sărăciei			Medii de reședință		Total
	extrem săraci	săraci	nesăraci	urban	rural	
<i>Starea sănătății</i>						
bună, excelentă	41.5	43.7	47.6	48.6	45.2	46.6
Satisfăcătoare	40.4	39.3	38.5	38.5	38.9	38.7
Rea, foarte rea	18.1	17.0	13.9	12.9	16.0	14.7
Total	100	100	100	100	100	100

Sursa: MEC, în baza datelor CBGC

Tabelul A. 93. Autoaprecierea stării sănătății, după vîrstă, 2007, %

	Grupuri de vîrstă					Total
	<16	16-24	25-44	45-64	65+	
<i>Starea sănătății</i>						
bună, excelentă	100.0	78.9	64.4	43.2	19.0	46.6

Satisfăcătoare	-	15.3	30.6	42.4	47.4	38.7
Rea, foarte rea	-	5.8	4.9	14.4	33.6	14.7
Total	100	100	100	100	100	100

Sursa: MEC, în baza datelor CBGC

Tabelul A. 104. Autoaprecierea stării sănătății, pe sexe, 2007, %

	Total	Bărbați	Femei
<i>Starea sănătății</i>			
Bună, excelentă	46.6	47.4	45.1
Satisfăcătoare	38.7	39.2	37.8
Rea, foarte rea	14.7	13.4	17.1
Total	100	100	100

Sursa: MEC, în baza datelor CBGC

Tabelul A. 11. Incidența bolilor cronice, 2007, %¹

	Total	Săraci	Nesăraci
<i>Boli cronice</i>			
Boli infectioase si parazitare	2.1	2.5	1.9
Boli ale aparatului respirator	8.1	6.9	8.5
Boli ale aparatului digestiv	14.6	12.0	15.5
Boli ale aparatului circulator	30.0	29.7	30.2
Boli ale aparatului genitico-urinar	8.2	6.5	8.8
Boli endocrine, de nutritie si metab.	5.6	4.8	5.9
Tumori	1.8	1.5	1.9
Boli ale pielii,tesut.celular subcut	1.0	.6	1.1
Boli ale sistemului osteoarticular	13.4	15.0	12.9
Boli ale ochiului si urechii	3.7	5.6	3.1
Boli ale sistemului nervos	8.5	10.5	7.8
Tulburari mentale si de comportament	2.0	3.7	1.5
Alte boli si simptome	.8	.8	.8
Total	100	100	100

Sursa: MEC, în baza datelor CBGC

Notă: 1/persoanele care suferă de o boală cronică

Tabelul A. 12. Asigurarea medicală obligatorie, 2007, %

	Total	Săraci	Nesăraci
Beneficiari ai asigurării medicale	77.4	72.4	79.1
prin contribuții lunare	24.0	14.4	27.3
pe cont propriu (procurarea politei)	1.8	1.1	2.0
asigurare gratuită (pensionari, invalizi, copii, etc.)	51.6	56.8	49.8
Fără asigurare medicală	22.6	27.6	20.9
nu am nevoie	5.0	5.3	5.0
este prea costisitor	13.9	20.2	11.7
nu are sens	3.6	2.1	4.1
este prea departe, nu dispun de timp	.1	.0	.1
altele	.0	.0	.0
Total	100	100	100

Sursa: MEC, în baza datelor CBGC

Tabelul A. 13. Incidența prestațiilor sociale pe chintile, 2007, %¹

	Chintile ale cheltuielilor de consum					Total
	1	2	3	4	5	
<i>Total gospodării</i>						
Total prestații sociale	74.0	71.6	66.1	57.1	47.7	63.3
Total asigurare socială	65.1	62.6	55.9	45.9	37.7	53.4
Total protecție socială	37.6	38.0	36.6	30.7	25.3	33.6
Pensii (SI)	55.8	55.8	48.1	39.0	30.5	45.8
Indemnizații pentru copii (SI)	9.6	7.2	6.6	5.9	6.7	7.2
Indemnizații pentru copii cu testarea veniturilor (SP)	4.6	3.3	2.7	1.3	.8	2.5
Compensații nominative (SP)	19.3	17.9	17.0	13.9	12.4	16.1
<i>Gospodării cu copii <16 ani</i>						
Indemnizații pentru copii (SI)	26.5	20.6	17.6	16.2	19.2	20.0
Indemnizații pentru copii cu testarea veniturilor (SP)	12.4	9.6	7.3	3.4	2.3	7.0

Sursa: MEC. în baza datelor CBGC

Notă: 1/Procentul gospodăriilor pe chintile recipiente de careva beneficii

Tabelul A. 14. Distribuția prestațiilor sociale pe chintile, 2007, %

	Chintile ale cheltuielilor de consum					Total
	1	2	3	4	5	
Distribuția recipienților						
Total prestații sociale	23.4	22.6	20.9	18.0	15.1	100.0
Total asigurare socială	24.4	23.4	20.9	17.2	14.1	100.0
Total protecție socială	22.3	22.6	21.8	18.2	15.1	100.0
Pensii (SI)	24.4	24.3	21.0	17.0	13.3	100.0
Indemnizații pentru copii (SI)	26.6	20.0	18.3	16.5	18.7	100.0
Indemnizații pentru copii cu testarea veniturilor (SP)	35.8	26.3	21.6	9.9	6.4	100.0
Compensații nominative (SP)	24.0	22.2	21.2	17.2	15.4	100.0
Distribuția beneficiilor (lei)						
Total prestații sociale	22.6	21.8	20.7	18.0	16.9	100.0
Total asigurare socială	22.7	22.0	20.6	17.9	16.8	100.0
Total protecție socială	21.0	19.9	22.4	18.6	18.1	100.0
Pensii (SI)	23.0	22.5	20.8	18.0	15.7	100.0
Indemnizații pentru copii (SI)	21.0	14.0	14.7	17.0	33.4	100.0
Indemnizații pentru copii cu testarea veniturilor (SP)	42.3	25.9	19.5	7.1	5.2	100.0
Compensații nominative (SP)	23.7	22.0	21.6	17.7	14.9	100.0

Sursa: MEC. în baza datelor CBGC

Tabelul A. 15. Eficiența direcționării a indemnizațiilor pentru copii și compensațiilor nominative, 2007, %

	Distribuția pe chintile înainte de primirea indemnizațiilor pentru copii ¹					Total
	1	2	3	4	5	
Distribuția pe chintile înainte de primirea compensațiilor nominative²						
<i>Compensații nominative</i>						
Beneficiari	28.2	21.3	20.4	15.8	14.4	100
Beneficii	28.9	21.1	20.0	16.3	13.7	100

Sursa: MEC. în baza datelor CBGC

Notă: 1/ Gospodăriile sînt distribuite pe chintilele consumului total minus Indemnizații pentru copii cu testarea veniturilor și ajutoarele materiale din FRSSP .

2/ Gospodăriile sînt distribuite pe chintilele consumului total minus compensațiile nominative.

Tabelul A. 16. Impactul beneficiilor sociale asupra sărăciei, 2007, %

	Rata sărăciei		Diferența	%
	pînă la prestație	după prestație		
Total prestații sociale	38,4	25,8	12,6	32,8
Total asigurare socială	37,7	25,8	11,9	31,6
Total protecție socială	26,8	25,8	1,0	3,7
Pensii (SI)	36,7	25,8	10,9	29,7
Indemnizații pentru copii (SI)	26,1	25,8	0,3	1,1
Indemnizații pentru copii cu testarea veniturilor (SP)	26,0	25,8	0,2	0,8
Compensații nominative (SP)	26,3	25,8	0,6	1,9

Sursa: MEC. în baza datelor CBGC

Tabelul A. 171. Venitul și statutul ocupațional pe piața muncii a persoanelor în vîrstă de 15-64 ani 2007, %

	Orase mari	Orase mici	Sate	Total
<i>Surse principale de venit</i>				
fermieri	.7	6.9	34.1	20.2
Angajati in sectorul privat	39.3	28.4	21.6	27.5
Transferuri sociale	14.5	14.4	14.4	14.4
Intretinere	17.9	16.9	11.4	14.1
Angajati in sectorul public	15.2	19.3	12.2	14.3
Autoangajat	5.4	6.9	2.9	4.3
Bani primiti din afara tarii	4.1	6.3	3.2	4.0
Alte	2.9	1.0	.3	1.1
Total	100,0	100,0	100,0	100,0
<i>Statutul ocupational</i>				
Salariat	90.0	77.2	45.8	61.6
Patron (avea salariati)	.4	1.2	.2	.4
Lucr.cont propriu activ.neagr	8.3	9.8	3.6	5.8
Lucr.cont propriu agricultura	1.2	11.7	44.5	28.7
Ajutor familial neremunerat	.2	.2	5.9	3.6
Total	100,0	100,0	100,0	100,0
<i>Ati fi dorit sa lucrati mai multe ore</i>				
da	9.7	16.5	25.4	20.2
<i>Ati cautat activ lucru ultim.4 sapt.?</i>				
da	7.2	6.9	8.8	8.0

	Statutul sărăciei		Total
	Sărăci	Nesărăci	
<i>Surse principale de venit</i>			
fermieri	31.1	16.9	20.2
Angajati in sectorul privat	24.3	28.4	27.5
Transferuri sociale	17.3	13.5	14.4
Intretinere	12.4	14.7	14.1
Angajati in sectorul public	9.6	15.8	14.3
Autoangajat	3.0	4.7	4.3
Bani primiti din afara tarii	1.7	4.7	4.0
Alte	.6	1.3	1.1
Total	100,0	100,0	100,0
<i>Statutul ocupational</i>			
Salariat	49.6	65.2	61.6
Patron (avea salariati)		.6	.4
Lucr.cont propriu activ.neagr	4.4	6.2	5.8
Lucr.cont propriu agricultura	40.1	25.2	28.7
Ajutor familial neremunerat	5.8	2.9	3.6
Total	100,0	100,0	100,0

	Statutul sărăciei		Total
	Sărăci	Nesărăci	
<i>Ati fi dorit sa lucrați mai multe ore?</i>			
da	28.3	17.7	20.2
<i>Ati cautat activ lucru ultim.4 sapt.?</i>			
da	12.0	6.8	8.0

Sursa: MEC. în baza datelor CBGC

Tabelul A. 32. Incidența sărăciei pentru persoanele în vîrstă de 15-64 ani, 2007, %, pragul absolut

	Medii de reședință		Total
	Urban	Rural	
<i>Surse principale de venit</i>			
fermieri	29.3	36.4	35.9
Angajați în sectorul privat	14.3	29.0	20.6
Transferuri sociale	23.2	31.9	28.0
Intretinere	18.1	23.2	20.4
Angajați în sectorul public	13.5	17.9	15.6
Autoangajat	13.2	21.8	16.3
Bani primiți din afara țării	8.9	11.7	10.1
Alte	8.5	40.1	13.1
<i>Statutul ocupational</i>			
Salariat	13.9	24.9	18.7
Patron (avea salariați)	-	-	-
Lucr.cont propriu activ.neagricola	14.2	23.9	17.7
Lucr.cont propriu agricultura	27.8	32.9	32.5
Ajutor familial neremunerat	-	38.7	37.9

Sursa: MEC. în baza datelor CBGC

Tabelul A. 33. Structura și incidența sărăciei gospodăriilor a căror membri sînt plecați peste hotare, 2007, %, persoane.

	Sărăci			Extrem săraci			Total	
	nr. persoane	Structura	Rata sărăciei	nr. persoane	Structura	Rata sărăciei	nr. persoane	Structura
<i>Țara de destinație¹</i>								
Rusia	465	72.0	20.9	34	73.9	1.5	2223	59.1
Ucraina	9	1.4	12.9	3	6.5	4.3	70	1.9
Italia	67	10.4	9.1	4	8.7	.5	739	19.7
Portugalia	9	1.4	10.6	.	.	.	85	2.3
Israel	13	2.0	15.3	.	.	.	85	2.3
Alta	83	12.8	14.9	5	10.9	.9	558	14.8
	646	100.0	17.2	46	100.0	1.2	3760	100.0

Sursa: MEC. în baza datelor CBGC

Notă: 1\Datele nu sînt ponderate

Tabelul A. 34. Impactul venitului din remitențe, 2007, %

	Rata sărăciei absolute		
	pînă	după	diferența
Total	37,1	25,8	11,3
<i>Medii de reședință</i>			
- urban	26,4	18,4	8,0
- rural	44,9	31,3	13,6
<i>Zone statistice</i>			
- Nord	44,8	30,4	14,4
- Centru	41,3	30,2	11,1
- Sud	43,8	29,5	14,3
- mun. Chișinău	16,2	11,4	4,8

Sursa: MEC. în baza datelor CBGC